

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Várpalota Város Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	13
Célok.....	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	68
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	101
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	110
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	121
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	130
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	132
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	133
1. A HEP IT részletei	134
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	139
Jövőképünk.....	142
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)	144
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	161
3. Megvalósítás	168
3.1 A megvalósítás előkészítése	168
3.2 A megvalósítás folyamata	168
3.3 Monitoring és visszacsatolás	171
3.4 Nyilvánosság	171
3.6 Érvényesülés, módosítás	172
4. Elfogadás módja és dátuma.....	173

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit sem lehet önkényesen megfosztani. Magyarország biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politika vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési és egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül. Az Alaptörvény értelmében az emberek bármilyen hátrányos megkülönböztetése szigorúan büntetendő.

Az esélyegyenlőség a társadalom minden tagja számára fontos, alapvető érték. Elérendő cél, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szociális és egészségügyi ellátásra, a lakhatási, oktatási és képzési szolgáltatások elérésére, igénybevételére függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a vallási vagy világnézeti meggyőződése, származása vagy anyagi helyzete.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása.

Az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezésére, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, mely rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Várpalota Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

A fent említett törvények célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzni a hátrányos megkülönböztetést és elősegíteni az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés a 2013. évben kiadott és megalapozott Esélyegyenlőségi Program továbbfejlesztése.

A település bemutatása

Várpalota a Dunántúlon, Veszprém megye keleti részében, a várpalotai kistérségben található. Lakosságszámát tekintve a megye negyedik legnépesebb települése. Budapesttől 90 km-re, két megyeszékhely, Székesfehérvár és Veszprém között félúton fekszik, a Bakony lábánál, a Balatontól alig 30 km-re.

Veszprém megye járásai, 2015

(Forrás: TEIR)

Római és avar kori emlékek őrzik a település évezredes múltját, a területen talált sírkövek és tárgyak egy része Várpalotán, mások közeli múzeumokban vannak kiállítva. A település keleti

¹ Gazdasági Program, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Helyi Építési Szabályzat, Településfejlesztési Koncepció

határában két halomsír fogadja az odalátogatókat, míg a nyugati határvonalon a bántapusztai mezőség szélén található egykori duzzasztómű gátszerű maradványa található.

A terület a Honfoglalás óta folyamatosan lakott. Fejlődését jelzi, hogy már a XIII. században katolikus templom állt és áll ma is Inotán, melyet Szent Márton tiszteletére szenteltek fel.

A település történelmét kutatva elmondható, hogy több falu helyezkedett el a területen. A legkorábban említett Inota, amely királyi birtok volt, első említése 1193-ban történt. Széhel nevét 1240-ben említette egy okirat. Palotát 1397-ben nevesítette egy oklevél, várát pedig – amely a legjelentősebb középkori emlék a településen – az 1445. évi országgyűlés IV. cikkelye először, amely elrendeli az 1439 óta épült várak lebontását, 5 vár kivételével, köztük az egyik: Castrum Palota. Ekkorra már uradalmi központtá vált, az Újlaky család székhelye lett.

A 18-19. században Palota néhányezer fős virágzó mezővárossá fejlődött és számottevő kézműiparral rendelkezett. Híres volt meszeseiről, mézesbábosairól, vargáiról, tutyi készítőiről. A zsidókon kívül több görög és örmény kereskedő is letelepedett itt. A bányászat Várpalotán 1876-ban kezdődött, a komolyabb kitermelést 1886-ban kezdték meg, s a XX. sz. elején jelentős ipari fejlődés kezdődött.

Várpalota lakossága ugyanakkor az 1836-os tetőpont óta folyamatosan csökkent 1920-ig (4.964 lakos). Trianon után a palotai szén felértékelődött: az ország elveszett vegyipari üzemei közül többet a térségben építettek fel (Pétfürdő, Balatonfűzfő, Peremarton).

1903-ban Witzleben Henrik kezére került a szénbányászat, aki német bányászokat is hozatott, szakszerűbbé és kifizetődöbbé tette a bányaművelést, javult a munkások keresete is. Bevezettette a Széhel-forrás vizét a városba. 1904-ben téglagyárat és mészégetőt építtetett, melyet 1909-ben generátortüzelésre rendeztek be. 1907-ben megalapította a Várpalotai Ipartelepek Részvénytársaságot. Brikettgyárat létesített. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy 1914-re Palotán modernebb, kapitalista értelemben vett bányászat alakult ki.

1919-ben létrehozták az Unió Bányászati és Ipari Részvénytársaságot, melynek kapóra jött az 1915-ben elkezdődött várpalotai villamosítás, mert az alacsony értékű lignit egy részét az Erőmű, mint rendszeres fogyasztó lekötötte.

1920 után átmeneti szénhiány lépett fel az országban, így a palotai szén értékesíthető lett a városhatárokon kívül, de 1926-ban a világgazdasági válság következtében ismét csökkent a szén iránti kereslet, szinte kizárólagosan lakossági fogyasztásra korlátozódott. Később megszerezték

piacnak a fűzfői gyártelepet és a Nitrokémiai Ipartelepeket. Ennek köszönhetően a szénbányászat volumene folyamatosan nőtt.

1929-ben működésbe lépett a szénosztályozó, megkezdte termelését a Fleissner-féle ahidráló berendezés, így az ahidrált szén már a tüzelőpiacon is versenyképesé vált. A piac szélesítése végett jó néhány dunántúli malom tüzelőberendezését palotai ahidrált szén használatára alkalmas szívó-gázmotorokra cserélték ki.

1931-1932-től kezdve működik a Péti Nitrogénművek. Telepítésében nagy szerepe volt a várpalotai lignitnek, mely az energiaigényes vegyipari folyamatokhoz szolgáltatott energiát. A gyártelepet és az ahidráló üzemet drótkötélpályával kötötték össze, és innentől fogva a Péti Nitrogénművek lett a szén legfőbb, legbiztosabb fogyasztója.

A következő nagy löketet a kormány 1938-as győri programja adta, melynek keretén belül közvetetten megnövekedett az igény az országon belül a villamos energiára.

A szénbányászat továbbra is virágzott a háborús konjunktúrában, melynek csúcspontját 1942-ben érte el.

A II. világháborúban a pusztulás óriási volt. A város épületeinek 3/4 része, valamint három lényeges ipari létesítmény elpusztult, amiket a háború után újraépítettek, s a termelés beindult. Az inotai városrészben egy szénbázisú hőerőművet építettek, majd a magyar bauxitkincsre alapozva alumíniumkohót az erőmű tőszomszédságában.

Az 1960-as évek végétől kezdve az olajfinomítás megszűnt, helyette kísérleti "félüzemek" jelentek meg, pl. NAKI, MÁFKI, stb. Az 1970-es évek elején a Péti Nitrogénművek elégítette ki a növekvő magyar mezőgazdaság műtrágyaigényét. A széntermelést automatizálással, gépesítéssel növelték. Jelentős szerepet játszottak az automatizáláson, "bányapajzs"- gyártáson felnőtt üzemek, amelyek termékeit Kínától Angliáig használták.

Az Inotai Hőerőműnél kiépült egy úgynevezett csúcserőmű, amely országosan pótolta a kieső energiát. Az 1980-as évektől előtérbe került a környezet fokozott védelme: a kazánokat porszűrő filterekkel látták el. Az Inotai Alumíniumkohó a kohászati tevékenység mellett az újonnan épített üzemeiben alumínium félkész termékeket állított elő. Megalapították az Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalatot, amely három földrészben tevékenykedett. A nagy cégek árnyékában több, e tevékenységek kiszolgálását speciális termékekkel elősegítő szövetkezet, vállalat is sikeresen

működött. Ezen egymást kiszolgáló és segítő vállalatok gazdasági pozíciója a 1980-as évek végére a szénbányászat piaci helyzetének meggyengülése miatt megrendült.

A város gazdaságának fénykora 1989-től fokozatosan véget ért, fejlődése a rendszerváltást követően, a 90-es években stagnált, illetve visszafejlődés volt tapasztalható.

Az egymásra épülő iparszerkezet alapja, a szénbánya fokozatos leépülése során 1992. október elsején a bánya a mélyműveléssel felhagyott; egy-két kisebb, felszínhez közel lévő szénlencsét még kitermeltek a hőerőmű igényeinek ellátására. Ez a térség számára azt jelentette, hogy a kiszolgáló társaságokkal együtt mintegy négy és félezer munkahely szűnt meg a városban és környékén. A bánya egyes kiszolgálóüzemei (irányítástechnika, pajzsgyártás, építőipar, szállítás stb.) még munkát tudott biztosítani alkalmazottainak, de a tökehiány 2004 év végére folyamatosan felszámolásra készítette a tulajdonosokat.

Az Inotai Hőerőmű sorsát a várpalotai bánya bezárása pecsételte meg: 2001-ben az erőművet a termelésből kivonták. Jelenleg, mint áramelosztó üzemel csak.

Az inotai alumíniumkohó magántulajdonba került, és Magyar Alumínium Rt. néven az ország egyik jelentős részvénytársaságának a központja lett. Az alumíniumkohászat a fejlesztések ellenére is előreláthatólag meg fog szűnni. A Társaság vezetése ezen folyamatokat előre látva a kohó mellett egy nagy ipari parkot létesített, amelyben több üzem található. Ezen üzemek az alumínium-feldolgozással összefüggő profilban tevékenykednek, például könnyűfém-tárcsa-előállítás, repülőgép-alkatrészek, stb. A telephelyen az inotai alumíniumkohászat befejezése után is félkész és kész termékek gyártása fog folyni.

Várpalotán épült meg 2000-ben Magyarország első szélkereke: az Inotai szélerőmű.

A bányászat visszafejlesztése az Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalatot is megszűnésre ítélte. A négy-öt évig tartó folyamat alatt a palotai városrész ipartelepével együtt megszűnt létezni. A városrészben több száz fős munkahelycsökkenést jelentettek olyan kapcsolódó tevékenységek tönkremenetele és megszűnése miatt, mint például az autóbuszos személyszállítás, a vasúti szénszállítás, éttermek, mosodák stb. A palotai városrészben egy ipari parkot létesítettek, amely egy bő évtizedes késéssel reagált a változó gazdasági klímára.

Nagyobb előrelépés a városban kommunális szinten történt. Megvalósult az ún. „japán program”, amelyben az iparfejlesztések káros hatásait igyekeztek felszámolni a lakosság érdekében. 1998

végére Várpalota város összes belterületi telkén elérhetővé vált az egészséges ivóvíz, a teljes körű csatornázottság, valamint az épületek teljes körű hő ellátása.

Várpalota város egysége 1997. október 1-jével megbomlott, a pétfürdői városrész, amely a rendszerváltás során gazdaságilag a legkevesebbet veszítette, Pétfürdő néven önállósult.

Várpalota közigazgatási területe 7726 hektár, azaz 77.3 km²

A település infrastruktúrája megfelelő: vezetékes víz, villany és gázvezeték van, csatornázottsága 100%. Az úthálózat 99 százaléka szilárd burkolatú.

Az önkormányzat pályázatok útján fejleszti többek között az oktatást, egészségügyet, illetve valósítja meg településfejlesztési elképzeléseit. Ennek köszönhető pl. a kerékpárutak már 2012-ben megvalósultak, kiépítésre kerültek.

A település tömegközlekedése jól szervezett: helyi járataival a város jelentősebb részei elérhetők. Helyközi közlekedése jól szervezett, minden irányból könnyen elérhető: szinte kettészeli a 8. számú főútvonal, valamint déli részén áthalad a Budapest – Szombathely vasútvonal. Előnyként említhető, hogy pontosan egyforma – kb. 20 km - távolságra fekszik két megyeszékhelytől (Veszprém és Székesfehérvár).

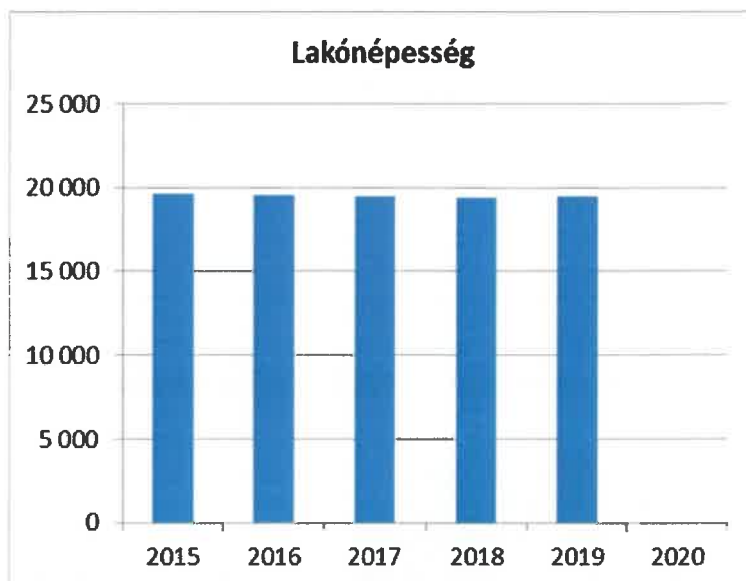
A település szerkezetéből, földrajzi, természeti adottságaiból, történelméből adódóan speciális helyzetben van, mely eddig is befolyásolta a város életét és elmondható, hogy a jövőjét illetően is kiemelt jelentőségű lesz. A rendszerváltás előtt, a település meghatározó ipari terület volt, így az itt lakók - sőt sok betelepülő család is - helyben találtak munkát. A 2008-as gazdasági válság begyűrűzése miatt a településen máig érezhető a válság hatása. Munkanélküliség, lassú előregedés, egészségtelenül élő lakosság, cél nélküli fiatalok, szociális problémák, szociális juttatások nehézségei, rászorulóknak számának növekedése, a megváltozott munkaképességűek számának növekedése (nagyraoszt az ipari üzemek munkahelyi ártalmai miatt): ezekből kifolyólag összességében megnövekedtek az önkormányzati feladatok is.

A kimutatások a TeIR, KSH-TSTAR, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, valamint helyi adatbázisokból az önkormányzat által letöltött adatok alapján készültek.

Várpalota város lakónépessége 2015. év végén 19.640 fő volt, 2019. évig stagnáló tendenciát mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	19 640	bázis év
2016	19 544	99,51%
2017	19 484	99,69%
2018	19 436	99,75%
2019	19 518	100,42%
2020	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

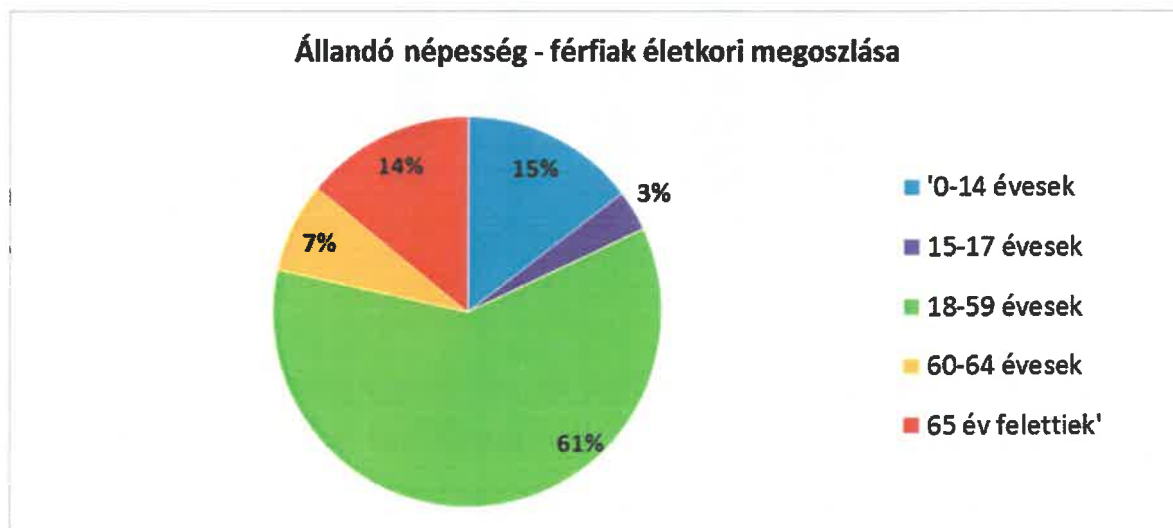

2018. évben a város állandó népessége 20.303 fő, ami Magyarország népességének 0,21%-a, (Veszprém megyének 5,93%-a). Népsűrűsége 266 fő/km², ami az országos átlag több mint kétszerese. (Forrás: <http://nepesseg.com/veszprem/varpalota>).

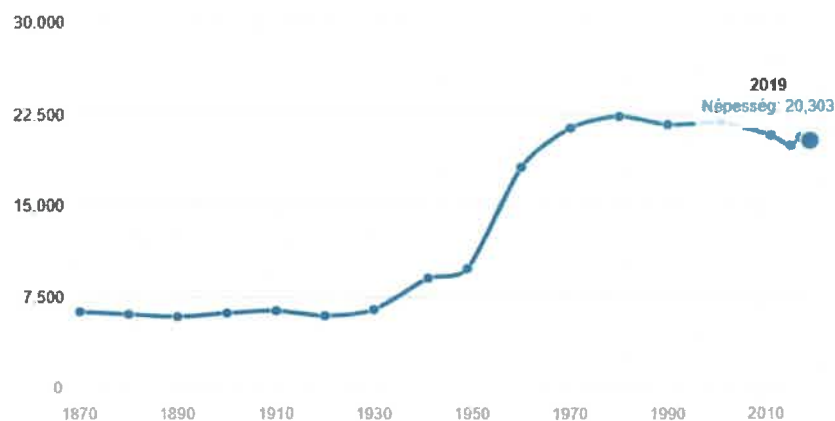
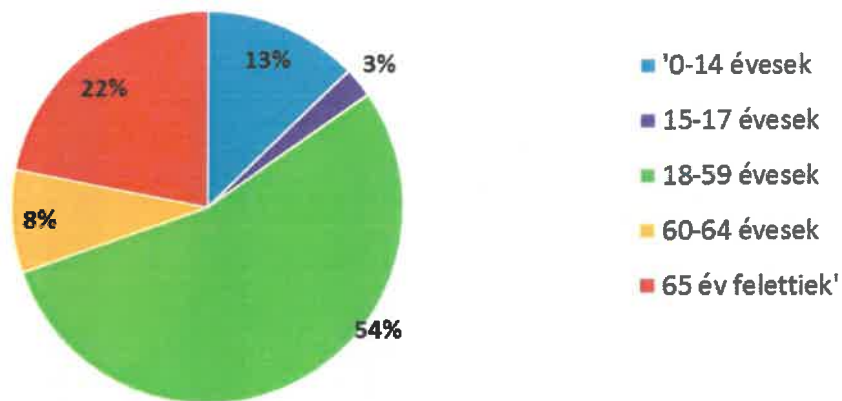
A 2. számú táblázat a lakosság nemek és korcsoportok szerinti eloszlását mutatja.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	9 797	10 506	20 303	48,25%	51,75%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			502	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 429	1 340	2 769	7,04%	6,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	332	261	593	1,64%	1,29%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	5 931	5 716	11 647	29,21%	28,15%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	726	891	1 617	3,58%	4,39%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 379	2 298	3 677	6,79%	11,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

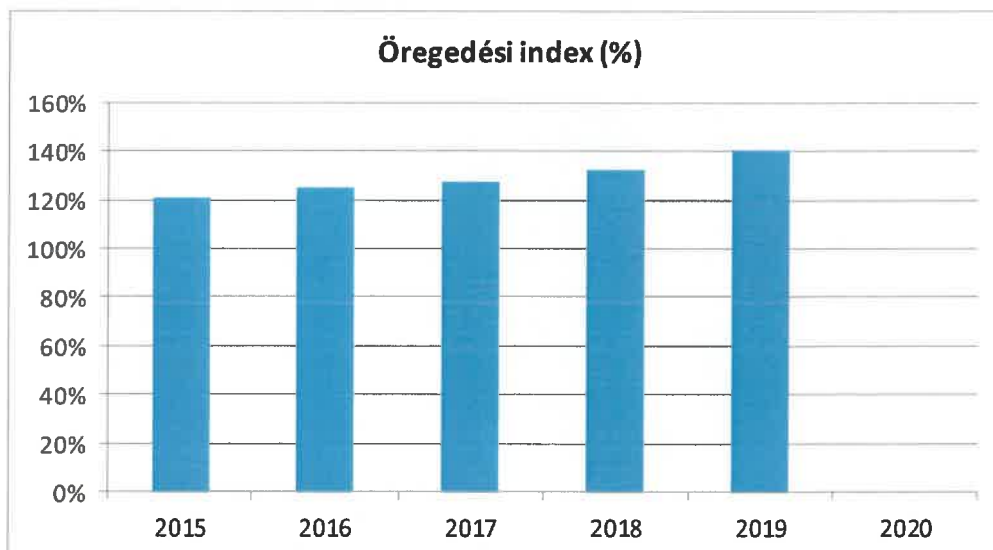

Várpalota népességének alakulása 1870-től napjainkig
(Forrás: <http://nepesseg.com/veszprem/varpalota>)

Az aktív, kereső korban lévő lakosok aránya kb. 65% közelébe tehető. A 65 év feletti aránya alig több, mint 18% százalék, a 14 év alattiak aránya pedig közel 14%. Ezen adatokból egyértelműen látható a lakosságban tapasztalható öregedő tendencia.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	3 450	2 855	120,84%
2016	3 526	2 820	125,04%
2017	3 576	2 801	127,67%
2018	3 677	2 769	132,79%
2019	3 817	2 709	140,90%
2020	-	-	-

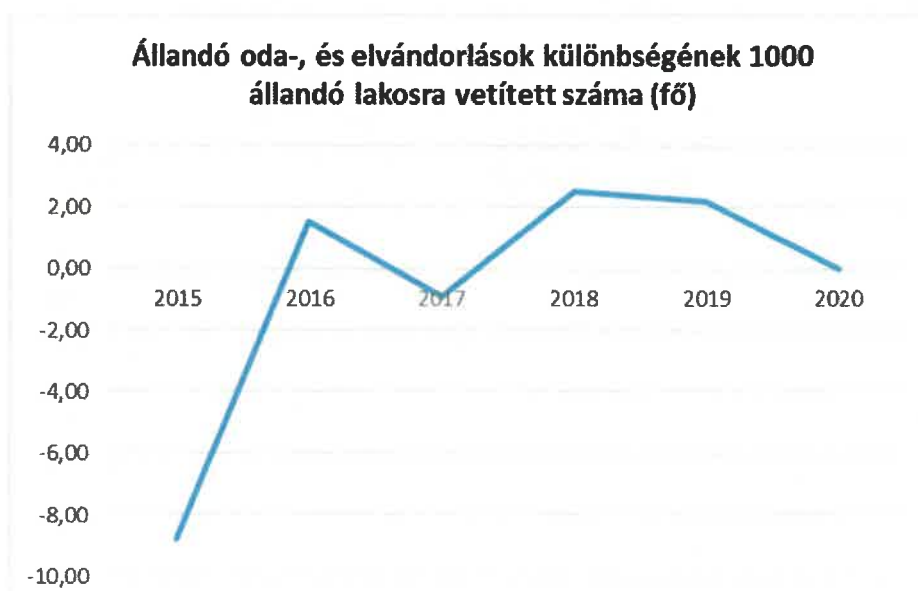
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-8,80
2016	1,53
2017	-0,92
2018	2,52
2019	2,21
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születése és halálozások számának különbsége határozza meg a természetes szaporodás mutatót. Ezer lakosra vetített száma alapján elmondható, hogy Várpalotán 2015-2020 között a természetes szaporodást negatív tendencia jellemzi, ami azt mutatja, hogy magasabb az elhalálozások száma, mint az élve születéseké.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-3,03
2016	-5,77
2017	-5,43
2018	-6,53
2019	-4,52
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása, nemi hovatartozása vagy az anyagi helyzete.

Várpalota Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettség, hanem hosszú távú érdek is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Fontos a jog- és esélyegyenlőség biztosítása az élet minden területén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás, a munkavállalás, valamint a társadalmi élet, sport, kultúra és szabadidős tevékenységek területén egyaránt.

A Helvi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Várpalota Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges

intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a Veszprémi Tankerületi Központtal.

Várpalota Város Önkormányzatának alapvető célja, hogy a város olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- ✓ szolgálják egy összetartó, szolidáris közösség erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- ✓ biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- ✓ támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv (IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A végrehajthatóság érdekében a tervezett intézkedések lehetséges forrásait is be kell mutatni. Továbbá az Önkormányzatnak gondoskodnia szükséges az esélyegyenlőségi program és az egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról. Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Várpalota Város Önkormányzata a következőkben felvázolt esélyegyenlőségi programot alkotja meg, melyet öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és felül kell vizsgálni.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

Az esélyegyenlőség iránti igény, valamint annak elősegítése annak a ténynek a felismerésén alapul, miszerint a különböző társadalmi csoportok, és azok tagjai vagyoni, családi, gazdasági helyzetük szerint jelentősen különböznek egymástól, és ez a különbség kihat mindennapjaikra: aki hátrányosabb helyzetben van, annak kisebb az esélye a továbbtanulásra, a szakképzettség elérésére, a munkához jutásra, a magasabb fizetésre, a magasabb társadalmi státusz és presztízs elérésére. A hátrányos helyzetű csoportnak az említettek eléréséhez szükséges képességeik, adottságaik adottak, ám lehetőségük, esélyük alig, vagy számottevően kevesebb van.

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át. A közszolgáltatások zömét a törvények az önkormányzati alapszintre – a községek vagy városok szintjére – utalják. A különböző helyi lehetőségekkel és igényekkel rendelkező önkormányzatoknak (községek, nagyközségek, városok, megyei jogú városok) különböző feladat-és hatáskörei vannak. A különbözőség létrejöhet mind az önként vállalt, mind a törvény által kötelezően előírt feladat és hatáskörökben. A települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően –, mely feladatokat milyen mértékben és módon lát el. Azt, hogy az önkormányzat mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége, helyzete és egyéb más körülmények is. Mindezek korlátok közé szorítják az önkormányzat feladatválasztási szabadságát. Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek terjedelme a feladatvállalás esetén is különösen hatással van – sokszor a lakossági igényekkel ellentétben – arra, hogy milyen eszközökkel, milyen mértékben és hogyan oldja meg a feladatot. Önkéntes feladatvállalás nem történhet a kötelező feladatok terhére. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.)

Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében az Új Roma Stratégia (2019-2030). A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A NIS, mint keret lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni. A stratégia, mint alapl dokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratégia javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A „Legyen jobb a gyermekeknek”, 2007–2032 évekre vonatkozó Nemzeti Stratégia alapvető célkitűzése, hogy egy generáció alatt jelentősen csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységét. A 2007-ben született Nemzeti Stratégia alapja a gyermek jogának elismerése olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi a testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését. Központi fogalma a gyermek mindenek felett álló érdeke. A stratégia átfogó célként fogalmazza meg a gyermekek és családjaik szegénységének csökkentését, a gyermekek továbbtanulási esélyeinek és életkilátásainak kiegyenlítését, a gyermeki kirekesztés, szegregálás és a mélyszegénység szélsőséges formáinak, valamint az életesélyeket romboló devianciák előfordulásának csökkentését. A stratégia kiemelt fejlesztést igénylő területekként jelöli meg a foglalkoztatást, az anyagi helyzet javítását célzó ellátásokat, a lakhatási feltételek javítását, az

iskolai pályafutás segítését, a gyermekes családok szakellátásának fejlesztését és az egészségesebb gyermekkor biztosítását. Kiemelt figyelmet fordít továbbá a roma nemzetiségű és a fogyatékossgal élő gyermekekre. Bár a „Legyen jobb a gyermekeknek” stratégia 2032-ig került meghatározásra, céljai és eszközrendszere nagyrészt beépült a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia keretei közé.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia a nemzetközi cselekvési programokkal összhangban határozza meg hat prioritását. Ezek közül kiemelhető a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása, a politikai és gazdasági döntéshozatalban való részvétel aránytalanságainak csökkentése, valamint a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A prioritások megvalósításához a stratégia részben általános, részben konkrét cselekvési javaslatokat dolgoz ki, a változások méréséhez mutatókat állapít meg.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

A 2009-ben elfogadott Idősügyi Nemzeti Stratégia (81/2009. (X.2.) OGY határozat) összhangban van az ENSZ és az Európai Unió elveivel és törekvéseivel. Szemlélete, irányelve, megállapításai, máig aktuálisak. Az aktív idősödés elveit szem előtt tartva fogalmazza meg törekvéseit. Szemléletében haladó gondolkodásmódot tükröz az aktív idősödés gondolatának támogatása mellett azzal, hogy az időseket a maga emberi teljességében és méltóságában szemléli, valamint a figyelmet az emberi élet kiteljesedésére fordítja, és nem kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra szűkíti le, vagy a deficitekre fókuszál. A stratégia legfontosabb elvárásként fogalmazza meg, hogy az idős ember a társadalom megbecsült tagja legyen, egészséges legyen, és ne legyen magányos, továbbá biztonságban és védettségben élhessen. További célkitűzéseket így fogalmazza meg az Idősügyi Nemzeti Stratégia 2034-ig: „ a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz, az egészségben eltöltött évek számának növelése, az aktív élet fenntartásának növelése, az időskori jövedelembiztonság megteremtése, a társadalmi integráció erősítése, a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével, az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával. Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradáást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is. A Stratégia feladatként jelölte meg az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztését

már fiatal korban, a társadalmi szemléletváltást mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.”

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

2006-ban fogadta el az Országgyűlés a 2007-2013-as évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Programot. Ennek alapelvei közül kiemelhető a „semmit rólunk, nélkülünk” elve, amely alapján a fogyatékos személyek saját jogon vagy képviselőik (támogatóik) útján vesznek részt az életüket meghatározó döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában. Az Országos Fogyatékosügyi Program négy cél köré csoportosítja a fogyatékosággal élők helyzetének javítását.

- A rehabilitációval kapcsolatos céljai közül kiemelhető a prevenció, további prioritás a fogyatékoság egységes felmérési rendszerének kidolgozása, valamint komplex rehabilitációs rendszer kiépítése.
- A társadalmi szemlélet megváltoztatása érdekében a stratégia a fogyatékosággal élő személyek integrációjára és intézményekből való kitagolására fókuszál. A stratégia felismeri, hogy a fogyatékosággal élő személy nem független családi környezetétől, ezért fontos cél a fogyatékos családtag ápolásának társadalmi és anyagi elismerése, emellett a fogyatékosággal élő személy önálló életvitelének elősegítése is.
- A fogyatékos személyeknek a társadalom életében való aktív részvételét elősegítendő, szükséges az érdekvédelem, az érdekképviselés és az érdekérvényesítés megjelenítése a szakpolitikákban.
- Végül szükséges a fogyatékos személyek megjelenése a médiában, továbbá a társadalom ismeretbővítése, attitűdjeik pozitív irányú változása érdekében.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Várpalota Város Önkormányzat Képviselő-testülete az alábbiakban ismertetett és esélyegyenlőséggel kapcsolatba hozható szabályokkal, valamint tanulmányokkal rendelkezik:

- 1) Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testületének 11/2008. (III.21.) önkormányzati rendelete Várpalota Város Önkormányzatának Támogatási Programjáról. Az önkormányzat – a város területén befektetni szándékozó, valamint új munkahelyeket teremtő vállalkozók számára az önkormányzat területén a foglalkoztatottság növelése és az új beruházások ösztönzése céljából ezt a rendeletet alkotja a regionális támogatási programról.
- 2) 2008 júniusában készítették el Várpalota integrált városfejlesztési stratégiáját, melyben megtörtént a város egészségének részletes elemzése, előrevetítették a hosszú távú jövőképét, valamint az elkövetkező időkben kívánatos fejlesztési irányokat, melyben a Tési-domb területét szociális város-rehabilitációs akcióterületként jelölték meg.
- 3) Várpalota Város Önkormányzata 56/2008. (III.27.) számú határozatával elfogadta, majd 367/2008. (XII.15.) számú határozatával felülvizsgálta a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv részét képező Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést, amelyről - 2010-ben, a kiadott esélyegyenlőségi helyzetelemzés során - megállapították, hogy az addig eltelt időszakban az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából lényeges változás nem történt.
- 4) 6/2009. (II.18.) önkormányzati rendelet Várpalota városban a társasházi lakóépületek felújításának támogatásáról
- 5) 21/2010. (V.31.) önkormányzati rendelet az önkormányzat közművelődési feladatairól
- 6) 9/2018. (II.22.) önkormányzati rendelet a gyermekvédelmi ellátásokról
- 7) 27/2010. (IX.14.) önkormányzati rendelet a háziorvosi és fogorvosi ellátásról
- 8) 28/2010. (IX.14.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról
- 9) 36/2010. (IX.14.) önkormányzati rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről
- 10) 2010. november 25-én jelent meg Várpalota Város Önkormányzata Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzése és programja, melyben elkészítették a települési közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzést.

Eszerint az alábbi témákban határozták meg a program céljait:

- A közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség elősegítése a település közoktatási intézményeiben.
 - Az esetleges szegregációs és szelektációs mechanizmusok kiszűrése.
 - Az egyenlő hozzáférés biztosítása a minőségi oktatáshoz.
 - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása az oktatási-nevelési folyamatokban (támogató lépések, szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják az iskolai sikerességet.
 - A diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.
- 11) 5/2015. (III.31.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, ezek igénybeviteléről és a fizetendő térítési díjakról
 - 12) 54//2010. (XII.20.) önkormányzati rendelet a fiatal házaspárok első lakáshoz jutásának támogatásáról
 - 13) 57/2010. (XII.20.) önkormányzati rendelet a helyi adókról.
 - 14) 13/2018. (III.22.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodás körébe tartozó ellátások intézményi térítési díjáról
 - 15) 12/2018. (III.22.) önkormányzati rendelet a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjairól
 - 16) 10/2012 (II.29) önkormányzati határozat, amely döntött arról, hogy a Népjóléti Gondozási Központ Fekete Gyémánt Idősek Klubja működési engedélyét módosítja, miszerint a jelenlegi létszám 30 főről 40 főre módosul. A demens személyek létszám nélkül kerülnek feltüntetésre, továbbá a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességűekre 8 fős csoport, valamint a pszichiátriai betegek részére 10 fős csoport kerül létrehozásra. A térítési díjak az Sztv.-ben feltüntetett jövedelmi korlátok szerint kerültek megállapításra.
 - 17) 24/2012 VII.4) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, ezek igénybeviteléről és a fizetendő térítési díjakról szóló 53/2010 (XII.20) önkormányzati rendelet módosítása.

- 18) 3/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelet a távhőszolgáltatásról
- 19) 8/2016. (IV. 05.) önkormányzati rendelet a civil szervezeteknek nyújtható önkormányzati támogatásokról
- 20) Család és Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai Programja;
- 21) Bóbita Ház Fogytékos személyek nappali ellátása Szakmai Programja;
- 22) Házi Segítségnyújtás Szakmai Programja;
- 23) Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Programja;
- 24) „Fekete Gyémánt” Foglalkoztató Klub Szakmai Programja
- 25) A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2012.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban - többek közt – meghatározott, a társulás által ellátott feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (ld. Mötv. 93. §).

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásból gyűjtöttük össze, valamint felhasználtuk az ágazati beszámolók adatait is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés részéhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisában található adatokat használtuk, továbbá figyelembe vettük az önkormányzatnál rendelkezésre álló nyilvántartások adatait. Támaszkodtunk az ágazati beszámolók megállapításaira, az egyes területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira és figyelembe vettük a partnerek adatszolgáltatásait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénységben élőkről, a romák helyzetéről – tekintettel a személyiségi jogok védelmére – hiányos adatokkal rendelkezünk, ezért többnyire csak a szóbeli tájékoztatásokra tudunk támaszkodni. A szociális segítő területeken dolgozók elmondása szerint a lakosság kb. 5-10 százaléka tartozhat e célcsoportokhoz.

Várpalotán jelentős számban élnek roma kisebbséghez tartozó emberek, akiknek választott képviselője van a településen. A romák körében érzékelhetően magasabb arányban vannak jelen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, a munkanélküliek és a nehéz szociális helyzetben lévők.

A kielmzett mutatók a Kistérségben - így Várpalotán is - az átlagosnál kedvezőtlenebbek: az utóbbi években - bár kismértékben -, de növekedett a mélyszegénységben élők, valamint a halmozottan hátrányos helyzetben lévő romák, a bűnelkövetés szempontjából is veszélyeztetett lakosok és azon belül a fiatalok száma.

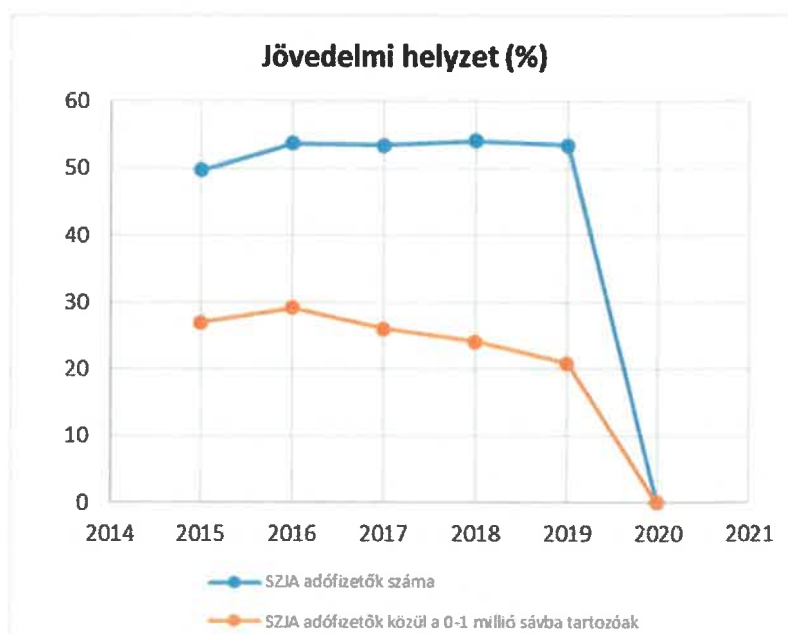
Várpalotán a Családsegítő Szolgálat hivatott a roma lakosságot gondozni, akik a családsegítő konferenciák keretein belül próbálják rendezni a felvetődő problémákat. Nagyon fontos, hogy az érintettek elfogadják a velük foglalkozó szakember személyét, mert csak ebben járhatnak eredménnyel. Az eddigi tapasztalatok rávilágítottak arra, hogy amennyiben megtörténik a segítő személy elfogadása, az egy mindenáron való megfelelni akarást vált ki az érintettekben a segítő személlyel, illetve a felállított feladattal szemben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A belföldi jövedelmekhez képest a munkaviszonyból szerzett lakossági jövedelmek mértéke a legnagyobb, a vállalkozásokból származó jövedelem alacsony, mindössze 2% körüli. A lakosság jövedelmi helyzete Pétfürdő különválása utáni időszakban rövid stagnálást követően romlani kezdett. 2004-ben az országos átlagot csak 5 százalékkal haladta meg, azonban a fejlettebb városokhoz képest jelentős mértékben elmaradt. A legutolsó közzétett adatok szerint az országos átlagot sem éri el a jövedelmi viszonyok, ami különösen érinti a hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetben lévő személyeket, családokat, ahova a romák nagyobb része is sorolható.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	49,72	26,97
2016	53,67	29,16
2017	53,41	25,95
2018	54,08	24,04
2019	53,39	20,88
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

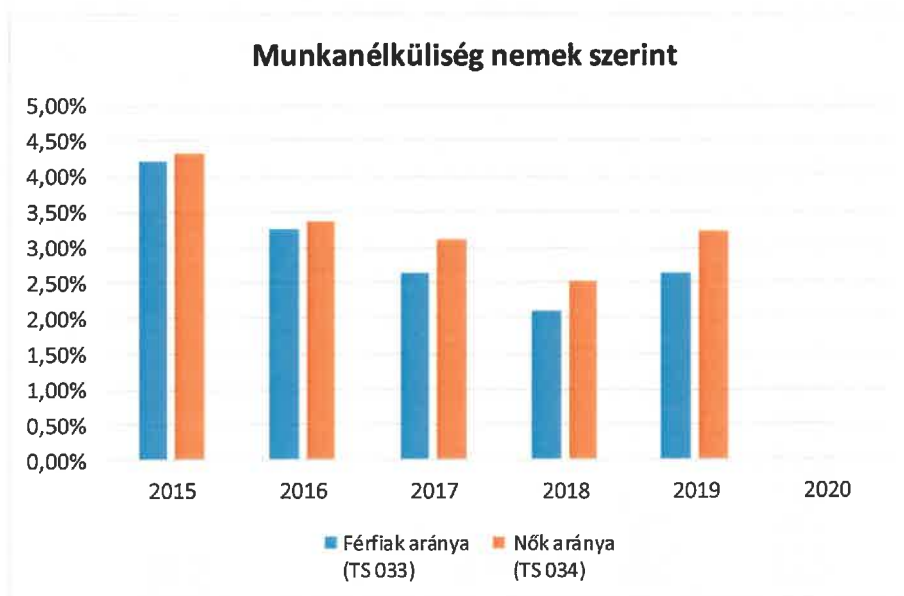
A munkanélküliség a Várpalotai Kistérségben a régiós, illetve a megyei helyzetképhez képest kedvezőtlenebb képet mutat, azonban az utóbbi években mégis javulás tapasztalható. A

kistérségen belül Várpalota a kedvezőtlenebb helyzetű települések közé sorolható. 2017-ben **405 fő** szerepelt **nyilvántartott munkanélküliként**, ami a korábbi évekhez képest javulást jelent, mivel 2016-ban ez a szám 471 fő volt, 2015-ben 615 fő, míg 2014-ben 748 fő.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	4,22%	4,33%	4,28%
2016	3,25%	3,38%	3,32%
2017	2,63%	3,12%	2,88%
2018	2,10%	2,52%	2,31%
2019	2,63%	3,23%	2,93%
2020	-	-	0,00%

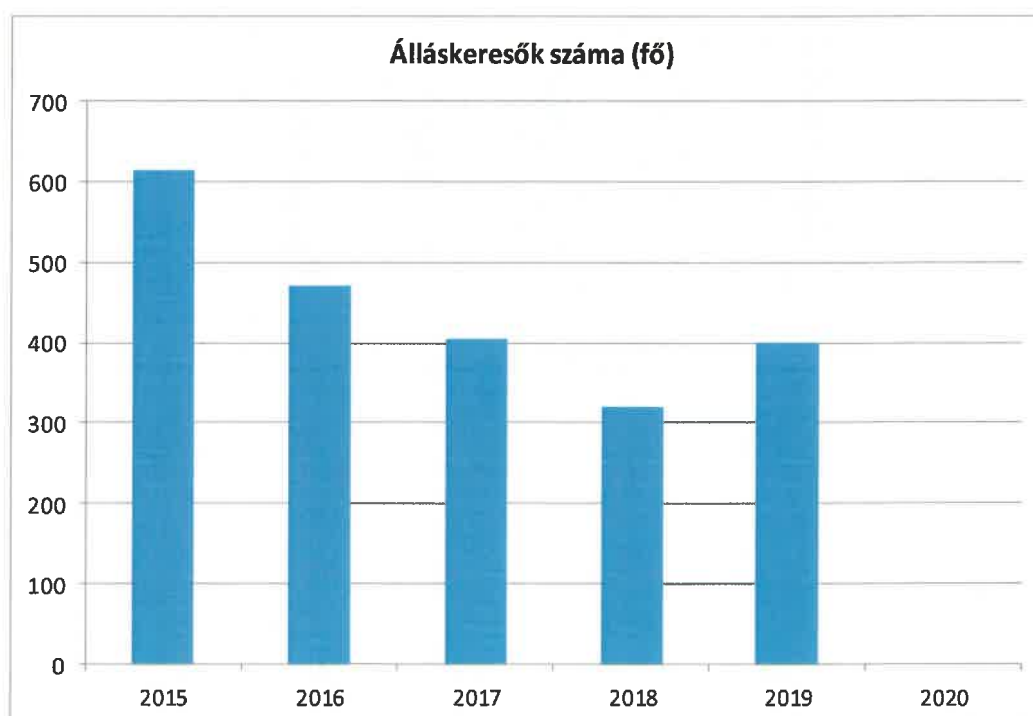
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

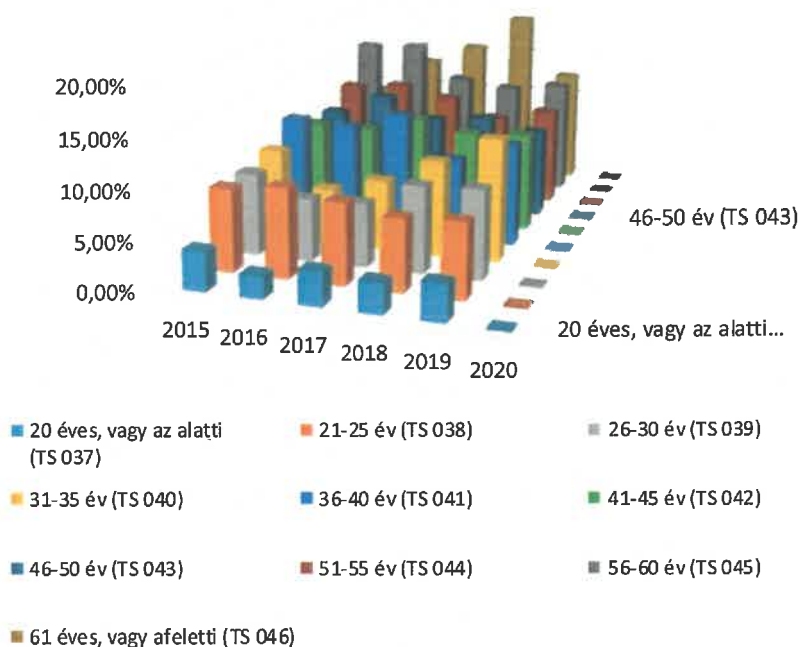
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	615	471	405	320	399	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	25,00	11,00	14,00	10,00	15,00	n.a.
	%	4,07%	2,34%	3,46%	3,13%	3,76%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	53,00	44,00	34,00	24,00	31,00	n.a.
	%	8,62%	9,34%	8,40%	7,50%	7,77%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	53,00	31,00	27,00	29,00	37,00	n.a.
	%	8,62%	6,58%	6,67%	9,06%	9,27%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	59,00	28,00	30,00	32,00	51,00	n.a.
	%	9,59%	5,94%	7,41%	10,00%	12,78%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	72,00	54,00	53,00	28,00	43,00	n.a.
	%	11,71%	11,46%	13,09%	8,75%	10,78%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	61,00	46,00	46,00	33,00	42,00	n.a.
	%	9,92%	9,77%	11,36%	10,31%	10,53%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	62,00	58,00	41,00	34,00	38,00	n.a.
	%	10,08%	12,31%	10,12%	10,63%	9,52%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	74,00	59,00	46,00	30,00	42,00	n.a.
	%	12,03%	12,53%	11,36%	9,38%	10,53%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	99,00	77,00	51,00	38,00	50,00	n.a.
	%	16,10%	16,35%	12,59%	11,88%	12,53%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	57,00	63,00	63,00	62,00	50,00	n.a.
	%	9,27%	13,38%	15,56%	19,38%	12,53%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

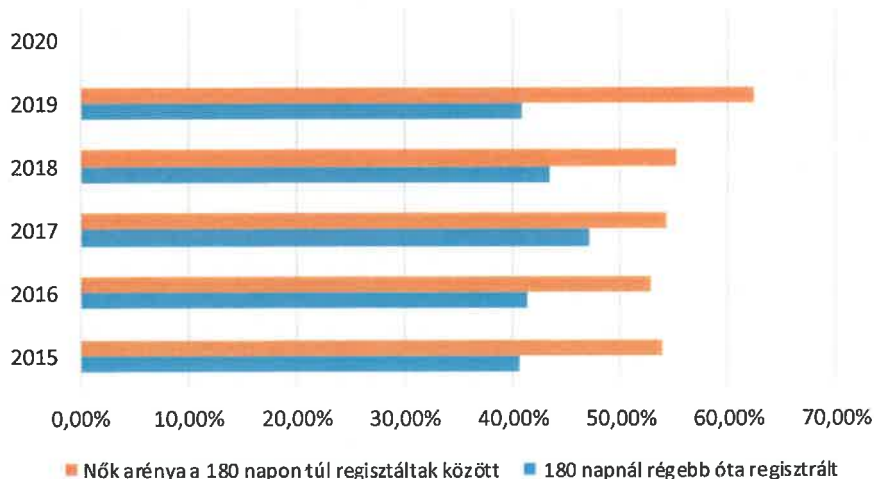

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	40,65%	54,00%
2016	41,40%	52,82%
2017	47,16%	54,45%
2018	43,44%	55,40%
2019	40,85%	62,58%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

A munkavállalók jelentős része ma is eljár dolgozni a településről. A munkalehetőségek hiánya miatt a város munkavállalóinak zöme más városokban (elsősorban a két közeli megyeszékhelyen, ill. ezek vonzáskörzetében) kénytelen munkát vállalni, jelentős foglalkoztató a városban mára csak igen kis számban van, a helyben foglalkoztatottak döntő része a kereskedelemben, valamint kis- és középvállalkozásokban dolgozik. A vállalkozások többnyire az építőiparban, valamint – csekélyebb mértékben – a szolgáltatóiparban, kereskedelemben, javítási területeken, ingatlan ügyletek lebonyolításában, és gazdasági szolgáltatásokban tevékenykednek.

A romák - az országos tendenciához hasonlóan - alacsony iskolai végzettségük miatt nehezen tudnak elhelyezkedni, döntő többségük a segélyek mellett feketemunkából tartja el magát, illetve családját. Azokban a háztartásokban, amelyekben a családfő etnikai hovatartozása roma, még alacsonyabb a szegénységi küszöb.

A rendszerváltást követő bő egy évtized során a relatív jövedelmi szegénység a gyors növekedés után csökkenő, majd enyhén ingadozó trendet követett. A TÁRKI számításai szerint az 1990-es évek első felében – a jövedelemegyenlőtlenségek növekedésével párhuzamosan, de attól nem függetlenül – fokozatosan emelkedett a szegénységi ráta a teljes népességen belül. A mai szegénység okai nagyrészt a gazdaság rendszerváltás előtti szerkezetében gyökereznek. A tervgazdaságban sok olyan egyszerű munkahely volt, ahol általános iskolai végzettséggel is jól lehetett keresni, és olyan oktatási rendszer, ami inkább a tárgyi tudást, mint a készségeket igyekezett fejleszteni. Az akkori gazdaság igényeinek ez meg is felelt: ha valaki kitanult egy szakmát, egész életében megélt belőle, és nem volt rá szüksége, hogy új szakmát tanuljon, és szakmák egész sorában lehetett kétkezi munkával, gyenge írás- és olvasási készséggel is boldogulni. A rendszerváltás néhány év alatt megszüntette ezeket a munkahelyeket.

Az átképzések is egyfajta kiutat jelenthetnek a munkaerőpiacon való fennmaradáshoz, ezért az önkormányzat igyekszik segítséget nyújtani a lakosság számára abban, hogy a felmerülő igény szerint helyet biztosít az oktatást végző intézmények, cégek számára, akik jelzik felnőtt tanfolyamok, átképzések indítását. Remélik, hogy ezek elvégzése után a lakosok a későbbiek folyamán munkát is találnak a közelben, vagy tudásukat ki tudják szélesíteni.

A Várpalotai Kistérségben teljes mértékben tetten érhetők a fenti megállapítások, azaz az elszegényedés. A jövedelmi és mobilitási vizsgálatok erős összefüggést mutatnak a szegénység (vagy tágabban, a társadalmi státusz) és a foglalkoztatási helyzet között. A szocializmusból örökölt, a teljes foglalkoztatásra és a vállalati szolgáltatásokra alapuló jóléti ellátórendszer sem infrastruktúrájában, sem szemléletében nem volt alkalmas az új kihívások kezelésére. A munkapiaci integráció egyik legfontosabb feltétele volna a munkába járás megfizethetősége is,

ami sokak számára nem elérhető, vagy nem kivitelezhető. Környékünkön jelenleg sem csökken az anyagi depriváltság intenzitása, és a magas lakhatási költségekkel küzdők száma, többnyire a munkahelyteremtő intézkedések hiánya miatt.

A munkanélküliség mellett a szegénység másik fő utánpótlási csatornája az egyéni vagy családi válsághelyzetek kialakulása. A reintegrációt segítő ellátások a munkanélküliség és a személyesebb természetű krízisek területén is hiányosak, a konfliktuskezelési eszköztár pedig nagyon szegényes, ezért egy viszonylag hétköznapi sokk (betegség, baleset, válás, munkahely elvesztése) is nagyon könnyen vezet olyan személyes krízishez (depresszió, öngyilkosság, alkoholizmus, droghasználat, ezekkel összefüggésbe kerülő bűnelkövetés), amelynek a megoldásához már szakértő segítsége kellene, ez a segítség pedig a legtöbbször számára nehezen elérhető vagy nem elég jó minőségű.

A munkanélküliség a Várpalotai Kistérségben a régiós és megyei mellett az országos helyzethez képest is kedvezőtlenebb képet mutat. A Kistérségen belül Várpalota is a romló helyzetű települések közé sorolható.

A hátrányos helyzetű tanulók szülei körében a munkanélküliek aránya magas.

A fentiekben már említett működő munkahelyek ellenére - országos viszonylathoz képest nézve - átlagos a munkanélküliek aránya (466 fő, akik a lakosság valamivel több mint 2 százalékát teszik ki). Ez kedvezőbb arány a korábbi évekhez képest, azonban ez a mutató is elsősorban a helyi munkalehetőségek hiányából fakad. Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban 2017. évben 5500 fő részesült, ebből 2094 fő férfi, 3406 fő nő.

Külső szolgáltató által történő foglalkoztatásról nincsenek pontos információink.

Várpalotán jelenleg a munkavállalók jelentős hányada ingázik.

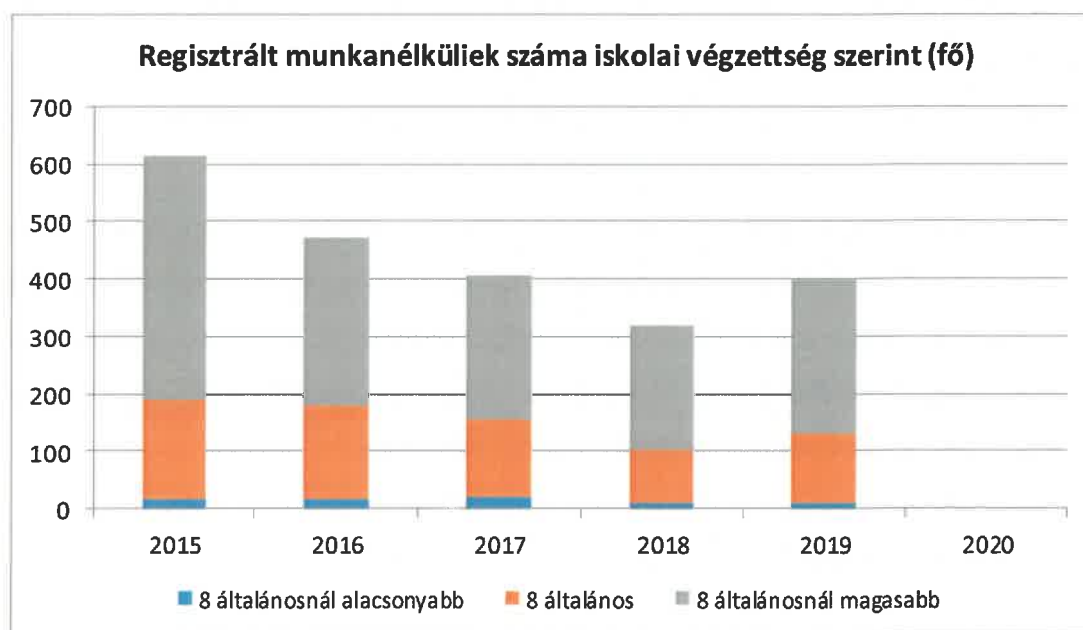
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottságával kapcsolatban a 3.2.4. számú táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy a munkanélküliek nagy részét azon személyek teszik ki, akik 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	615	18	2,93%	172	27,97%	425	69,11%
2016	471	18	3,82%	161	34,18%	292	62,00%
2017	405	21	5,19%	136	33,58%	248	61,23%
2018	320	10	3,13%	95	29,69%	215	67,19%
2019	399	9	2,26%	122	30,58%	268	67,17%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

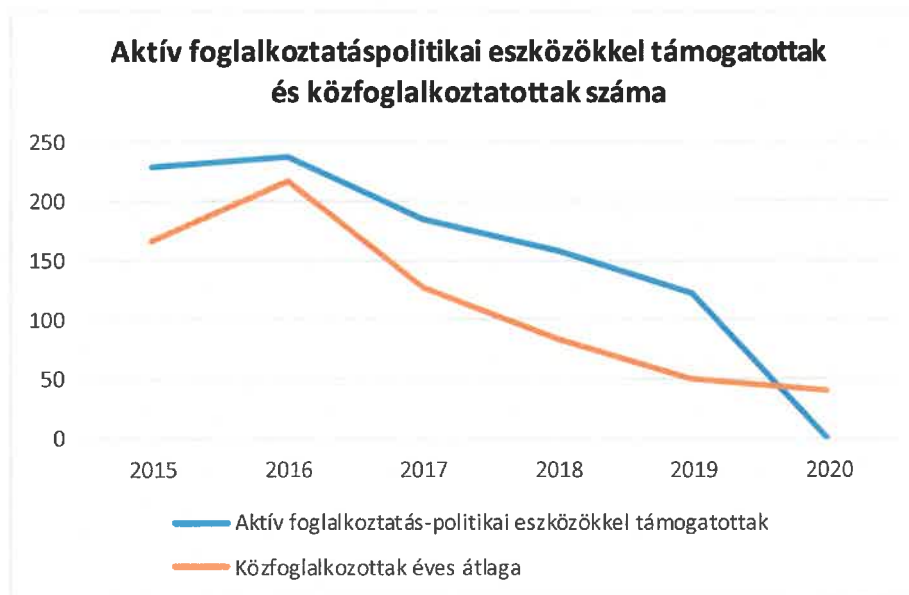

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

Az önkormányzat közfoglalkoztatáson belül külön figyelmet fordít a roma származású lakosokra, relatíve több roma közfoglalkoztatottról számolhatunk be. Ez alapján megállapítható, hogy e téren csak pozitív megkülönböztetésről beszélhetünk, tekintettel arra, hogy az összesített adatok szerint relatíve kevesebb a nyilvántartott roma munkanélküli.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	229	166
2016	237	216
2017	185	128
2018	157	83
2019	122	50
2020	n.a.	40

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok**

2018-ban számos beruházás megvalósítása kezdődött meg. A beruházások nagy részre befejeződött. Az egyik komoly fejlesztés az uszoda építés volt, amely 2022. januárjában átadásra került. Megújult a Thury-vár környéke. Az új belvárosi parknak része lett egy gyermekjátszótér, valamint egy felnőtt fitneszpark, de megmaradt a korábbi szánkópálya is, hogy telente használhassák a gyermekek. A vár mögött egy rendezvénytér is kialakításra került, ahol nagyobb programokat lehet megrendezni, a sétálóút pedig úgy épült meg a parkban, hogy azon futhassanak a szabadidősportot űző várpalotaiak. Jelentős mennyiségű élő dísznövény és fa került telepítésre

a vár környékére. Szintén felújításra került az önkormányzati tulajdonban lévő Táncsics Mihály utcai üzletsort is. A város közvilágítási rendszere is teljes mértékben megújult.

Pályázati pénzből valósult meg a szociális ellátórendszer központi épületének felújítása. A beruházásnak köszönhetően az egyes, eddig külön épületben lévő intézményeket egy helyen érhetik el az érintettek. Felújításra került a fogorvosi rendelő, megépült az Inotát és Várpalotát összekötő kerékpárút, ahol a közvilágítás is bővítésre került.

A Nagybivalyos-horgásztónál jelentős turisztikai célú fejlesztés zajlott. A zeneiskola épülete is új külsőt kapott.

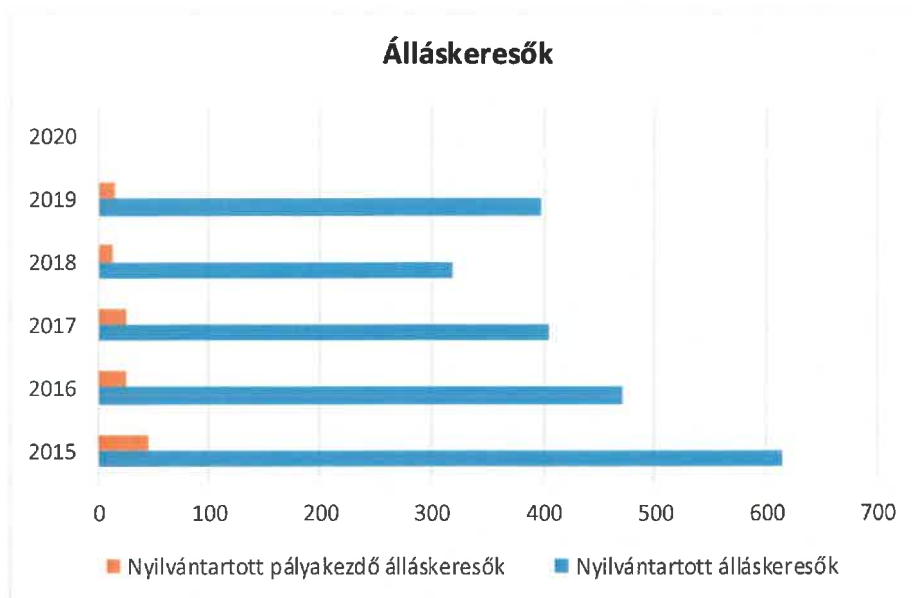
A Nagy Gyula Galéria átalakításával és felújításával egy megújuló közösségi tér kerül kialakításra, emellett a Krúdy Gyula Városi Könyvtár, valamint a Bán Aladár Általános Iskola felújítási munkálatai is megkezdődhetnek 2023-ban.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok, pályakezdők foglalkoztatásáról nincs pontos adat, azonban a város kínáلت munkalehetőségek nem elegendőek. A munkahelyek régi alkalmazottjaikat ritkán cserélik fiatal munkaerőre. Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem működnek, csak a Munkaügyi Központba bejelentkezettek számára, egyes esetekben.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	615	46
2016	471	26
2017	405	27
2018	320	14
2019	399	16
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Az alacsony iskolázottságúak számára felzárkóztató felnőttképzést többnyire - igény szerint - a várapotai Thuri György Gimnázium indít, amelyeken érettségit is lehet szerezni.

A Városi Könyvtárban több alkalommal szerveztek számítógépes tanfolyamot az idősebb korosztályok számára.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Megalakult a Hét Kéz Szociális Szövetkezet Várapotán, amely munkahely teremtés szempontjából is fontos. A Szövetkezet tagjai a hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő és roma munkanélküliek foglalkoztatásával foglalkoznak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén való hátrányos megkülönböztetésről nincs feldolgozható adatunk, azonban vannak olyan munkaadók, ahol – ha nem is nyíltan, de nem szívesen alkalmaznak roma származású, hajléktalan, kisgyermekes anyuka vagy fogyatékossgal élő személyt.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Kormány 2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, amely „a digitális képességek értékelésére alkalmas digitális keretrendszer” és a digitális kompetenciák fejlesztését szolgálja.

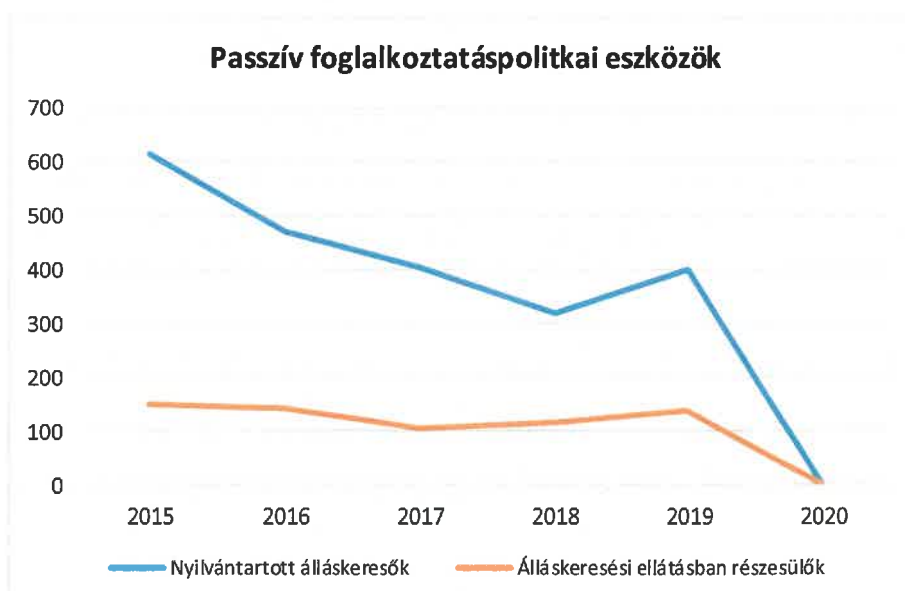
Várpalota Város Önkormányzata több alkalommal szervezett már – többek között EFOP-pályázatok keretében – több kurzusos informatikai tanfolyamot, képzést idősek, hátrányos helyzetű nők és fiatal pályakezdők részére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Várpalota lakosságának 2016-ban 15 százaléka részesült valamilyen szociális juttatásban, mely arány a megyei átlagot meghaladta. A szociális ellátás legnagyobb részét a lakásfenntartási támogatás, valamint az átmeneti segélyezés adta, továbbá jelentős számban részesültek rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, valamint közgyógyellátási igazolvánnyal is közel 400 ember rendelkezett. A rendszeres szociális segélyben részesítettek száma a 300 főt is meghaladta. A városban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya igen alacsony, a város egészében arányuk alig haladja meg az 1 százalékot.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	615	4,61%	150	24,39%
2016	471	3,57%	140	29,72%
2017	405	3,09%	104	25,68%
2018	320	2,46%	117	36,56%
2019	399	3,07%	136	34,09%
2020	n.a.	-	n.a.	-

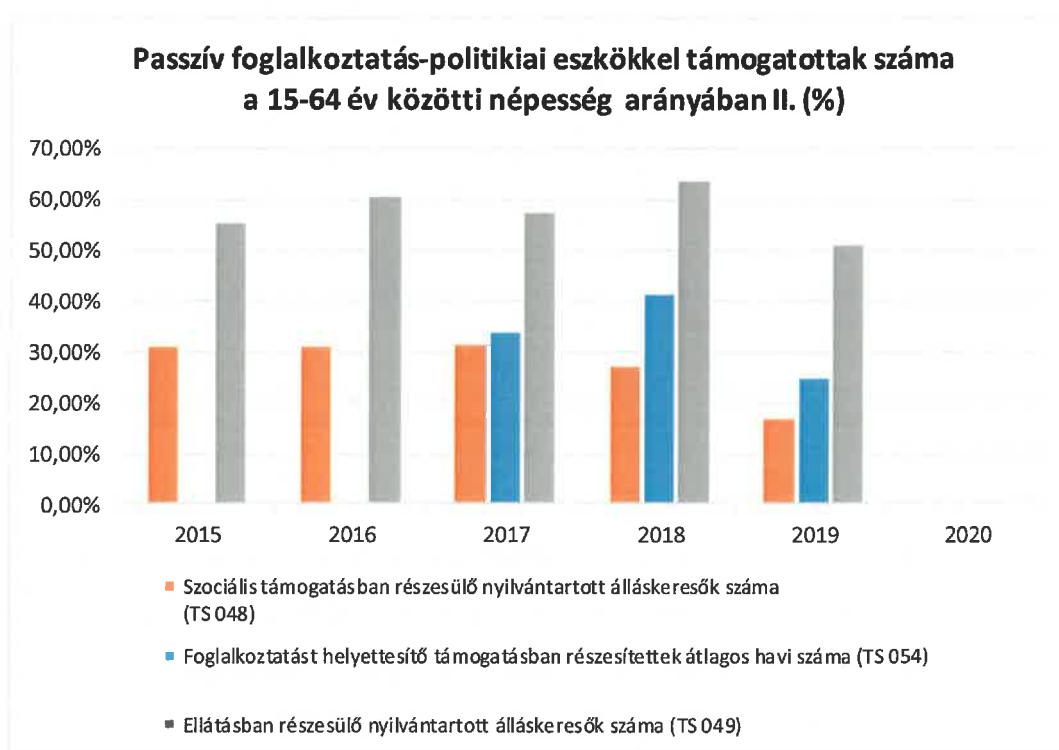
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	192	31,22%	n.a.	-	342	55,61%
2016	147	31,21%	n.a.	-	287	60,93%
2017	129	31,85%	137	33,89%	233	57,53%
2018	88	27,50%	133	41,63%	205	64,06%
2019	69	17,29%	100	25,14%	205	51,38%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

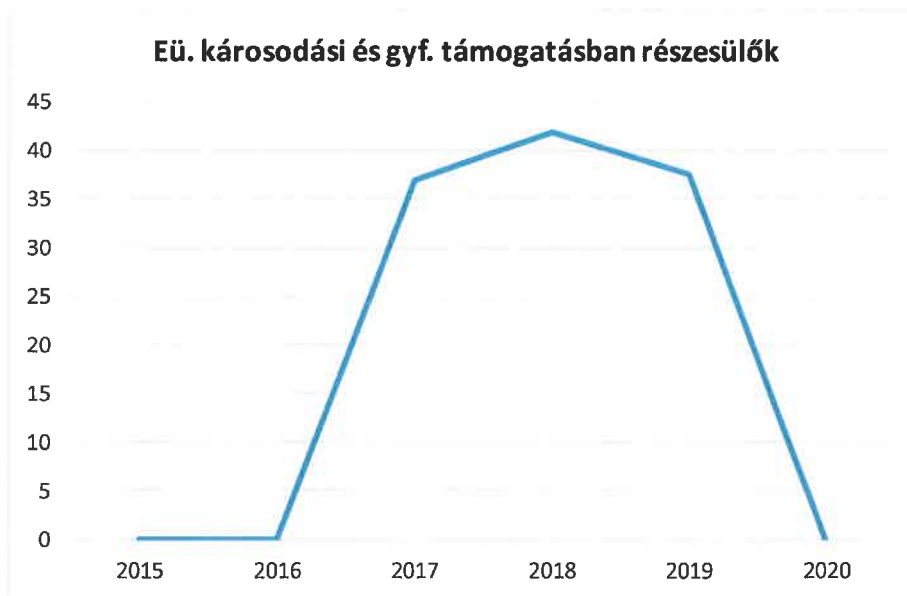
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	37
2018	42
2019	38
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A segélyezési rendszer 2015. március 01-jei átalakításával összefüggésben az állam és az önkormányzatok közötti feladat-megosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult. A jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került. Az alanyi jogú ápolási díj, az időskorúak járadéka, az alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása szintén a járási hivatalok hatáskörébe tartozik, ezeket teljes egészében a központi költségvetés finanszírozza. A felsorolt, állami felelősségi körben nyújtott szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntenek az úgynevezett települési támogatás keretében. A módosítás a lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, valamint a méltányossági ápolási díj és közgyógyellátás megállapítását érintette. Annak eldöntése, hogy a települési támogatás

keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az 1993. évi III. törvény által előírt egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet meghatározása és az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározása az önkormányzat jogosultsága.

A jogszabályváltozás szükségessé tette a pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 37/2013. (XII.13.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezését, egyúttal sor került a területet jelenleg is szabályozó települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.24.) rendelet megalkotására és hatályba lépésére. A változásokat követően a szabadulási segély, a gyógykezelési, valamint a gazdálkodást segítő támogatás megszűnt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (1) bekezdés a) pontja alapján Várpalota Város Önkormányzata a normatív lakásfenntartási támogatások – melyek 2015. december 31-én megszűntek – helyett települési támogatásként lakásfenntartási támogatást állapít meg. A 2016. év során összesen 410, a 2017. év során 317 fő részesült a támogatásban. Az Szt. 45. § b) pontja alapján a települési támogatás keretein belül ápolási támogatást állapítunk meg. A 2016. év során 31, 2017-ben pedig 25 fő részesült ápolási támogatásban. Adósságkezelési támogatásra való jogosultsággal a 2016. év során összesen hét, 2017-ben pedig nyolc személy rendelkezett, ebből 2017. során új megállapítás kettő volt. 2017. december 31. napján ez a két aktív együttműködés volt folyamatban, egy vízdíj-, egy pedig közös költség hátralék rendezése céljából.

A 2017. év során 30 elhunyt köztemetését kellett az Önkormányzatnak finanszíroznia. 2016-ban 22 köztemetés ügyében történt intézkedés, tehát jelentős emelkedés volt tapasztalható. Ennek okai részben a várpalotai Szent Donát Kórház krónikus és hospice osztályain történő halálesetek.

A város által önként vállalt feladat a gyermekvállalási támogatás biztosítása, melynek keretében minden olyan gyermek után, akinek születésekor a lakcímnnyilvántartásba várpalotai lakóhelyet jegyeznek be és a gyámhatóság nem intézkedett családból történő kiemelésével kapcsolatban, a szülő egyszeri 30.000,- Ft összegű vásárlási utalványra jogosult. Babautalványban 2016-ban 170, 2017-ben 144 gyermek szülei részesültek.

További önként vállalt feladat a fiatal házaspárok első lakáshoz jutásának támogatása, melynek keretében azon házaspárok, melyeknek egyik tagja sem töltötte be 40. életévét és Várpalota

Város Önkormányzatának illetékességi területén vásárolnak lakást vagy kezdik meg az építkezést, vissza nem térítendő támogatásban részesülnek. A támogatásban 2017-ben 12 pár részesült. A város elkötelezettségét mutatja, hogy az erre a támogatási formára szánt költségvetési előirányzat 2018-ban a korábbi években meghatározott négymillió forintról hatmillió forintra emelkedett. A támogatásban 2016-ban 15, 2017-ben 12 házaspár részesült.

	ellátást igénybe vevők			% -ban
	férfi	nő	Összesen	
SZOCIÁLIS HELYZET MUTATÓI				
Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások (Szt.)				
1. Időskorúak járadékában részesülő			8	0,03
2. Aktív korúak ellátására jogosult				
ebből				
2.1. Rendszeres szociális segélyre jogosult			139	0,68
a) egészségkárosodott személy			41	0,2
b) 55. életévét betöltötte				
2.2. Rendelkezésre állási támogatásra jogosult			120	0,59
Rendszeres szociális segélyre jogosult összesen:			314	3,04
3. Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma összesen	0	0	0	0
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	0	0	0	0
3.1. adósságkezeléshez kötött LFT-ben részesülők	0	0	0	0
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	0	0	0	0
3.2. helyi LFT-ben részesülők	0	0	0	0
ebből természetbeni támogatásban részesülők száma	0	0	0	0
4. Ápolási díjban részesülők összesen	0	0	409	2,02
4.1. méltányossági ápolási díjra jogosultak száma	0	0	0	0
5. Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma			402	1,99

A szociális helyzet mutatói (2017)

Természetben nyújtott szociális ellátások (Szt)	férfi	nő	Összesen	% -ban
1. Közgyógyellátásban részesülők száma összesen			389	1.92%
2. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek	9	13	41	0,18%
3. Adósságkezelési szolgáltatásban részesülők száma			10	0,04%
1-3-ig összesen:			440	2,18%
Szociális szolgáltatások				
ALAPSZOLGÁLTATÁSOK				
1. Alapellátások				
1.2. Étkeztetés			408	2,02%
1.4. Házi segítségnyújtás			64	0,31%
2.1. Nappali ellátás Fogyatékos személyek részére			24	0,11%
Alapellátások összesen:	234	253	487	2,27%

Természetben nyújtott szociális ellátások (2016/2017)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a központi költségvetés biztosítja, és a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint állapítja meg a jogosultságot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, valamint a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek számának alakulását az alábbi táblázat mutatja.

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2012	935	503
2013	890	850
2014	680	331
2015	476	292
2016	357	468
2017	286	270

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 8. § (2) bekezdése értelmében: „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.” A jogszabályváltozást követően az óvodáztatási támogatás megszűnt.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás olyan alapvető joga az embernek, mely az élethez való jogának egyik fontos kísérője, az élhetés velejárója. Társadalmi státusz az egyének és a családok élethelyzete, mely alapvetően meghatározza a lakhatás minőségét.

Várpalota területén a *2017-es adatok szerint az épített lakások száma 8727, amely szám az elmúlt évek során gyarapodott.*

	összes lakásállomány	bérlakás állomány	szociális lakásállomány	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
2013	8710	143	107	0
2014	8715	143	107	0
2015	8718	143	107	0
2016	8722	143	107	0
2017	8727	143	107	0

Lakásállomány 2013-2017

A lakások közmű ellátottsága Várpalotán közel 100 %-os, a vezetékes gáz és az elektromos ellátás is biztosított. Ezek alapján elmondható, hogy Várpalotán a lakóépületek az országos átlagnak megfelelő lakhatósági feltételeket biztosítanak a lakóknak.

Ezzel ellentétben azonban elmondhatjuk, hogy a begyűrűző gazdasági válság következtében egyre több egyén és család került olyan rossz anyagi helyzetbe, hogy a városban lévő lakását kénytelen volt lecserélni egy külterületen (pl.: Baglyas- és Kis-Badacsony szőlőhegy, az alsó- és felsőváros mellett lévő kiskertek) fekvő ingatlanra, amely nem minden esetben felel meg az életvitelhez szükséges és elengedhetetlen feltételeknek.

Elégtelen lakhatási körülményekről, valamint veszélyeztetett lakhatási helyzetekről elsősorban a fent említett külvárosi területeken beszélhetünk.

A Dankó u. 14-16. szám alatti, romák által használt bérlakásokban található rossz körülmények miatt folyamatos lakhatási problémák merülnek fel: pl. vízhiánnyal küszködnek a családok. A poloskák jelenléte, szaporodása veszélyeztette a kiskorúakat, mely veszélyeztetettséget a családsegítő munkatárs jelezte az illetékeseknek, akik hatáskörükben intézkedni jogosultak.

A hajléktalanság adatainak tekintetében a Hajléktalan Szálló és annak intézményei beszámolóját vettük alapul.

A Hajléktalan Szálló a Magyar Vöröskereszt Várpalota Térségi Összevont Szociális Intézménye 4 ellátási formával látja el a hajléktalan személyek gondozását a térségben. Rendelkezik térítésmentes nappali, éjjeli ellátási formával (éjjeli menedékhely, nappali melegedő) és magasabb színvonalú, kollégiumszerű, térítésköteles ellátási formával (átmeneti szállás). A hajléktalan személyek minden típusa megtalálja itt a számára megfelelő és indokolt ellátási formát. Az egymást kiegészítő és segítő részlegekkel hatékonyabban tudják ellátni a hajléktalan személyeket. Az utcai szolgálat mögött megtalálható az intézményi ellátás, tehát rögtön begondozhatóak az intézménybe az ellátottak, ha erre igény mutatkozik. Az átmeneti szállás jobban felkészíti klienseiket az önálló lakhatásra, a kigondozásra. Az intézmény pályázati forrásból hideg és meleg étkezést biztosít ellátottjainak, illetve krízisautó szolgáltatást is a téli időszakra, valamint az önkormányzat segítségével önálló lakhatási programot.

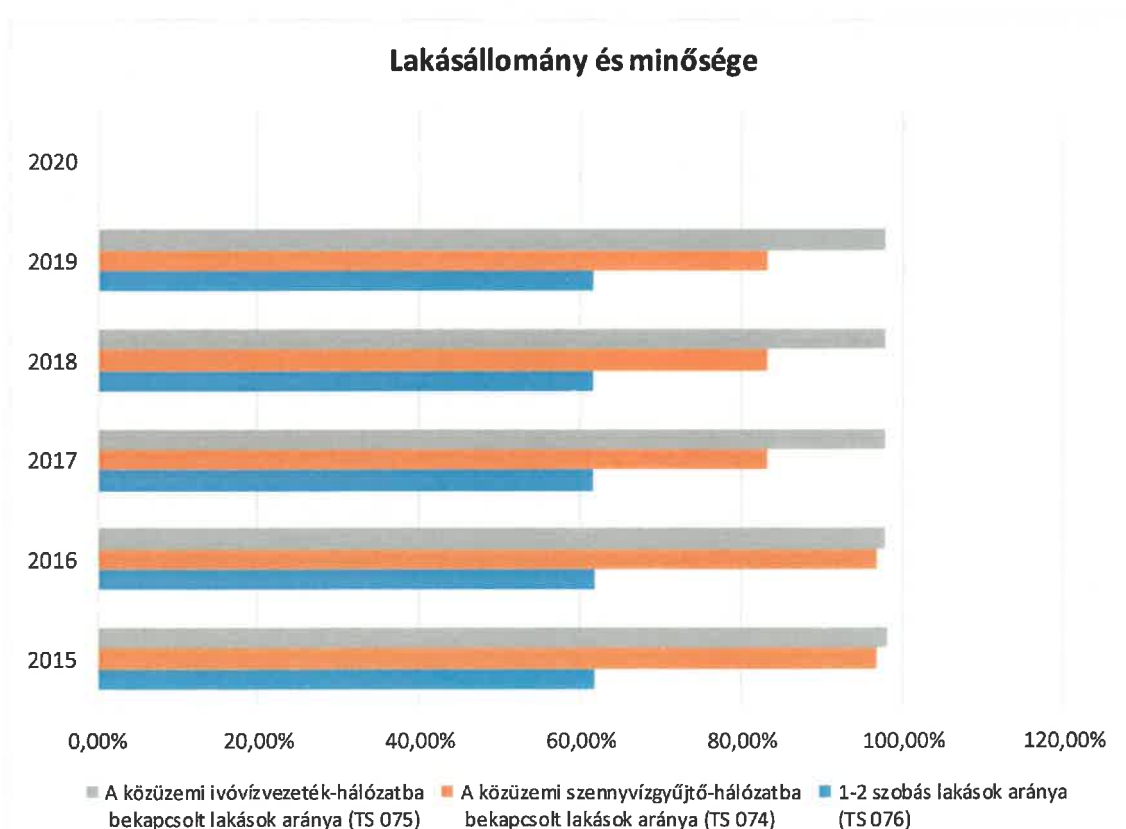
Munkájuk célja a kezdeti időszakhoz képest sem változott: a hajléktalan emberek a társadalom egyenrangú, elfogadott tagjai, állampolgárai lehessenek.

Az intézmény ellátási formái:

- 1 Átmeneti Szálló: 64 férőhellyel (40 férfi és 24 nő számára)
- 2 Éjjeli menedékhely: 23 fő férfi férőhellyel (18,00-08,00 óráig)
- 3 Nappali melegedő: 35 férőhellyel (8,00-18,00 óráig)
- 4 Utcai szociális munka ellátása (egy 6 személyes mikro busszal, két fő szakszeméllyel) minden olyan ember számára, akik életvitelszerűen az utcán, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségekben laknak, akiknek naponta meg kell küzdeniük az éjszakai pihenésért.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	8722	6	1	61,80%	96,94%	98,03%
2016	8727	5	1	61,77%	96,99%	98,02%
2017	8758	31	4	61,60%	83,31%	97,85%
2018	8764	6	1	61,56%	83,41%	97,97%
2019	8770	11	1	61,46%	83,28%	97,83%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	8 722	0	126	0	n.a.	0	0
2016	8 727	0	126	0	36	0	0
2017	8 758	0	126	0	35	0	0
2018	8 764	0	126	0	33	0	0
2019	8 770	0	126	0	33	0	1
2020	n.a.	0	126	0	35	0	1

Forrás: TelR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Váralota Város Önkormányzati Képviselő-testületének az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről szóló 36/2010. (IX.14.) önkormányzati rendelet 9-14 §-a szabályozza.

Szociális helyzet alapján megüresedő komfortos vagy annál alacsonyabb komfortfokozatú lakásra köthető bérleti szerződés, legfeljebb 5 évi időtartamra, amely új bérbeadási eljárás lefolytatása nélkül legfeljebb 5 éves időtartamra ismételten bérbe adható.

A város közigazgatási területén lakcímmel rendelkező személyek akkor jogosultak szociális helyzetük alapján bérlakásra,

ha a kérelmező és a vele együtt költöző személyek összjövedelméből számított egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét (42.750 Ft), egyedül költöző személy esetében a kétszeresét (57.000 Ft), és a kérelmező- együtt költöző személyeknek nincs jelentős értékű ingó vagy ingatlan vagyona, kivéve, ha haszonélvezeti joggal terhelt örökség.

Amennyiben a bérlő/k lakásbérleti szerződése felhalmozott lakbértartozás miatt szűnt meg, abban az esetben 3 évig nem nyújthatnak be ismételt kérelmet kivéve, ha a bérbevételi ajánlat benyújtásakor a bérbeadóval szemben tartozásuk már nem áll fenn.

A szociális helyzet alapján történő bérbeadás iránti kérelmeket formanyomtatványon kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az együtt költöző személyek jövedelmére vonatkozó igazolásokat, valamint tartós egészségkárosodás esetén kezelőorvos igazolását. A bérbevételi ajánlatokat pontszám szerint tartja nyilván az Iroda, amely ajánlatokat a szociális iroda munkatársai évente felülvizsgálják.

Megüresedett, bérbe adható lakás esetén az Iroda a legmagasabb pontszámmal rendelkező ajánlattevőket kiválasztja, amelyet a Bizottság elé terjeszt. Bérlőkijelölésre történő előterjesztés előtt az Iroda megvizsgálja a bérlő szociális helyzetét. A Bizottság az Iroda által előterjesztett személyek közül választja ki a bérlőt, s az erről szóló határozatot megküldi a Bérbeadónak és egyidejűleg a döntésről is értesíti.

Szociális helyzete alapján városunkban 13 család él, akik lakhatására többségében Várpalota, Dankó utcában található lakások szolgálnak, de néhány bérlakás előfordul a városban másutt is. A támogatottak köre általában ugyanaz, mivel a hátralékkal nem rendelkező bérlőknek előjoga van a többiekkel szemben. Az ő lakhatásuk ezáltal legfeljebb 10 évre megoldott. Mivel kevés az Önkormányzat tulajdonában álló bérlakás, többen évek óta nyilvántartásba vannak véve, de részükre nem történik meg a bérlő kijelölés.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Várpalota Város Önkormányzata tulajdonában van egy 100 m² nagyságú ingatlanból kialakított 46 m² nagyságú 2 szoba, konyha, fürdő + WC és közlekedő helyiségekből álló komfortos lakás ingatlan a Kastélydomb u. 6. szám alatt, amely hivatalos megosztása, művelési ágának változása még nem történt meg.

e) lakhatást segítő támogatások

Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseken, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást

nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez adott támogatás.

Váralota Város Önkormányzati Képviselő-testülete a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.24) önkormányzati rendeletének 3-5. §-a rendelkezik a lakásfenntartási támogatásról.

Lakásfenntartási támogatás adható a szociálisan rászoruló háztartások részére a helyiség fenntartásával összefüggő rendszeres kiadások viseléséhez, elsősorban a távhő-szolgáltatási díj, távmelegvíz-szolgáltatási díj, hulladék szállítási díj, lakbér, víz- és csatornahasználati díj megfizetéséhez. Amennyiben ezen szolgáltatókkal szemben nem áll fenn tartozása a rászorulónak, úgy a támogatás megállapítható a közös költség, villanyáram és a gázfogyasztás után fizetendő díjakhoz is. A kérelmező köteles lakókörnyezetét rendezetten tartani - ez feltétele a támogatás folyósításának.

Támogatásra jogosult:

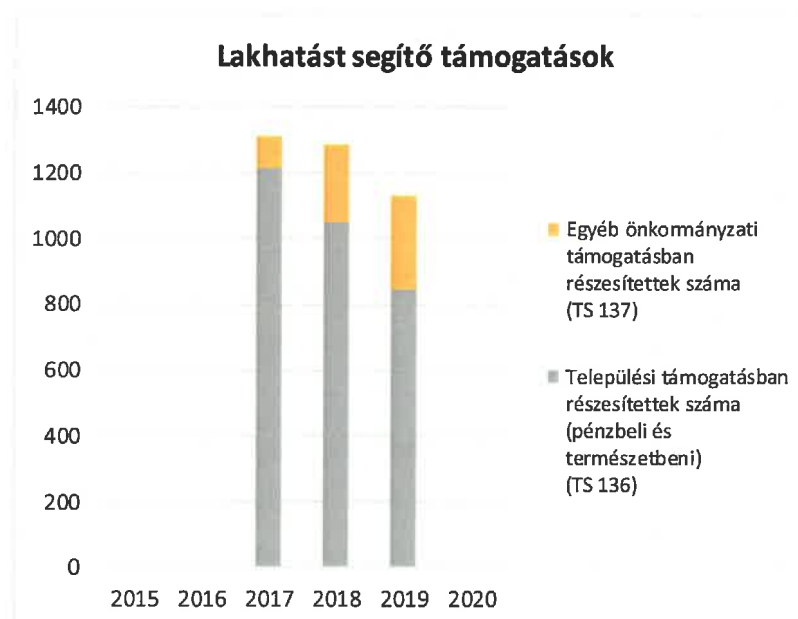
- a) az a személy, aki egyedül él és háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át,
- b) az a személy, aki nem egyedül és a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakásfenntartási támogatást a kérelem benyújtása hónapjának első napjától, egy évre kell megállapítani. A támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. Folyósítása közvetlenül a szolgáltató részére történik és annak összegét a támogatással érintett költség tekintetében a szolgáltató írja jóvá. A lakásfenntartási támogatás igényléséhez a rendeletben meghatározottakon túl, csatolni kell vagyonyilatkozatot a háztartás valamennyi tagja vonatkozásában.

A támogatásban részesülők többsége távhőszolgáltatáshoz és vízdíjhoz kapja a megállapított támogatást oly módon, hogy a szolgáltató ennyivel csökkenti a tényleges fogyasztás összegét. Városunkban jelenleg 52 fő részesül lakásfenntartási támogatásban.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	1213	100
2018	1046	242
2019	844	285
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról pontos adatokkal nem rendelkezünk, azonban az adósságkezelő intézkedések számát az önkormányzati szociális adatokból ismerjük.

Adósságkezelési szolgáltatásban (közüzemi díj, közös költség vagy lakbérhátralék) 2016-ban **10 fő**, a lakosság **0,04 százaléka** részesült, 2015-ben ez az arány 55 fő volt, 2,27%.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken elhelyezkedő lakáscélú ingatlanok közműszolgáltatása alacsony minőségű: a lakások minősége a legjobb esetben komfortos, de túlnyomórészt komfort nélküli lakásokról tudunk beszámolni. A mára már minden helyen kiépített áramszolgáltatáson kívül egyéb közműszolgáltatás nincs, a közösségi közlekedés is csak részben biztosított, ami azt jelenti, hogy sok esetben kilométerek választják el az utolsó buszmegállót a tényleges lakóhelytől. Ez különösen sújtja azokat a családokat, ahol a gyermekek is a külterületeken életvitelszerűen lakó szülőkkel együtt élnek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

Várpalota belső területi felosztása: Belváros, Tési-domb, Felsőváros, Inkám, Kálvária lakótelep, Kertváros, Alsóváros, Inota, Készenléti lakótelep és a fentiekben már említett külterületek, ahol életvitelszerűen élnek.

A város területén belül 6 nagyobb (több tömbházból álló rész) lakótelep található, amelyek többnyire összközművesek. Kevesebb számban található alacsonyabb komfort fokozatú (komfortos és félkomfortos), de jellemzően összkomfortosak.

Kimondottan romák lakta szegregátum az alsóvárosi Dankó utcában található. Itt az önkormányzat két, emeletes házban biztosít lakásokat számukra, s helyileg külön családgondozó is tevékenykedik, akihez a lakók fordulhatnak. E két házat, valamint a Készenléti lakótelepet kivéve, mindegyik körzetben jónak mondható a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés. A környezet-egészségügyi jellemzők a Dankó utcában nem teljesen megfelelőek, ami elsősorban a lakók hanyagságának tudható be.

Az emeletes házakban található lakásállományok állapota folyamatosan javul, mert több lakóközösség pályázati segítséggel a tömbházakon felújítást végeztetett, ami főként az energiatakarékosságot célozta meg: külső szigetelés, vakolás, a fűtési rendszer modernizációja, vagy nyílászáró csere.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya**

A telepek külön életkori megoszlásáról, foglalkoztatottsági helyzetéről, segélyezettekről, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányáról nem rendelkezünk külön információval, mert őket az önkormányzat a teljes statisztikában, összevonva szerepelteti, amelyet a fentiekben már elemeztünk.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai**

Szegregációval veszélyeztetett területek a már említett külterületek, a Dankó utcai emeletes épületek és a Készenléti lakótelep, amelyekkel már foglalkoztunk a jelen fejezet, valamint a 3.4 fejezet korábbi pontjaiban.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	11	3	5	389	n.a.
2016	n.a.	11	3	6	389	n.a.
2017	n.a.	11	3	6	n.a.	55
2018	n.a.	10	3	6	n.a.	50
2019	n.a.	10	3	6	n.a.	25
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzatunk Várpalota lakosságának egészségügyi ellátását egyrészt a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján kötelezően biztosítandó egészségügyi alapellátás biztosításával, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi törvény alapján az 1993. évtől önként vállalt járó beteg szakellátással biztosítja. Az Önkormányzat minden kötelező alapfeladatát (háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői ellátás, az iskola-egészségügyi ellátás) ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti az ellátó rendszerét.

Várpalotán az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziorvosi, házi gyermekorvosi, védőnői, fogorvosi, iskola-egészségügyi és ügyeleti szolgáltatás színvonalának fejlesztése kiemelt fontosságú.

Az egészségügyi alapellátás működtetése az Egészségbiztosítási Alapból folyósított finanszírozásból történik, amelyhez az Önkormányzat további forrásokat biztosít, illetve gondoskodik az ellátáshoz szükséges ingatlanokról.

Az Önkormányzat célja egy olyan egészségügyi intézményrendszer kialakítása, amelyben a magas színvonalú szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel fér hozzá a város valamennyi lakója.

A településen jelenleg **3 gyermek, 10 felnőtt és 6 fogorvosi körzet** működik.

- A város egészségügyi ellátásában a Szent Donát Kórház Várpalota Egészségügyi és Szolgáltató Kft., valamint a Generál Medicina Kft. által üzemeltetett szakellátás is részt vesz.
- A Szent Donát kórház létrejöttével egyidőben jelentős beruházás kezdődött Várpalotán. 2006. június végére egy 3 milliárd forint értékű Rehabilitációs Centrum épül fel. Az új,

120 ágyas pavilon a régi kórházi épület szomszédságában épült, azzal két szinten függőfolyosóval összekötve. Az alsó szinten 3 műtőből álló műtőblokk került kialakításra, ahol **egynapos sebészeti szakellátás** folyik, a földszinten pedig a szakellátások működnek. A Szent Donát kórházban **ápolási osztályon, krónikus belgyógyászaton és pszichiátriai rehabilitációs osztályon** ápolják azokat a főként idős betegeket, akiket a család nem tud otthonában ellátni. Szolgáltatásaikkal napjaink előregedő társadalmának egyre sokrétűbb és égetőbb problémáján szeretnének enyhíteni. A dolgozó családtagok egyrészt a munkahelyi elvárásoknak eleget téve nem tudnak tartósan otthon maradni, másrészt megfelelő egészségügyi ismeretek hiányában vállalni hozzátartozóik folyamatos ápolását.

A központi (felnőtt, illetve gyermek) háziorvosi ügyelet ellátását az Országos Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft. látja el a Várpalota, Felsőinkám utca 1. szám alatti épületben, amely munkanapokon 16:00 órától másnap reggel 8:00 óráig, munkaszüneti és ünnepnapokon reggel 8:00 órától a következő munkanap reggel 8:00 óráig vehető igénybe.

A sürgősségi betegellátás hatékonyságának fokozása, a párhuzamos hívások számának csökkentése, valamint az azonnali elérhetőség biztonságának javítása érdekében az Országos Mentőszolgálattal közös, gyorsan elérhető sürgősségi hívószámán lehet segítséget kérni. Egy hívás kezdeményezésével az ügyelet és a mentőszolgálat egy időben elérhető. Bejelentéskor a mentésirányítás dönt a riasztandó sürgősségi egységről.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Várpalotán az országos átlaghoz hasonlóan, a csecsemők körében az alábbiak a vezető megbetegedések: atópiás dermatitis (bőrgyulladás), asztma, vashiányos vérszegénység, a visszamaradt magzati növekedéssel kapcsolatos rendellenességek, a csípő veleszületett deformitásai, a húgyrendszer veleszületett rendellenességei és a keringési rendszer veleszületett rendellenességei.

A gyermekek esetében mindkét nem esetében nagy gyakorisággal fordul elő: asztma, a vashiányos anémia (vérszegénység), a táplálkozási eredetű elhízás és a deformáló hátgerinc elváltozások.

A felnőttek körében messze a legnagyobb gyakoriságú betegség a magas vérnyomás, melyet a zsírsanyagcsere rendellenességei, az ischaemias szívbetegségek, a diabetes mellitus (cukorbetegség) és a cerebrovasculáris betegségek követnek mindkét nem esetében. A mozgásszervi betegségek közül a spondylopathiák(gerincbetegségek) mindkét nem esetében, a csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei pedig a nők esetében vezető morbiditási tényezők.

A rosszindulatú daganatos betegségek gyakoriságának alakulása ingadozásokkal, de csökkenő tendenciát mutat minkét nem esetében.

A megbetegedések relatív csökkenése ellenére az országos átlaghoz képest még mindig magas a nők esetében az ajak-, szájüreg-, garatrák, a nyelvőcsőrák, a vastag-és végbélrák, a gégerák, a tüdőrák, bőrrák, az emlőrák, a méhnyakrák, a petefészekrák, a húgyhólyag és vérképzőrendszer rosszindulatú daganatai. Férfiak esetében a melanoma, és egyéb bőrdaganatok, húgyhólyag, a vérképző rendszer, a here és prosztatata rosszindulatú daganata.

A népegészségügyi és koragyermekkorai kötelező szűrések egy része csak a megyeszékhelyen érhető el. A kötelező, valamint a kampányszerűen végzett védőoltások beadásának ideje, hozzájutási joga, az országosan egységes rendelkezésekhez, szabályozásokhoz igazodik.

A városban működnek olyan civil szervezetek (pl. Diabetes Klub, Szív Egyesület), akik városi egészségnapokat szerveznek, illetve havi rendszerességgel a foglalkozásaikat megnyitják a városlakók részére is. Ezeken belül fontos egészségügyi méréseket végeznek (pl. vérnyomás, vércukor, testtömeg index, stb.). Tanácsokat adnak az egészséges életmóddal, étkezéssel, mozgással kapcsolatosan. Ételbemutatókat tartanak: megmutatják az egészséges ételek elkészítésének módját, miközben tájékoztatást adnak az ezekhez felhasználható alap-élelmiszerekről.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A városban a *fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés* a Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül biztosított. A Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat várpalotai Tagintézménye látja el a pedagógiai szakszolgálati feladatokat Várpalotán és a környék 8 településén. A 8 település óvodáiba, általános iskoláiba és középiskoláiba járó gyermekeinek problémájával foglalkozik.

A Szakszolgálat az alábbi feladatokat látja el:

- ❖ gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás, gondozás;
- ❖ nevelési tanácsadás;
- ❖ logopédiai ellátás;
- ❖ szakértői bizottsági tevékenység;
- ❖ gyógytestnevelés;
- ❖ iskolapszichológiai ellátás koordinálása.

Kiemelkedő feladatuk a gyermekek nevelésével kapcsolatos tájékoztatás, segítség nyújtása a jelentkező szülők, pedagógusok számára. Pszichológiai és pedagógiai terápiáik jellegétől és

módszereitől függetlenül mind a gyermekek elfogadását, a beilleszkedését, a megfelelő teljesítményét segítik, mellyel egyúttal elősegítik/támogatják a közvetlen- és tágabb környezetükbe, majd a társadalomba való beilleszkedésüket, a mindennapjaik „pozitív” megélését.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Jelen információink alapján a közétkeztetésben városunkban is igyekeznek az egészséges táplálkozást elősegítő menü-sorokat biztosítani.

Kevés iskola és azok környékén található, egy-egy kis üzlet vállalja csupán, hogy a tanulók számára az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelelő élelmiszereket forgalmazzanak (pl. a Thuri György Gimnáziumban működő büfé).

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára adott, azonban ezek többnyire nem ingyenesek, kivéve pár civil szervezet, egyesület által nyújtott lehetőséget.

A városban több - már régi hagyományokkal bíró - sportegyesület teremt rendszeres testmozgásra alkalmat. A gyermekek számára az úszás a 2022. év elején átadott Várpalotai Tanuszodában biztosított. Az általános iskolák délutáni sportprogramjai elsősorban labdajátékok (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás), amelyek választékot kínálnak a tanulók számára.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat a Térségi Népjóléti Gondozási Központ biztosítja. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a város minden lakosa számára egyenlő eséllyel elérhetők. Az intézmény a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez, önkéntesek és segítő közösségek bevonásához, valamint ellátja a kliensek jogainak fokozott védelmét.

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítania kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

Családsegítés keretében biztosítani kell: szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást, családgondozást, a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetését, közösségfejlesztő,

egyéni, csoportos terápiás programokat és szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A család- és gyermekjóléti központ egy adott járás területén működik és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések tartoznak a feladatkörébe. Továbbá a járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak szakmai munkáját támogatja és a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátására egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez.

A gyermek veszélyeztettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működik települési és járási szinten is, melynek része az a készenléti szolgálat, ami korlátlanul, egy állandóan hívható telefonszámon érhető el.

Az ellátottak köre:

Az intézmény szolgáltatásait a Várpalota Város közigazgatási területén lakhellyel és tartózkodási hellyel rendelkező lakos, egyén, család, gyermek, valamint a városban tartózkodó hajléktalan személy veheti igénybe. Krízishelyzet esetén bárki (más illetékességi területhez tartozó személy is) felkeresheti segítségért az intézményt.

A szolgáltatás keretében végzett tevékenységek- a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül – a szükséges mértékig kiterjednek az igénybe vevő környezetére is, különösen családjának tagjaira.

Alapszolgáltatási feladatok:

Család és Gyermekjóléti Szolgálat

A Gyvt. 39-40/A §-a, valamint az Szt.64.§-a szerinti szolgáltatásra a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatait, szabályait is alkalmazni kell. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítő munkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

Szociális és egyéb információs adatok gyűjtése, melyről tájékoztatni kell a:

- szülőt, gyermeket
- válsághelyzetben lévő várandós anyát
- az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.

Szociális segítő munka keretében:

- segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
- az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, az igénybe vehető szolgáltatásokat.
- koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, szolgáltatók együttműködését,
- esetkonferenciát szervez az érintett összes szakember bevonásával
- közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.

Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

- folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, illetve a család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- együttműködés a területen lévő szolgáltatókkal segítségnyújtás a szolgáltatások, ellátások igénylésében

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásának enyhítése céljából:

- szabadidős és közösségi programok szervezése
- programok megszervezésének kezdeményezése

Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés:

- segítségnyújtás a hatékony ügyintézésben
- tájékoztatás az igénybe vehető szolgáltatásokról
- környezettanulmány készítése

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszert működtetése

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A jelzésre köteles szerveket felhívja a veszélyeztetettség jelzésére, krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra. Az önkormányzat, az egészségügyi szolgáltató intézmények, gyermekjóléti központ, gondozási központ, munkaügyi központ, társadalmi szervezetek, egyházak, magánszemélyek jelezhetik a szolgálatnak, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A kapott jelzés alapján a szolgálat haladéktalanul, személyesen felkeresve az érintetteket tájékoztatást nyújt a családsegítés céljáról, tartalmáról. Ezt követően az érintett beleegyezésével

megteszi a szükséges intézkedéseket és folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személy, illetve család életkörülményeit. Tájékoztatást ad a jelzést tevőnek.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás, melynek keretében családgondozói feladatokat lát el, ellátásokat közvetít, és szervezési tevékenységet végez.

A családsegítő szolgálat feltérképezi az ellátási területén élő szociális és mentális problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, feladatáról.

A családsegítés a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások, illetve a családsegítő szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és egyéb segítő tevékenységek útján valósul meg. Segítő tevékenységük különösen a szociális esetmunka, a szociális csoportmunka és közösségi szociális csoportmunka.

- Szociális, életvezetési (pl. nevelési, egészségügyi) és mentálhigiénés tanácsadást nyújtása.
- Az anyagi nehézségekkel küzdők számára biztosítja a szociális szolgáltatásokhoz, pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz való hozzájutás megszervezését.
- A családgondozás keretein belül biztosítja a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését.
- Az ellátottak problémáinak megoldása érdekében pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást szervez
- Programokat szervez (táboroztatás, gyermekprogramok) a működési területen élő, különösen hátrányos helyzetben lévő családok, egyének, gyermekek számára.
- Csoportfoglalkozásokat szervez.
- Segítséget nyújt az egyének családok kapcsolatkésztségének javításához. A kapcsolaterősítést családterápiás, mediációs szolgáltatások szervezésén keresztül látja el.
- Tartós munkanélküliek, fiatal munkanélküliek, az adósság terhével és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékosokkal élők, krónikus betegek és szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémákkal küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást nyújt.

Gyermekjóléti szolgáltatás

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.
- részt vesz a szociális feszültségek okainak feltárásában, megoldásokra javaslatot készít és segítséget nyújt
- krízishelyzetben segítő beavatkozást nyújt
- lehetőségek felkutatása a térségi szintű mentálhigiénés és prevenciós programok szervezésére és megvalósítására, és ezek pénzügyi, szakmai feltételeinek megteremtésére (pl. pályázatok)

Az ellátás igénybevételének módja

A Család és Gyermekjóléti Szolgálatnál a szolgáltatások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik. A kérelmező és a családsegítő a feladatellátás tartalmi elemeit megállapodásban rögzítik.

Az adósságkezelési tanácsadás igénybevétele szintén önkéntes, de a megállapodás megkötésétől az adósságkezelési szolgáltatás időtartalmára az 1993. évi III. Tv kötelező együttműködést ír elő az adósságkezelési tanácsadóval.

Házi segítségnyújtás keretén belül:

A házi segítségnyújtást, az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítjuk.

A Térségi Népjóléti Gondozási Központ a házi segítségnyújtás keretében gondoskodik:

- azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak,
- azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

Ez a szolgáltatás önkéntesen, saját kezdeményezésre is igényelhető, illetve kezdeményezheti még a háziorvos és a lakókörnyezetből bárki, aki ellátatlan, idős vagy szociálisan rászorult emberről tudomást szerez. Az ellátás szükségességének igazolásához háziorvosi javaslat, a térítési díj megállapításához jövedelemigazolás szükséges.

A szociális alapellátások körében biztosított gondozási forma az **étkeztetés**.

Az étkeztetés **célja** a helyi lakosság egészségügyi, mentális, fizikai vagy egyéb szociális rászorultságából adódó hátrányainak enyhítése. Az önkormányzat az ellátást igénybe vevők részére a napi egyszeri meleg étkezés biztosításával az életminőség javítását, a rászoruló lakosság egészségügyi és fizikai állapotának szinten tartását, valamint romlásának megelőzését szeretné elérni.

Szociális étkeztetés: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoc. tv.) 59.- 62. §-a alapján a szociális alapszolgáltatások keretein belül, az étkeztetés alapszolgáltatást a Térségi Népjóléti Gondozási Központ biztosítja Várpalota -Inota településen.

Az **Idősek Nappali Ellátása** során, az önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását végzik. Az ellátás igénybevétele önkéntes, a szolgáltatás igénybevételét lehet kérelmezni. Az intézményben lehetőség van:

- napközbeni tartózkodásra,
- napi háromszori étkezésre,
- társas kapcsolatokra,
- kulturális és szabadidős programok igénybevételére,
- alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére,
- orvosi ellátás igénybevételére.

Különböző szórakozási lehetőségek, ünnepek megtartása és napközbeni programok teszik változatossá az idősök életét.

A Térségi Népjóléti Központ által üzemeltetett Házi Jelzőrendszer Szolgálat és a környékbeli Támogató Szolgálatok megszűntek. Ezen intézmények működésének kiesésével egyre nagyobb jelentőséggel bírnak a személyes gondoskodás és a házi segítségnyújtás szolgáltatásai, amelyeket elsősorban egyházak működtetnek (Sólyi Református Egyházközség, Magyar Pünkösdi Egyház, Országos Cigánymisszió). E szervezetek többnyire térítésmentesen végzik missziójukat, jelentős segítséget nyújtva a beteg-, idős-, egyedülálló-, vagy fogyatékossgal élő lakosok számára, akiknek életvitele így minőségi változáson mehet keresztül.

Szociális Iroda

2017. évben a Szociális Iroda 3 munkatársa látta el a szociális ügyintézésrel kapcsolatos feladatokat.

Az ügyintézők megfelelnek a szükséges képesítési követelményekkel.

A munkatársak feladataikat a következő jogszabályok alapján látják el:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és végrehajtási rendeletei
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról és végrehajtási rendeletei
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról és végrehajtási rendeletei
- 4/2015. (II.24.) önkormányzati rendelet a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról
- 54/2010. (XII.20.) önkormányzati rendelet a fiatal házaspárosok első lakáshoz jutásának támogatásáról
- 35/2010.(IX.14.) önkormányzati rendelet az önkormányzati lakások lakbérének mértékéről, a külön szolgáltatás díjáról és az önkormányzati lakbértámogatásról
- 36/2010. (IX.14.) önkormányzati rendelet az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítésükről

A szociális igazgatási feladatok közé a pénzügyi és természetben nyújtandó támogatások megállapításával kapcsolatos ügyek tartoznak. Helyi rendeletek által szabályozott a létfenntartási-, rendkívüli gyermekvédelmi-, gyógyszer-, lakásfenntartási-, lakbér-, közgyógyellátási-, ápolási-, krízistámogatás, az elemi károsultak támogatása, a temetési támogatás és a köztemetés (részben). Államilag egységesen szabályozott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása.

A Polgármester a pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében a rendelkezésre álló költségvetési keret felhasználásáról negyedévente beszámol a Képviselő-testületnek.

Az Iroda szakmai munkáját 2017. évben a Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya nem ellenőrizte.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Drogprevenációs tevékenységet elsősorban a Várpalotai Rendőrkapitányság lát el a településen. A kapitányság rendszeresen szervez programokat az általános iskolások részére bűnmegelőzési, kábítószerfogyasztási, közlekedésbiztonsági témákban. Ezen kívül az önkormányzatnak az EFOP-1.5.2 pályázat keretén belül volt lehetősége egy nagyobb volumenű drogprevenációs program megvalósítására.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs róla tudomásunk.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátrányos helyzetű esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások alapvetően pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat. Az önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmények a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesítik annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	36 415
2016	38 980
2017	32 120
2018	29 180
2019	30 808
2020	26 084

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
8	1	32 720	19

Forrás: TelR, KSH Tstar

A város közösségi élete igen összetett, ezért egyben színes és mozgalmas is. A várapotai civilek ügyvezetője elmondása alapján az önkormányzat partnerként tekint a működő és aktívan tevékenykedő civil szervezetekre. A támogatásukra létrehozott civil keret azonban –mint ahogy az országosan is kimutatható – évek óta csökken, így anyagi erejüket meghaladó felvállalás a hivatal részéről az, hogy a térségben relatíve Váraplota adja az egyik legnagyobb összegű támogatást.

Az önkormányzat és a civilek fő kapcsolódási pontja a Thury-Vár Nonprofit Kft., valamint a Civil Ház, ami a várapotai Jó Szerencsét Művelődési Központ alagsori helyiségében kapott otthont, melyet maguk a civilek hoztak rendbe, sok önkéntes munka, valamint pályázati támogatás segítségével. 2021. évtől – a Jó Szerencsét Művelődési Központ felújításáig – a Civil Ház a Felsővárosi Kvartélyházban kapott helyet. Kihasználtága magas: kb. 40-50 szervezet rendszeresen igénybe veszi, foglalkozásaik, előadásaik színterül szolgál. Használhatnak számítógépet, nyomtatót, fénymásolót is, vagy pl. az iroda alkalmazottja kérésre plakátot szerkeszt, biztosítva ezzel a hátrányosabb helyzetben lévők esélyegyenlőségét is.

2006-ban civiljeink csatlakoztak a Civilek Szövetségéhez, akik előkészítették a pályázattal kapcsolatos rendszert is. Segítséget nyújtanak a rutintalan szervezeteknek (pl. NAV ügyletek, számvitel, pályázatok stb.). A kisebb súrlódások ellenére példaértékű együttműködésről számolhatunk be a Thury-Vár Nonprofit Kft-vel való kapcsolattartásról is: a civil szerveződések szívesen kapcsolódnak a Kft. által szervezett programokhoz.

Tekintettel arra, hogy folyamatosan változik a hivatalosan működő szervezetek száma, jelen pillanatban kb. száz aktív szervezetet tartanak nyilván, amelyekből 10-60 folyamatosan tevékenykedik a városban. Őket természetesen személyesen is ismerik a városlakók.

A helyi polgárőrség tagjai a rendezvények alkalmával rendszeresen együttműködnek a civilekkel és az önkormányzattal.

Nagyon aktívak a nyugdíjas klubok, rendszeres összejöveteleik mellett a más egyesületekkel való együttműködési készségük is magas.

A szervezetek profilja, érdeklődési köre igen széleskörű, sokrétű funkciót töltenek be, számos területen (kultúra, sport, egészségügy, természetgyógyászat, hagyományőrzés, mezőgazdaság, szociális terület, stb.).

Többen bekapcsolódtak az ország civil vérkeringésébe is azzal, hogy csatlakoztak és folyamatosan kapcsolatot tartanak saját országos szövetségükkel (pl.: a nagycsaládosok, városvédők, sportegyesületek, Olimpiai Baráti Kör, Diabetes Klub, stb.).

Térségi, területi szinten a veszprémi Civil Házzal jó kapcsolatokat ápol a várpalotai Civil Ház, sok közös rendezvényről számolhatnak be. A kulturális- és sportegyesületek, ill. klubok tagjai rendszeresen, minden rendezvényen fellépnek.

A közösségi élet résztvevői az egyházak is, akik jó kapcsolatokat ápolnak az önkormányzattal és a civil szervezetekkel is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Etnikai konfliktusokról nincsenek információink, ebben a Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetőjétől is megerősítést kaptunk. Jellemző inkább a segítő szándék.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Magas szintű helyi közösségi szolidaritásról tudunk beszámolni. Több civil szervezet a saját kereteit túllépve, kívülállóknak is adományokat gyűjt, segítséget nyújt (pl.: nagycsaládosok, több karitatív szervezet).

A nagycsaládosok kezdeményezésére évente több alkalommal szerveznek játék és ruhacsere akciót, börszét.

Az év végén – mikulás nap és Karácsony környékén – különösen megnövekszik Várpalotán is a civil szervezetek adományozási kedve. Gálaműsorokat rendeznek, gyűjtési- és adományozási akciókat-, ünnepeket szerveznek. Többek között pl. az évek óta hagyományá vált Mikulás Futás keretén belül minden gyermek csomagot kap.

Az evangélikus egyház folyamatosan toborozza az önkénteseket, akik már aktívan segítenek az ápolóotthonban és a városban élő egyedülállóknak és időseknek is.

Több civil szervezet rendszeresen tart ingyenes egészségnapot, melyeken méréseket is végeznek (cukor, vérnyomás, testtömeg index, stb.).

Lehetőségeikhez mérten, egyre csökkenő tendenciát mutatva ugyan, de számíthatnak a helyi vállalkozások, cégek, vállalatok segítségére is a rászorulóknak. Természetesen, többnyire karácsony környékén adakoznak, pénzbeli, vagy természetbeni adományok formájában. Elsősorban a Családsegítő Szolgálattal tartják a kapcsolatot, akik feltérképezik a szükségleteket, az megadományozandók személyét. Esetenként a kapott pénzüsszegekből tartós élelmiszert vásárolnak, amit kiosztanak a dolgozók és önkéntesek segítségével.

Rendszeresen lehet számítani a Máltai Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitászt segítő tevékenységére is, akik folyamatosan adományraktárt is működtetnek.

Wolfsberg testvérvárosi adományai rendszeresen érkeznek a városba (pl. autónyi vitamin szállítmányok érkeznek karácsony közelében).

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településen hivatalosan 32 fő vallja magát ukrán és 131 fő roma nemzetiségűnek.

Várpalota szoros testvérvárosi kapcsolatot ápol Wolfsberg (Ausztria), Nysa (Lengyelország), Petrozsény (Románia), Borgo San Lorenzo (Olaszország), Grottazolina (Olaszország), Sant' Elpidio a Mare (Olaszország), Gazipasa (Törökország), Körmöcbánya (Szlovákia), Czeladz (Lengyelország) településekkel. A testvérvárosokkal és a partnervárosokkal (Porto San Giorgio – Olaszország, Quattro Castella – Olaszország) aktív és rendszeres a sport- és kulturális együttműködés.

e) helyi lakossági önszerveződések

Várpalota lakosságához viszonyítva is jól strukturált civil társadalommal rendelkezik, pezsgő társadalmi-kulturális élete számos szervezetet hívott életre.

Várpalota Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a kiemelt civil szervezeteket évente a költségvetésben elkülönített és meghatározott keretösszeggel támogatja. A kiemelt szervezeteken kívüli civil szervezetek támogatása az „Adj egy órát Várpalotáért” program keretében történik. A program lényege, hogy a civil szervezetek az egyéni választókerületi mandátummal rendelkező képviselőkhez fordulhatnak pénzügyi támogatásért. A támogatás az egyéni választókerületi körzetekhez tartozó intézmények és területek beruházásaira, felújításaira és karbantartásaira,

továbbá a város területén működő civil szervezetek kulturális, művészeti, oktatási, sport, vallási és szociális tevékenységeinek, valamint közösségépítő rendezvényeinek támogatására fordítható.

3.8 A roma¹ nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Veszprém megyében az ország nemzetiségi lakosainak a 2,8 százaléka él. Az egyes nemzetiségek közül a németek közössége a legnagyobb: az összes német nemzetiségű 6 százaléka él a megyében. A nemzetiséggel kapcsolatos kérdések az érzékeny (szenzitív) kérdések közé tartoznak. A válaszadás ezekre önkéntes volt, ezért az adatok nem fedik le a teljes lakosságot. Az önkéntesség ellenére Veszprém megyében viszonylag magas – bár a 2001. évi 96 százalékos válaszadási aránynál jelentősen alacsonyabb – volt a válaszadók aránya (86 százalék). A kérdésre mintegy 50 ezren nem válaszoltak, háromszor annyian, mint 2001-ben.

Annak érdekében, hogy a kettős nemzetiségi kötődésűeknek ne kelljen választaniuk, ne kényszerüljenek annak eldöntésére, melyik nemzetiséghez kötődnek jobban, a kérdőívben két nemzetiséget lehetett megjelölni. Emellett az anyanyelvre, továbbá a családi-baráti körben használt nyelvre is vonatkozott egy-egy kérdés.

A népszámlálás az ezekre a kérdésekre adott válaszok együttes vizsgálata alapján állapítja meg a valamely nemzetiséghez tartozást: aki az adott nemzetiséget legalább a kérdések egyikénél megjelölte, az az adott nemzetiséghez tartozónak számít. 2011 októberében Veszprém megye lakói közül több mint 303 ezren vallották magukat a magyar nemzetiséghez tartozónak, és a lakosság 6 százaléka, valamivel több, mint 21 ezer fő tartozott (egy részük a magyar mellett) valamely más nemzetiséghez, közülük több mint 18 ezren valamelyik hazai nemzetiséghez. (Az elismert 13 hazai nemzetiség a nemzetiségi törvény szerint: bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán.) A magukat valamely hazai nemzetiséghez tartozónak vallók száma 2001-hez képest csaknem megduplázódott, 85 százalékkal volt magasabb, mint a tíz évvel ezelőtti népszámlálásnál. Abban, hogy a tíz évvel ezelőttihez képest ennyivel többen vállalták identitásukat, jelentős szerepe volt az országos és a helyi nemzetiségi önkormányzatoknak és szervezeteknek. (Népszámlálás, 2011).

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetése elégedett a városi önkormányzattal, való kapcsolattal, jó partneri viszonyban vannak. Nem tudnak semmilyen diszkriminációról beszámolni. A lehetséges pályázatokba együttműködő partnerként, avagy szolgáltatást igénybe vevőként bevonja őket úgy az önkormányzat, mint egy-egy civil szervezet.

Várpalotára a városiasodás miatt sok roma költözött. Elsősorban az önkormányzati segélyek és juttatások voltak vonzóak számukra. Megkülönböztetésről nem tudunk, az önkormányzatokkal a kapcsolatuk ugyanolyan, mint minden magyar nemzetiségűé.

¹ Azt tekintjük romának, aki annak vallja magát... Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető (lásd az 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1) bekezdését).

A kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi helyzet, illetve az ellátás hasonló, mint a többi városlakóé. Folyamatosan kapnak segítséget önkormányzattól és civil szervezetektől is, úgy a szociális, mint a foglalkoztatás területein.

A Városi Cigány Kisebbségi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata többek között kitér a következőkre: ellátja a roma közösségek érdekképviselését, ellátja az esélyegyenlőség megteremtésével kapcsolatos feladatokat, a közösség kulturális autonómiájának megőrzése érdekében ellátja a működtetési és szervezési feladatokat, kapcsolatot tart a helyi civil-, egyházi és egyéb szervezetekkel.

Mélyíti a városi roma lakosság azonosságtudatát, ösztönzi őket a nemzeti hovatartozásuk vállalására, ápolja az anyanyelvi oktatást és annak széleskörű használatát.

Készséggel együttműködnek minden olyan területen, pl. pályázati anyagok elkészítésében, amelyek a roma közösség számára is hasznos, a fejlődését szolgálja, ill. várhatóan segíti a mielőbbi integrációját.

A roma és az ukrán nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A 2001-es népszámlálás alapján a városban a nemzeti kisebbségek a teljes népességnek mindössze 1,4 százalékát alkotják. Legnagyobb részük romának vallotta magát (a teljes népesség 0,6 százaléka), viszonylag nagyobb számban voltak még a magukat németnek, ukránnak vallók is (a teljes népesség 0,4 százaléka).

Várpalota Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata és Várpalota Város Ukrán Nemzetiségi Önkormányzatának vezetése elégedett a városi önkormányzattal való kapcsolattal, jó partneri viszonyban vannak. Nem tudnak semmilyen diszkriminációról beszámolni. A lehetséges pályázatokba együttműködő partnerként, avagy szolgáltatást igénybe vevőként bevonja őket úgy az önkormányzat, mint egy-egy civil szervezet.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény (a továbbiakban: Nektv.) 80. § (1) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„80. § (1) A települési önkormányzat hivatala, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja a

helyi nemzetiségi önkormányzat részére biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. ...”

A Nektv. 80. § (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat által a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan kötött megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni.

Várpalota Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata és Várpalota Város Önkormányzata között, valamint Várpalota Város Ukrán Nemzetiségi Önkormányzata és Várpalota Város Önkormányzata között 2016. március 31. napján határozatlan időre kötött megállapodás fenti rendelkezés értelmében minden évben felülvizsgálatra kerül.

Várpalota Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata ellátja a roma közösségek érdekképviselőit, ellátja az esélyegyenlőség megteremtésével kapcsolatos feladatokat, a közösség kulturális autonómiájának megőrzése érdekében ellátja a működtetési és szervezési feladatokat, kapcsolatot tart a helyi civil-, egyházi és egyéb szervezetekkel. Mélyíti a városi roma lakosság azonosságtudatát, ösztönzi őket a nemzeti hovatartozásuk vállalására, ápolja az anyanyelvi oktatást és annak széleskörű használatát. Készséggel együttműködnek minden olyan területen, pl. pályázati anyagok elkészítésében, amelyek a roma közösség számára is hasznos, a fejlődését szolgálja, ill. várhatóan segíti a mielőbbi integrációját.

Várpalota Város Ukrán Nemzetiségi Önkormányzata feladata az Várpalota városi ukránság egyéni és kollektív jogainak, érdekeinek képviselője és védelme. Várpalota Város Ukrán Nemzetiségi Önkormányzata szilárdítja és mélyíti a városi ukrán lakosság azonosságtudatát, ösztönzi őket a nemzetiségi kisebbségi hovatartozás vállalására; az anyanyelvi oktatás ápolása és széleskörű használata érdekében közreműködik a kapcsolatos döntések kidolgozásában:

a) kéri a helyi állami szervektől a ukrán oktatás és kultúra intézményi kiépítését, feltételeinek biztosítását,

b) szervezi a ukránok körében folyó közművelődési tevékenységet, a ukrán nemzetiségi kultúra hagyományainak megőrzését és továbbfejlesztését;

elősegíti és támogatja a városi ukránság történetének, társadalmi helyzetének és fejlődésének tudományos kutatását; támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek tevékenységét, együttműködik e közösségekkel.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, ami különösen az aluliskolázottakra jellemző.	Munkahelyteremtés tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráció, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.
A lakosok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
A romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiák közvetítésével.	Helyi médiában „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók a Roma Kisebbségi Önkormányzattal közösen.
A digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körében. Szociális rászorultság mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása.
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének	Jelzés a jogalkotók felé.

nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése a Roma Kisebbségi Önkormányzattal közösen.
--	--

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	9 797	10 506	20 303	48,25%	51,75%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			502	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 429	1 340	2 769	7,04%	6,60%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	332	261	593	1,64%	1,29%

Forrás: TelR, KSH Tstar

A Várpalotai Család és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család és Gyermekvédelmi Szolgálat végzi a várpalotai és a környező települések **gyermekjóléti feladatait** és szociális ellátását is, több szociális intézményének segítségével. Az intézmény alapfeladata, hogy a Várpalotán és a kistérségben élő, segítségre szoruló családoknak, illetve azok tagjainak, gyerekeknek, időseknek, fogyatékkal élőknek a problémái megoldásában segítséget nyújtson. A szakmai tevékenységek köre folyamatosan bővült, szolgálva a lakosság igényeit, míg kialakult a jelenlegi intézményi struktúra, amely a gyermekkortól az időskorig minden korosztálynak segít problémáik megoldásában.

A Térségi Népjóléti Gondozási Központ napjainkra számos szociális, gyermekjóléti alap- és szakosított ellátási formákkal áll a lakosság rendelkezésére, melyeket a 3.6 pontban már részletesen bemutatunk.

A Várpalotai Család és Gyermekjóléti Központ a Mártírok útja 1. szám alatt működik, a Térségi Népjóléti Gondozási Központ tagintézményeként. Létszám ellátottságuk a törvényi előírásoknak megfelel. A fejlesztőpedagógus Várpalotán két helyszínen is dolgozik. Elsősorban ingerszegény környezet okozta szociokulturális hátrányokkal foglalkozik (szókincs- és logikus gondolkodási hiányosságok, magasabb kognitív folyamatok gyengesége, motiváció, szabálytudat, tanulási technikák hiánya).

A szolgálat ügyfélfogadása minden hétköznap a székhelyen történik. Várpalota város ellátásán kívül még Ősi, Öskü, Jásd, Tés községek ellátását is elvégzik. Az általuk megoldandó problémák egyre súlyosabbak, egyszerre több problémával is küszködő családokkal tartják a kapcsolatot, rendszeres és súlyos krízishelyzetek fordulnak elő.

A szakmai tevékenység száma is évről-évre folyamatosan emelkedő tendenciát mutat.

Egyéb hatósági intézkedések száma 2017-ben a járás területén:

(Összehasonlításként a 2016. évi adatokat is szerepeltetjük)

	2016	2017
Ideiglenes hatályú elhelyezés	14	21
Nevelésbe vétel	63	92
Családba fogadás	9	8

Szakmai tevékenységek száma 2016-2017

Ideiglenes hatályú elhelyezés száma Várpalotán: 11

Nevelésbe vétel száma Várpalotán:52

Családba fogadás száma Várpalotán: 6

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gazdasági válság fokozottan érintette a sokgyermekes családokat, amelyekben a családfők többnyire alacsony végzettsége nem elegendő ahhoz, hogy megfelelő munkát találjanak, így a családok megélhetése folyamatosan veszélybe kerül, végül mélyszegénységbe sodródnak. Elkeseredettségük sok esetben agresszióba, majd bántalmazásba torkollik.

A védelembe vételhez a Család és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozást végez: a szülővel és gyermekkel is együttműködve gondozási/nevelési terv készül a veszélyeztető körülmények megszüntetése érdekében.

A Család és Gyermejkölési Szolgálat szakemberei felméri az érintett családok szükségleteit, amelynek alapján megítélik a segítség, illetve a juttatások lehetséges formáit. Az elmúlt évben már csak a törvény által előírt, kötelezően előírt segítséget tudták nyújtani a rászorulóknak részére. A gazdasági helyzet romlásával, a jogszabályok kedvezőtlen változásával egyre inkább nehezül, válik még hátrányosabbá az amúgy is szegény sorsú családok helyzete.

A már fent is említett romák életkörülményei kifogásolhatóak, a problémák fokozódtak. A családok egészségügyi és mentális problémákkal küszködnek, melyek veszélyeztetik a kiskorúakat. Sűrűn előfordul a tetvesség és rüh-fertőzés. A halmozottan hátrányos helyzetű és roma családok gyermekeinél gyakori jelenség az éhezés is, ami elsősorban az iskolában tűnik fel, a hét kezdetekor már türelmetlenül várják a reggelit. A Dankó utcai roma lakások körülményei is elégtelenek, állandósultak a lakhatási problémák: a lakók vízhiánnyal küszködnek, s a poloskák jelenléte, szaporodása veszélyezteti a kiskorúakat. További egészségügyi probléma a sűrűn előforduló tetvesség és rüh-fertőzés.

A Várpalotai Rendőrkapitányság adataiból is arra derül fény, hogy egyre magasabb számban fordul elő a gyermek-, illetve fiatalkori bűnözés. ***A bűnelkövetés mögött a háttérben meghúzódó valódi okok a következők:*** A fiatalságnak természetes része egy bizonyos válság. Egy szervezetlen erkölcsi légkörben, sokszor magukra hagyatva nehezen találják meg önmagukat. Ha nem kapnak példaképeket, irányelveket, amiket ők mérlegelhetnek, s amelyek alapján kialakíthatják egyéniségüket, életüket, a későbbiek folyamán – akár egy életen keresztül – bizonytalanságban, zavartságban fognak élni. Ha nem képesek megfelelően szoros kapcsolatokat kiépíteni, magányosak maradnak. Meg kell őket tanítani különbséget tenni jó és rossz között, segíteni kell őket a feszültséggel teli helyzetek kezelésében. A társadalom feladata pedig a családok erősítése. Társadalmunk a család és a házasság területén régóta torz képet közvetít (házasság és családelles film, média, internet, számítógépes játékok).

E negatív kép visszatükrözéseként a gyermekek új generációját látjuk maguktól felnőni - magányosan, összezavarodottan, fájdalommal, agressziós érzésekkel tele -, mert nincs, vagy gyenge a fészkek, ahol megtanulhatnák az életről, amit tudni kell. Nem kapnak egy életre szóló alapot.

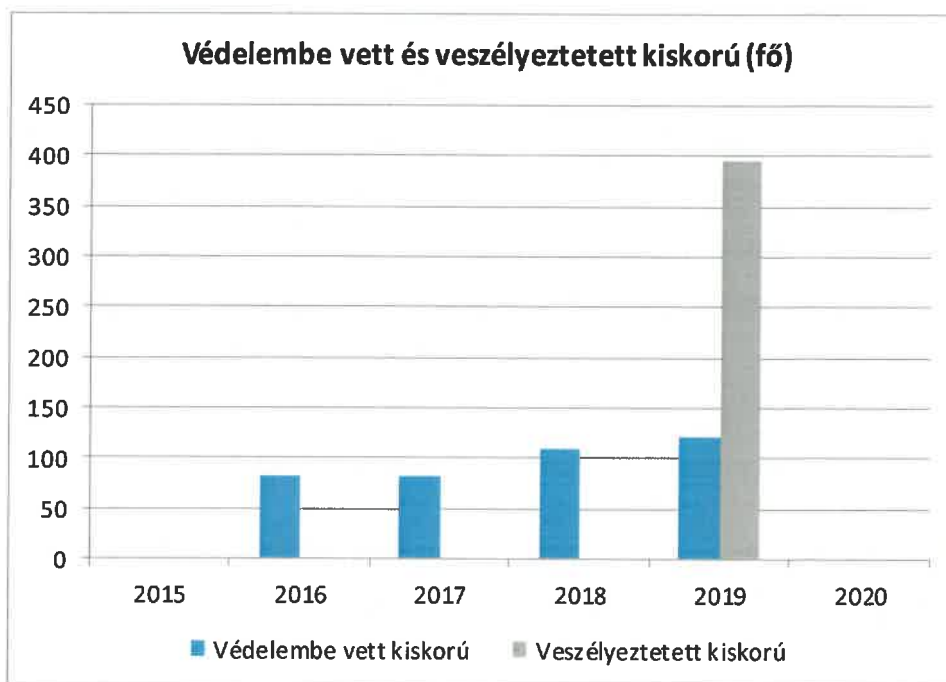
Külön említésre méltó a romák helyzete, akik egy eleve rossz családi példa alapján szocializálódnak. A szülők képzetlenségéből adódó foglalkoztatási probléma megoldatlan. Nemzedékek nőnek úgy fel, hogy nem látják a felnőtteket munkába járni, ezért megélhetési bűnözésből tartják fenn családjukat, így gyakran a gyermekeik is a bűn útjára tévednek.

Az elmúlt évek tapasztalatait, a jelzéseket, statisztikákat figyelembe véve továbbra is vezető helyet foglalnak el az életviteli, anyagi, gyermeknevelési problémák és az agresszív magatartás. Az iskolai hiányzások száma továbbra sem mutat csökkenést.

A felmerült problémák és egyben az eredménytelenség okai lehetnek a társadalomban meglévő társadalmi, gazdasági feszültségek, morális állapotok.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	81	n.a.
2017	81	n.a.
2018	109	n.a.
2019	121	395
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gyermekek veszélyeztetettségének okai az ellátott gyermekek gondozása alapján, 2017 évben:
(Összehasonlításként a 2016. évi adatokat is szerepeltetjük)

	2016	2017
Gyermeknevelési problémák	83	177
Szülők vagy a család életvitele	91	94
Anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő gondok	137	202
Magatartászavar, teljesítményzavar	53	77
Családi konfliktus	42	78
Szenvedélybetegségek	91	85
Családon belüli bántalmazás: fizikai, lelki	22	14

Válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása 14 fő esetében történt, ebből kiskorú várandós anya 4 fő volt.

A Várpalotai Család és Gyermekjóléti Szolgálat a kistérség öt településén - Ósiben, Öskün, Tésén, Jásdon és Várpalotán - 485 fő fiatalkorút látott el. A legtöbb ellátásra szoruló fiatal az általános- és a középiskolai korcsoportba tartozott. Az ellátásában részesülőkről számos visszajelzés érkezett a különböző területeken tevékenykedő szervezetek felől, a rendőrségtől, az ügyészségtől, bíróságtól és pártfogó felügyeletről.

A legtöbb szabálysértést azok követték el, akik nem részesültek gondozásban, ugyanakkor a védelembe vétel keretében gondozottak körében a legmagasabb a bűncselekményt elkövetők száma (10). Az alapellátásban gondozott gyermek-, illetve fiatalkorúak között volt viszonylag a legkevesebb szabálysértő (31), ugyanakkor a 14-17 éves korosztálynál 4 bűncselekményt regisztráltak a hatóságok.

A Várpalotai Rendőrkapitányság éves beszámolójában is taglalja a gyermek-bűnözési formákat, amelyek szintén nem fedik teljes mértékben a valós helyzetet, hiszen nem minden kerül napvilágra. Adataik szerint a leggyakrabban garázdaság és tulajdon elleni szabálysértések kerültek a rendőrség látókörébe. A többi esetben igazolatlan iskolai hiányzás miatti szabálysértések fordultak elő. Bűncselekményeket kevesebb számban követtek el, ezek főként garázdaságból, lopásból és rongálásból adódtak.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a központi költségvetés biztosítja, és a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint állapítja meg a jogosultságot.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma (2017. december 31-én) 286 volt, 33 esetben került sor az év során a kérelem elutasítására. Az elutasítás oka a legtöbb esetben az volt, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott összeget. (2017-ban 37.050,- Ft, egyedül álló szülő esetén 39.900,-

Ft), valamint több esetben került sor az eljárás megszüntetésre, mivel a hatóság által kért igazolást a kérelmező hiánypótlásként sem nyújtotta be.

Pénzbeli ellátás:

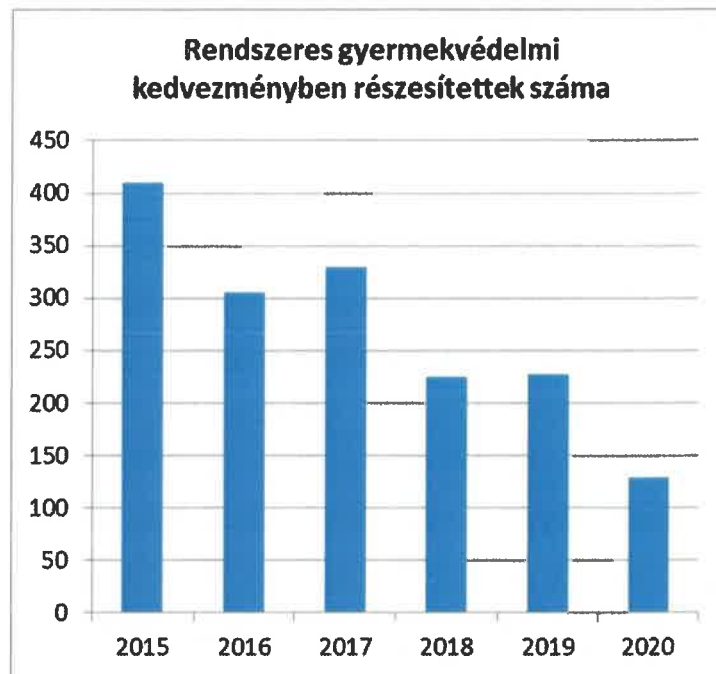
Pénzbeli ellátásban 2017. évben 6 személy részesült 17 gyermek jogán.

E támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett-művészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában, vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A pénzbeli ellátás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a (2017. évben 6270,- Ft). A gyámhatóság annak a családba-fogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek pénzbeli ellátásra való jogosultsága tárgyév augusztus 01. napján, illetve tárgyév november 01. napján fennáll, az augusztus, illetve november hónapra járó pénzbeli ellátás összege mellett pótlékot folyósít. A pótlék összege 2017-ben alkalmanként 8400,- Ft volt. A pénzbeli ellátásra, valamint a pótléokra fordított összeget a központi költségvetés teljes egészében finanszírozta.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	410
2016	305
2017	330
2018	225
2019	227
2020	129

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat képviselő-testülete a Gyvt.-ben, illetve helyi rendeletében meghatározott feltételek szerint állapítja meg a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást.

A szociális ellátások, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás helyi szabályozásáról szóló Várpalota Város Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2010. (VI.29.) rendelete 32.§-a foglalja össze a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

32. § (2) Létfenntartást veszélyeztető élethelyzetnek minősül

- a) váratlan jövedelem kiesés, vagy
- b) az alkalmanként jelentkező többletkiadás, különösen
 - ba) alapruházat beszerzése
 - bb) átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítése
 - bc) a gyermek nevelésbe vételének megszüntetését követő gyámhivatali visszahelyezés, vagy
 - bd) 1.000,- Ft-ot meghaladó igazolt gyógyszerköltség.

(3) A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege 1.000 Ft- nál alacsonyabb nem lehet, de naptári évenként és gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 40%- át nem haladhatja meg.

(4) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt támogatás csak abban az esetben állapítható meg, ha a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át.

Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testületének a 2015. március 1. napjától hatályos 4/2015. (II.24.) önkormányzati rendelete alapján rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a 2017. évben 270 gyermek részére biztosítottunk. A támogatásra fordított teljes összeg 1.137.000 Ft volt. A gyermeket nevelő családok részére megállapítható önkormányzati segély összege naptári évenként egy gyermek esetében 8.000,- Ft és minden további gyermek esetében 1.000,- Ft-tal emelkedik, de a 15.000,- Ft-ot családonként nem haladhatja meg. Az önkormányzati segélyt általában ruházat pótlására, a családban jelentkező nagyobb kiadások fedezetére, gyógyszerek kiváltására, tartós- és egyéb élelmiszer, tüzelő vásárlására kérik. A kérelem elutasítására 2017. évben 8 esetben került sor, mivel a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a rendeletben meghatározott összeget (2017-ben 37.050,- Ft, gyermekét egyedül nevelő szülő esetén 42.750,- Ft), vagy a család az ezen a jogcímen megállapítható segélykeretet az év során korábban már kimerítette. A támogatás felhasználásáról a kézhezvételét követő harminc napon belül hitelt érdemlő módon (számlák csatolásával) el kell számolni.

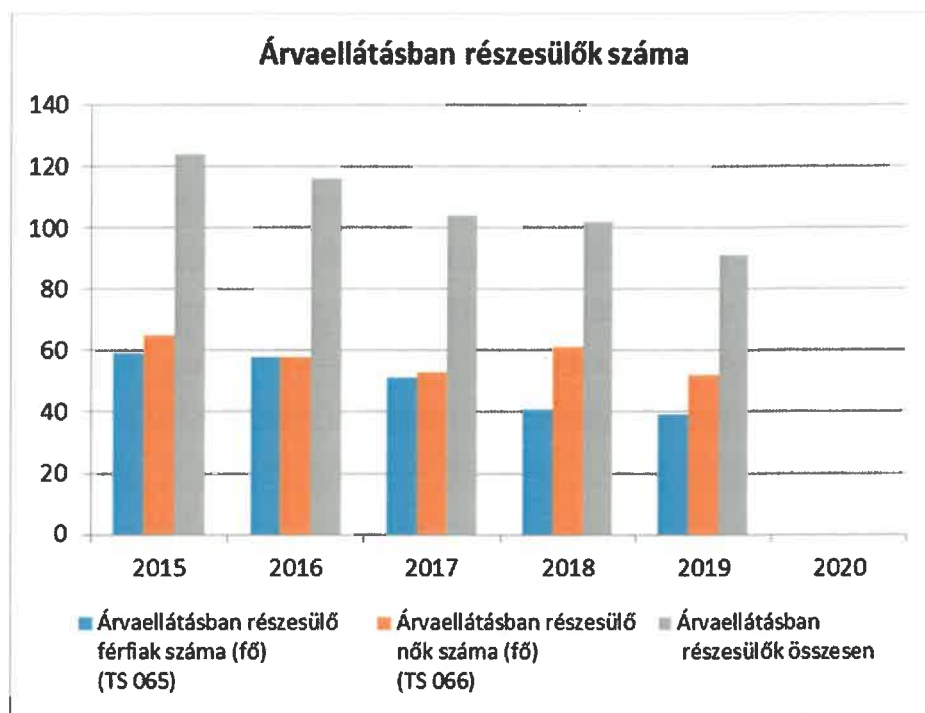
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a pénzbeli ellátás megállapítását kötelezően előírja A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó ellátást kiegészítheti, valamint a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint más támogatásokat is megállapíthat.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	59	65	124
2016	58	58	116
2017	51	53	104
2018	41	61	102
2019	39	52	91
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermekvállalási támogatás

12. § (1) Az újszülött gyermek megszületésével megnövekedett anyagi terhek csökkentése céljából, szociális alapon gyermekvállalási támogatásra jogosult az a szülő, akinek a – 2008. január 1. után született, anyakönyvezett, újszülött – gyermekének a születéskor a lakcímnnyilvántartásba várpalotai lakóhelyet jegyeznék be.

(2) A támogatás nyújtására a gyermek lakcím-nyilvántartási rendszerben történő regisztrálását követő 30 napon belül hivatalból sor kerül.

(3) Gyermekvállalási támogatásra külön kérelemre jogosultak azok a 2008. január 1. után született gyermekek örökbefogadó szülei is, akiknek örökbefogadott gyermekét a születésüket követően ideiglenes hatállyal náluk, mint leendő örökbefogadó szülőnél helyeznek el, és az örökbefogadást követően várpalotai lakóhelyet jegyeznék be számukra a lakcím-nyilvántartásba.

A kérelemhez mellékelni kell a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről szóló gyámhatósági határozatot, valamint a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és lakcímkártyáját.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott támogatás iránti kérelmet a gyermek születését követő 1 éven belül lehet benyújtani. Ennek elmulasztása jogvesztő.

(5) A gyermekvállalási támogatás nyújtása 20.000 Ft értékű „ruházat” céljára felhasználható vásárlási utalvány formájában történik, amit a gyermek megszületését követő 1 éven belül lehet átvenni.

(6) Ikerszülés esetén gyermekenként kell a támogatást biztosítani.

A közölt adatokból egyértelmű növekedési tendencia mutatható ki. A gyermekjóléti tevékenységet a forgalmi naplóban tartják nyilván, ami szintén tükrözi a szakmai tevékenység évről-évre történő emelkedését. A 2011. évi adatok egyértelműen növekvő tendenciát mutatnak az előző időszakokhoz képest. A megoldandó gondok mind súlyosabbak, egyszerre több problémával is küszködő családokkal tartanak kapcsolatot, rendszeres és súlyos krízishelyzetek fordulnak elő. Egyre gyakrabban találkoznak a tartós munkanélküliség kedvezőtlen hatásaival, amelyek átvetülnek a gyermeknevelésre, és emiatt a problémák még fokozottabban vetődnek fel: Elsősorban a gyermekek elhanyagolásával találhatjuk szembe magunkat, ami folyamatosan növekvő problémát jelent. Az alsóvárosi Dankó utca 14-16. szám alatti roma lakosok életkörülményei kiemelkedően rosszak. Az ellátási területen élő más családok anyagi helyzete is erős mértékben megromlott az elmúlt években, amelyet a növekvő mennyiségű krízis segélyek sem enyhítenek. A lakhatási problémák is egyre súlyosabbak, melyek szintén sokasodnak.

A rendszeres és gyakoribb családlátogatás, valamint a pszichológiai esetkezelések igénybevétele sem mindig hozza meg a várt eredményt. A szülők többsége továbbra sem méri fel felelőssége súlyát (pl.: idézést figyelmen kívül hagyva nem jelenik meg a védelembe vételi tárgyaláson, nem viszi el gyermekét szakértői vizsgálatra, stb.).

A társintézményekkel, a jelzőrendszer tagjaival az eddigi közös összefogás, az azonos szemléletmód, a szakmai felkészültség önmagában nem hozhat hatékony eredményeket a feladatok ellátásában. Gyakran fordul elő, hogy a „problémával” kapcsolatban „eszköztelenek” (pl: fejtetvesség megszüntetése stb.). A gyermekjóléti szolgálat azonban továbbra is arra törekszik, hogy a jelzőrendszer tagjaival együttműködve újabb megoldásokat találjon a célok elérése érdekében.

Az **észlelő és jelzőrendszer** működtetése zökkenőmentes, a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi szolgáltatók, személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat, közoktatási intézmények, rendőrség, pártfogó felügyelői szolgálat, önkormányzat, állampolgárok) gördülékeny, rendszeres együttműködést sikerült kialakítani. A jelzőrendszeri tagok által **küldött jelzések száma az utóbbi években megszorodott**. A családsegítő szakemberek **több alkalommal tartottak jelzőrendszeri értekezletet** a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma (napközis tábor)
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	199	190	257	0	0	149
2016	459	256	365	0	0	127
2017	382	136	267	0	0	126
2018	388	114	275	0	0	153
2019	384	100	291	0	0	115
2020	302	93	206	0	0	99

Forrás:
Önkormányzati
adatok

E pont alatt számolunk be a várpalotai gyermekek egyéb étkezési ellátásairól, helyzetéről is.

Az ingyenes nyári gyermekétkeztetés komoly segítséget jelent a családoknak. Ez a szolgáltatás a Család és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésével és lebonyolításával működik: Várpalota Város jegyzője az ingyenes szünidei étkeztetés igénybevételére vonatkozó levelének kiküldése után a Család és Gyermekjóléti Szolgálat gyűjti össze az igényeket, és az étkezés folyamatának egész nyári felügyelete az ő hatáskörük. A rendszeres gyermekvédelmi segítségben részesülő családok a nyári szünetben a Fekete Gyémánt étteremben fogyaszthatják el az ebédjüket. Az ingyenes ebéd a gyermek jogán jár, azonban a segítők tudják, hogy sok esetben a család többi tagja is éheznek.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat észrevételei alapján – elsősorban a nyári napközis táborok idején – egyre több gyermeknél és mind nagyobb gyakorisággal tapasztalható, hogy hét elején – első sorban hétfőn – látják a jeleit annak, hogy a gyermekek nem kapják meg a megfelelő mennyiségű táplálékot otthon. Ebben is kiemelt szerepe van a napi jelzőrendszernek.

A gyermekétkeztetés bölcsődében, óvodában, iskolai napközi otthonokban, valamint az iskolákban igénybe vehető menzai szolgáltatással megoldott. Az iskolai szünetekben is igénybe lehet venni az étkeztetést, és a rászoruló gyermekek a nyári szünetben igénybe vették a nyári napközis tábort is, ahol az étkezés mellett gondoskodtak a szabadidejük tartalmas eltöltésének lehetőségéről.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek és családok kiemelt intézményi támogatása érdekében a 2017. évtől átstrukturálódott az eddigi alapszolgáltatási rendszer és integrált szervezeti egységek gondoskodnak a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról. Két új intézményi forma jött létre: a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása szerint 2017-ben az alapellátásban részesülők száma: (Összehasonlításként a 2016. évi adatokat is szerepeltetjük)

év	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	összesen
2016	50 fő	62 fő	139 fő	71 fő	124 fő	446 fő
2017	58 fő	73 fő	199 fő	208 fő	191 fő	729 fő

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A szomszédos Ukrajnában fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkezett menekült személyek gyermekeinek biztosítjuk a bölcsődei, óvodai, illetve iskolai ellátást. Jogosultak az ingyenes oktatásra, ellátásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevételére.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Külföldről visszatért, magyar állampolgársággal rendelkező vagy nem rendelkező, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzőiről nem áll rendelkezésünkre adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Egyre gyakrabban találkozhatunk a tartós munkanélküliség kedvezőtlen hatásaival, amelyek átvetülnek a gyermeknevelésre és emiatt mind súlyosabb problémák vetődnek fel: elsősorban elhanyagolják a gyermekeket. A családok megélhetési problémái is egyre súlyosabbak, amelyek folyamatosan növekvő problémát jelentenek.

A roma lakosok életkörülményei kiemelkedően rosszak. Az ellátási területen élő más családok anyagi helyzete is jelentős mértékben romlott az elmúlt években, amelyet a növekvő mennyiségű segélyek sem képesek enyhíteni.

A szociális és egészségügyet taglaló fejezetben és a II.4.1. a) pontban is részletesen kitértünk a szegregált környezetben élő, elsősorban roma és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek e területeken is előforduló súlyos problémáira.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Várpalotán a *területi védőnői ellátás* a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet szerint biztosított. A gyermekek ellátása kiterjed az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekekre. A városban a védőnői körzetek száma az elmúlt 4 évben nem változott. 10 területi védőnő gondoskodik a feladatok ellátásáról. Betöltetlen státusz nincs. Közülük 1 fő általános iskolákat látja el, 1 fő pedig ifjúsági védőnő a középiskolákban.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	10	518	52
2016	10	541	54
2017	10	547	55
2018	10	502	50
2019	10	489	48,90
2020	10	488	48,80

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Jelenleg három teljes munkaidőben foglalkoztatott, területi ellátási kötelezettséggel működő *gyermek háziiorvosi körzet* működik Várpalota városban. Ebből 2012 novembere óta az egy státusz betöltetlen. A másik két körzet gyermekorvosa látja el a helyettesítést.

A gyermekorvosi körzetek területi ellátási kötelezettsége Várpalota városra terjed ki, átfogva a teljes területet / utcajegyzék alapján / illetve a teljes érintett gyermek korosztályt. A várpalotai

betegeken kívül jelen vannak a körzetekben a kistérségből kártyával ide bejelentkező gyermekek is.

A körzetek elérhetősége maximális mértékben biztosított. A rendelések meghatározása úgy történt, hogy a rendelési idők egymást követik és így lefedik a teljes napot. Az éppen működő rendelés köteles ellátni a nem rendelő körzetek akut betegeit is, így az ellátás teljes mértékben „szünetmentes”. A technikai megközelítési lehetőség megfelel minden uniós elvárásnak.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	11	3	2 812	0
2016	n.a.	11	3	2 804	0
2017	n.a.	11	3	2 787	0
2018	n.a.	10	3	2 769	0
2019	n.a.	10	3	2 709	0
2020	n.a.	10	3	2 667	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0–7 éves korúak speciális ellátási igényt jelentő betegek ellátására adottak a technikai és személyi-, szervezési feltételek.

Az ellátási igénytől függően biztosított az ún. elkülönített vizsgálat lehetősége, mely a 3 körzetre vonatkozóan 1 külön helyiséget jelent. Ugyan ezen elv alapján megoldható a váróban és a rendeléseken történő elkülönített rendelés és ellátás is. Ehhez külön bejárat is biztosított. A körzeteknek napi kapcsolata van a fejlesztő pedagógusi hálózattal, valamint az érintett betegcsoport ellátását, felderítését végző családsegítő Központtal.

A körzeti ellátáshoz csatlakozik a problematikus gyermekek ellátását is szolgáló különböző klub és rendelést kiegészítő foglalkoztató. Ilyen például a „Baba- Mama Klub „a baba-massage, a csoportos mozgás terápiai ellátási formák. Ezen problematikus ellátási forma azonban általában átlépi a városi határokat és kistérségi illetékesség szintjén működtetjük és kezeljük.

A Fogászati Rendelőben TB által finanszírozott iskola fogászati szakrendelés működik. A szakrendelés hivatott ellátni az óvodás -, és iskoláskorú gyermekek fogászati ellátását. Az óvodások és az iskolások / beleértve a középiskolásokat is / a rendelőintézeti fogászati helyiségben

esnek át szűrővizsgálaton, mindenki évente kétszer. A szűrésen kiszűrt fogászati betegeket vagy azonnal kezdi kezelni a szakorvos, vagy felkínálja a szülőknek a kezelés elvégzését.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti alapellátás minden rászoruló számára biztosított, gyermekjóléti szolgáltatással, a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, bölcsődei ellátás biztosításával. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

A gyermekjóléti szolgáltatást főként anyagi, megélhetési gondokkal küzdő szülők veszik igénybe, másként fogalmazva a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. Az utóbbi években növekedett a sokproblémás családok száma és növekvő tendenciát mutat a problémák súlyossága is. A gyermekjóléti szolgálat a szolgáltatás szervezését, irányítását, összehangolását Várpalotán és a teljes ellátási területén 8 fő családgondozó közreműködésével teljesíti. A gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapfeladat, Várpalota város, valamint az ellátott községek valamennyi gyermekkorú lakosára kiterjed.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés szükségességére és fontosságára több alkalommal és tulajdonképpen folyamatosan hívják fel a figyelmet, mivel azt tapasztalják, hogy van olyan terület pl: védőnők esetében, ahol nemcsak a jelzések történnek kölcsönösen meg, hanem együtt végzik a család segítségét. Óvodák esetében, ahol maradtak az ifjúságvédelmi felelősök a jelzések folyamatosak, viszont az iskolák esetében az ifjúságvédelmi felelősi státusz hiánya azt eredményezi, hogy a jelzések akadozóak, és több esetben a jelzések már olyan súlyos veszélyeztetettség áll fenn, amikor már a védelembevétel, illetve a családból való kiemelés válik szükségessé.

Sajnos a jelzőrendszer munkájában az egészségügyi intézmények nem vesznek részt aktívan, jelzéseket nem küldenek, jelzőrendszeri értekezleten nem jelennek meg, illetve nem is jelzik távolmaradásuk okát. A 2017-es év végén pozitív változást tapasztaltunk, ami egyrészt az új gyermek házi orvosnak, valamint a személyes kapcsolattartásnak köszönhető.

Középiskolák esetében van olyan középiskola, ahol nemcsak a jelzések elmaradása, hanem az igazolatlan iskolai hiányzások is gondot okoznak, mivel már nagyszámú igazolatlan hiányzás esetén történik csak meg a jelzés.

A várpalotai általános iskolák iskolarendőrei rendszeresen tartják a kapcsolatot a kijelölt oktatási

intézmények pedagógusaival, tanulóival.

Az Országos Rendőr-főkapitányság kezdeményezése alapján működik a Várpalotai Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum, amelynek keretében jött létre az Ifjúságvédelmi Munkacsoport, valamint az Idősügyi Munkacsoport.

Az Ifjúságvédelmi Munkacsoport tagjai által vállalt, munkatervben meghatározott feladatok a 2016-os évben teljesültek, a fiatalok részére célirányos preventív foglalkozások megtartásra kerültek. A célcsoport részére szervezett szabadidős programok hatékony együttműködéssel valósultak meg.

A gyermek és fiatalkorú bűnözés csökkentése érdekében az érintett korosztály részére célirányos, preventív foglalkozások, előadások megtartására került sor. Az összesen 110 óra időtartamban tartott foglalkozásokon 2895 gyerek vett részt.

Várpalota általános iskolái közül jelenleg egy intézményben folyik a DADA program.

Az ELLEN-SZER programot a rendőrkapitányság illetékességi területén nem indítottuk el, mivel a középiskolákban a Komplex iskolai drogprevenciós program folyamatosan kellő szerhasználatot megelőző információt nyújt.

Iskolai bűnmegelőzési tanácsadó a Várpalotai Rendőrkapitányságon nem lát el feladatot.

A gyermekvédelmi tapasztalatokkal kapcsolatban elmondható, hogy a jelzőrendszer jól működik. A Várpalotai Rendőrkapitányság munkatársai folyamatosan tartják a kapcsolatot a Család és Gyermekjóléti Szolgálatok, a Járási Gyámhivatal munkatársaival, kölcsönösen jelzésekkel élnek a partnerek felé.

A Várpalotai Rendőrkapitányság tagja és együttműködője a Várpalotai Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak. Ennek keretében rendszeresen részt vett a képviselője a KEF ülésein.

A rendőrkapitányság a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum mellett működő Ifjúságvédelmi Munkacsoport tagjaként részt vett a város 3 középiskolájában, a Család és Gyermekjóléti Szolgálat, Kormányhivatal és a Drogambulancia munkatársainak közreműködésével folytatott Komplex Drogprevenciós Programban. A program a 2016/2017-es tanév II. félévében második alkalommal, míg a 2017/2018-as tanév I. félévében harmadik alkalommal jutott el a középfokú oktatási intézményekbe, ahol az előadások során a diákok információt kaptak a különböző drogok káros egészségügyi hatásairól, azok fogyasztásának, terjesztésének büntetőjogi következményeiről, a büntetéshez kapcsolódó következményekről, illetve hasznos életmód tanácsokat kaphattak a szerhasználat elkerülésére.

A megelőző programok mellett kiemelt figyelmet fordítottunk a közterületi szolgálat ellátása során a délelőtti, illetve kora délutáni időszakban az iskolák környéke, illetve a fiatalok által látogatott, ott kialakult csoportképző helyek nyílt, visszatérő rendőri ellenőrzésére, a kábítószerterjesztésének megakadályozására.

A 9 fő iskolarendőr a várpalotai általános- és középiskolákban összesen 72 előadást tartott a tanulók részére, de ezen túl több iskolai rendezvényen is részt vett. „

A TNGK Család és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi szolgáltatásokkal áll a szülők, valamint a gyermekek rendelkezésére:

- Pszichológiai tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Életvezetési tanácsadás
- Hivatalos ügyintézésben való közreműködés
- Konfliktuskezelés

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A *bölcsőde*, mint gyermekjóléti intézmény a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás intézménye, amely 0-3 éves kisgyermek napközbeni ellátását, nevelését-gondozását biztosítja. Gyermekjóléti alapellátás részeként elsődleges gyermekvédelmi feladatának tekinti az intézmény kollektívája a kisgyermekes családok nevelési, szocializációs, egészségnevelési bizonytalanságait, nehézségeit adekvát válaszokkal, támogatással kiküszöbölni.

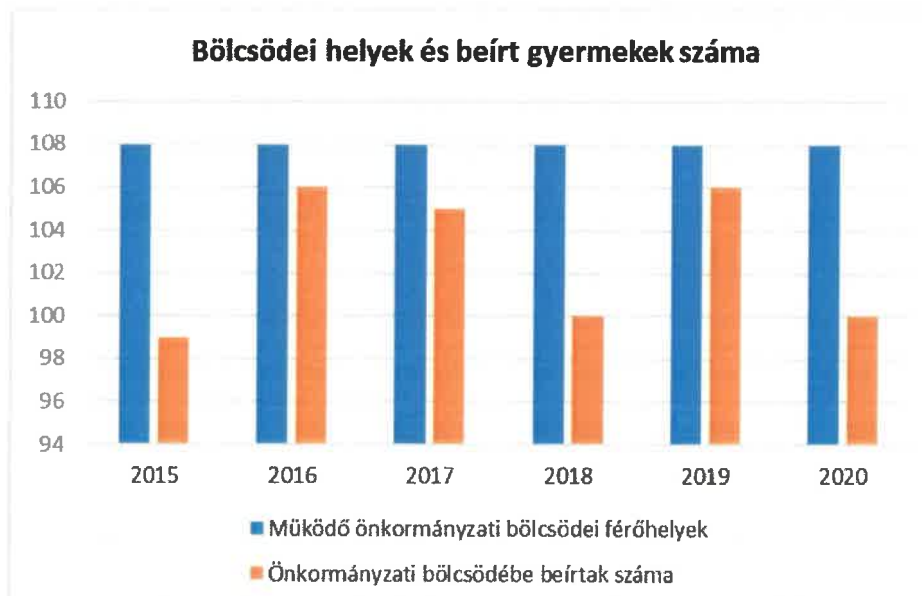
Célul tűzzük ki a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés területén a bölcsődében.

A családok számára munkavégzésük idejére Várpalotán működő bölcsődei és óvodai csoportok 100%-os feltöltöttségűek, (illetve törvényi előírásoknak megfelelően feltöltött) és folyamatos igény jelentkezik a családok részéről a gyermekfelvétel iránt. A felvétel során több szempontot mérlegelve, ugyanakkor egyenlő esélyeket kell teremteni minden család számára a bekerülésre. A törvényben meghatározott feltételek fennállása mellett egy regisztrációs rendszer bevezetése segíti a diszkrimináció elkerülését. Az intézménybe jelentkező családokat minden esetben a szülő kérésére előjegyzésbe vesszük, regisztrációs sorszámot kapnak, erről a szülő is kap egy példányt és az intézményben is marad egy.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzése alapján, valamint a család krízis helyzetének fennállásának esetben változik a felvétel sorrendje, egyébként a jelentkezés sorrendjében.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	108	99
2016	108	106
2017	108	105
2018	108	100
2019	108	106
2020	108	100

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	99

2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	106
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	105
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	100
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	106
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A városban egy lakásotthon található, ahol jelenleg 11 fő állami gondoskodásban lévő, 12-18 éves korú fiatalot gondoznak. Az otthon fenntartója a Veszprém Megyei Önkormányzat.

A várpalotai otthonban elhelyezett kiskorúak és fiatal felnőttek száma változóan 8-11 fő, akik – az őket nevelő szakemberek véleménye szerint is – igen problémás esetek, s valamilyen módon, illetve bűnsemény elkövetése miatt már kapcsolatba került a rendőrséggel. Szomorú tény, hogy rendszerint a lakásotthonban nevelkedő gyermekek több mint a fele szerepel a rendőrségi nyilvántartásban is, elsősorban bolti lopás, garázdaság, rongálás illetve utcai rablás büntette miatt. Rendszeres az is, hogy garázda viselkedésükkel a saját lakóhelyül szolgáló otthonuk berendezésében, vagy az épületben is kárt tesznek, minek eredményeképpen szinte évente szükséges kisebb-nagyobb felújításokat végezni, ami nem kevés költségbe kerül az államnak.

A már tárgyalt Család és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja az **utógondozási** feladatokat is.

Az eddigi tapasztalatok szerint az a család, ahonnan egy gyermeket kiemelnek, és **ideiglenes gondozásba** helyeznek, már nem képes/alkalmas többé a nevelési feladatok ellátására, annak ellenére, hogy több évig családgondozásban részesültek.

Eseti gondnokság alá helyezik azokat a családokat, akiknek életvezetési gondjaik vannak, képtelenek gazdálkodni, a családot megfelelően ellátni. Segítő kezet nyújtanak nekik (pl.: együtt mennek bevásárolni), de ha nem jelennek meg a megbeszélte időpontban, a következő hónapban nem kaphatnak segílyt.

Nagy segítséget jelent a Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkájában, hogy 2015. júliusától működik a Vöröskereszt üzemeltetésében a Családok Átmeneti Otthona. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak az ott dolgozókkal a kapcsolatuk szinte mindennapos, részben a családok gondozása miatt, részben, az ellátásban a várpalotai családok előnyt élveznek.

Az itt élő családok számára is minden segítséget megadnak ahhoz, hogy az ellátásokat igénybe tudják venni, pl: a szünidei étkeztetést.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat nagy szerepet vállal abban, hogy a fiatalok számára tartalmas programokat szervezzenek, ezzel segítve a szabadidő hasznos eltöltését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat által alkalmazott szakemberek hivatottak a városban élő gyermekek és családjaik krízishelyzeteiben segíteni.

Pszichológiai szolgáltatást a kistérségben heti 24 órában (idén novembertől már 34 órában) egy fő pszichológus végez. Az óraszám emelésére az évek óta emelkedő esetszám, a krízishelyzetek kezelésére való megnövekedett igény miatt volt szükség.

Jogi szolgáltatást a Révész Jogsegély Szolgálat végzi el, hetente két alkalommal: kedden és csütörtökön 14-18 óráig.

A Gyermekjóléti Szolgálat az elmúlt esztendőben 330 esetben adott ki krízis segílyt (gyógyszerre, útiköltségre, élelmiszer vásárlására).

A Katolikus Karitás szervezet többszöri élelmiszer és ruhaadományhoz juttatja a mélyszegénységben élő családokat.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Szünidőben rendszeresen szerveznek napközis táborokat, amelyek többsége térítés ellenében vehető igénybe. A városban mindenki számára hozzáférhető programokat általában a civil szervezetek biztosítanak, azonban elmondható, hogy ezeken többnyire nem a hátrányos helyzetűek vesznek részt. A fentiekben már említettük, hogy több projekt keretén belül is valósultak meg egészségfejlesztési-, szabadidős- és sportprogramok.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei)

A *gyermekétkeztetés* Váralpotán valamennyi nevelési –oktatási intézményben megoldott. A tanévben az oktatási intézményekben, az óvodában és a bölcsődében, szünidőben pedig a kijelölt intézményben. A nyári ingyenes szociális étkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyerek ellátása megtörténik. A Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya a városban működő köznevelési intézményekben rendszeresen ellenőrzi a közétkeztetést. Az az étlapok átnézésén felül a konyhatechnológiára is figyelnek. Új étel bevezetését javasolják, hogy a gyermekek minél szélesebb körben találkozzanak az ízekkel. Fontosnak tartják, hogy növelni tudják a gyermekeknél a rost anyag bevitelét, ismerjék meg a különböző pékárukat, mert sajnos otthon sokszor csak a fehérkenyér kerül az asztalra. A közétkeztető Bakony Gaszt Rt. is megpróbál minél inkább az egészséges táplálkozásnak megfelelően főzni. Az iskolák minden évben rendeznek egészségnapot ahol a jól bevált előadásokon, bemutatókon vehetnek részt a tanulók. A gyermekekkel különböző egészséges falatkákat kóstoltatnak meg, és saláta /zöldség, gyümölcs/ fogyasztásra is van lehetőség.

Az egészségnapok egyik kiemelkedő része a mozgás- program, amin minden tanuló aktívan részt vesz.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Az eltérő kultúrájú vagy hátrányos helyzetű és a nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok programjai integráltan működnek. Minden gyermeknek lehetőséget adunk az óvodai programokon való részvételre szülői hozzájárulás mellett. A közös programok által erősítjük a gyermekekben az elfogadás érzését és a közös élmények örömeit.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor tudomásunk szerint nem történt.

Pozitív diszkrimináció az ellátórendszerek keretein belül a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, az ingyenes étkezés és tankönyvellátás biztosítása.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai, szervező- és gondozó munkája mind a pozitív diszkriminációt szolgálják, melyek az alábbiak:

- ✓ *Jogi-, pszichológiai szolgáltatás, fejlesztőpedagógusi munka*, melyeket már részleteiben elemeztünk;
- ✓ *Kapcsolatügyelet*: Rendszeresen előfordul, hogy a bíróság kéri egy szakember, családgondozó jelenlétét, aki vagy az apával, vagy az anyával külön helyiségben találkozik a gyermekkel.
- ✓ *Családkonzultáció/családterápia*
- ✓ *Esetkonferencia*: nagyon hasznos a probléma meghatározásában, a családban és a gyermekek környezetében lévő erőforrások feltérképezésében és a feladatok kidolgozásában. A probléma fennállásáig folyamatosan elérhetővé teszik ezt a szolgáltatást, melyen a család tagjain kívül részt vesznek különböző, a családhoz kapcsolódó, őket ismerő szakemberek (pl.: ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök, igazgató, védőnő, gyermekorvos, stb.).
- ✓ *Mediáció* szolgáltatásra is van lehetőség, mert van végzett, konfliktuskezelő mediátor alkalmazott.

- ✓ A Család és Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútoradományok, háztartási gépek (hűtőszekrény, televízió, rádió, porszívó, számítógép, vasaló) közvetítésével segít, olyan szociálisan rászoruló családokat, akik saját jövedelmükből ezen eszközöket nem tudják megvásárolni.
- ✓ A szolgálat munkatársai segítséget nyújtanak a krízishelyzetben levő családok lakhatási problémáinak megoldásában. A városban élő hajléktalan személyeknek ügyintézési segítséget nyújt, esetenként krízissegélyhez adnak javaslatot.

A többi hátránykompenzálást szolgáló juttatásokról a fentiekben részletesen beszámoltunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Nem rendelkezünk feldolgozható adatokkal arra vonatkozóan, hogy a település oktatási intézményeiben összesen mennyi a fogyatékossgal élők száma.

Az eltérő képzési igényű gyermekek Várpalotán és Pétfürdőn is találnak megfelelő közoktatási intézményt, ahol kiscsoportokban, képességeiknek megfelelő oktatást kapnak. Az utazási feltételek kedvezőek, mivel gyakran járnak autóbuszok. Veszprémbe is található közoktatási intézmény, amely képességeiknek megfelelő képzést nyújt, azonban a szülők számára sokszor komoly problémát jelent a Veszprémbe történő utazás napi megszervezése.

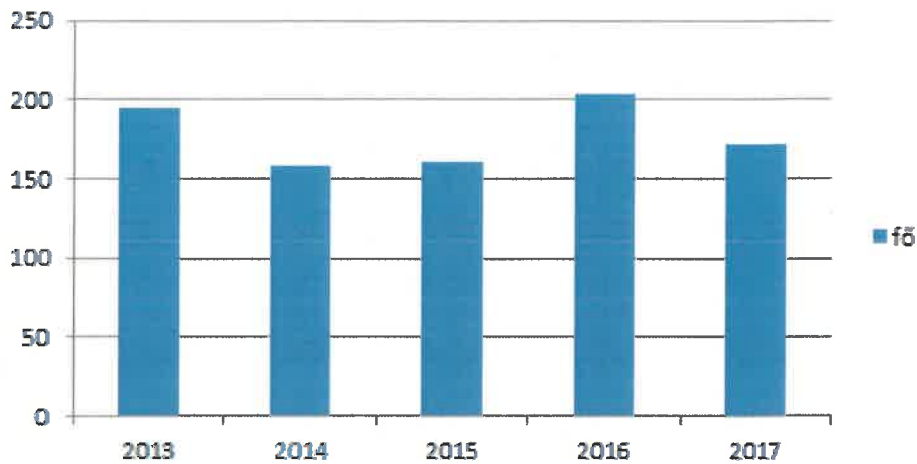
- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei**

A településen biztosított minden óvodáskorú gyermek elhelyezése.

Várpalotán jelenleg 3 feladat-ellátási helyen, összesen 106 férőhelyes bölcsőde működik.

A születések számának alakulása alapvetően meghatározza a következő évek óvodai, általános iskolai demográfiai jellemzőit. Az élve születések számát a következő oszlop diagram tartalmazza 2013-2017-es időszakot tekintve. E alapján látható, hogy a 2016. évhez képest 2017-ben visszaesés történt.

Élveszületések száma

A Nemzeti köznevelési törvény szerinti változás, mely 2014. szeptember 1-jétől 3 éves kortól kötelező óvodába járást ír elő. Az elmúlt évek tapasztalata alapján és az idei beiratkozások tanúsága szerint is elmondható, hogy a várpalotai szülők gyermekeit 3. életévük betöltésekor beíratják az óvodába, s meg is kezdik az óvodába járást. 2017-ben összesen 659 gyermek járt a város óvodáiba.

A településen biztosított az óvodáskorú gyermekek elhelyezése, nincs jelentős szabad kapacitás ugyan, de a lakosság szám kismértékű csökkenése nem valószínűsít jelentős többletigényt a jövőben.

A szülők miután kiválasztják a számukra szimpatikus, megfelelő Óvodát és beíratják gyermekeiket az óvodák kialakítják a végleges beíratottságot tartalmazó névsort.

A gyermekek óvodáskor megelőző életéről, fejlődéséről csupán a család ad betekintést, s számos esetben takarja el a lemaradást, a problémákat a gyermeket befogadó intézmény előtt.

A gyermekek további fejlődésének érdekében fontosnak tartjuk egy kerekasztal működtetését, melynek résztvevői azon intézmények, akik ez idáig kapcsolatba kerültek a családokkal és a gyerekekkel, illetve a gyerekeket fogadó intézmények.

A kerekasztal lehetőséget biztosít a felmerülő fejlesztési szükségletek, kérdések megvizsgálására, betekintést ad az óvodák számára a gyermek 0-5 éves koráig eltelt (fejlődésében a legmeghatározóbb időszakról) időszakról. Résztvevők a védőnői hálózat, a bölcsőde, és a Gyerekjóléti Szolgálat és természetesen az óvónők. Egy óvodai Felvételi Kerekasztal működtetése lehetőséget adna az óvodába lépő gyermekekről szóló teljes körű információ átadására. Ez azért is lenne fontos, mert ebben az életkorban – a gyermek 2-5 éves korig – még nem történik szakértői rehabilitációs bizottság általi vizsgálat. A védőnők és a bölcsődei gondozónők részére már rendelkezésre álló információ – tekintettel a gyermek személyiségi jogaira és az adatvédelmi

jogszabályokra – az átlagtól erősen eltérő pszichoszomatikus tünet-együttes vagy családi problémára utaló jelek esetén történne jelzés.

Városunk önkormányzati fenntartású összevont óvodájában – 7 telephelyen – (643 férőhelyen) 2017. október 1-jei állapot szerint 573+14 SNI-s gyermeket láttak el. Szivárvány óvoda 132+1 SNI fő, Iciri-piciri tagóvoda 24 fő, Dúdoló óvoda 86+1 SNI fő, Rákóczi telepi óvoda 46+2 SNI fő, Lurkó kuckó óvoda 83+3 SNI fő, Cseperedő tagóvoda 46 fő, Kölyökvár óvoda 156+7 SNI fő. Az Evangélikus Óvodában 87 fő gyermeket láttak el.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	1 645	179	10,88%
2016	1 660	160	9,64%
2017	1 611	139	8,63%
2018	1 604	85	5,30%
2019	1 581	83	5,25%
2020		n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakközépiskolai tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	5	1,41%	n.a.	-	n.a.	-
2016	4	1,12%	n.a.	4,49%	n.a.	-
2017	12	3,31%	n.a.	4,83%	5	2,39%
2018	8	2,35%	n.a.	1,11%	3	1,82%

2019	n.a.	-	n.a.	0,28%	2	0,93%
2020	n.a.	-	n.a.	-	1	0,44%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	43	25
2017	72	27
2018	128	6
2019	123	3
2020	142	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a kö
gyóg

vodára jutó

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	7	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	638	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	26	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5,30	16,30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	53	12
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	53	12

Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	26	0
Kisegítő személyzet	17	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

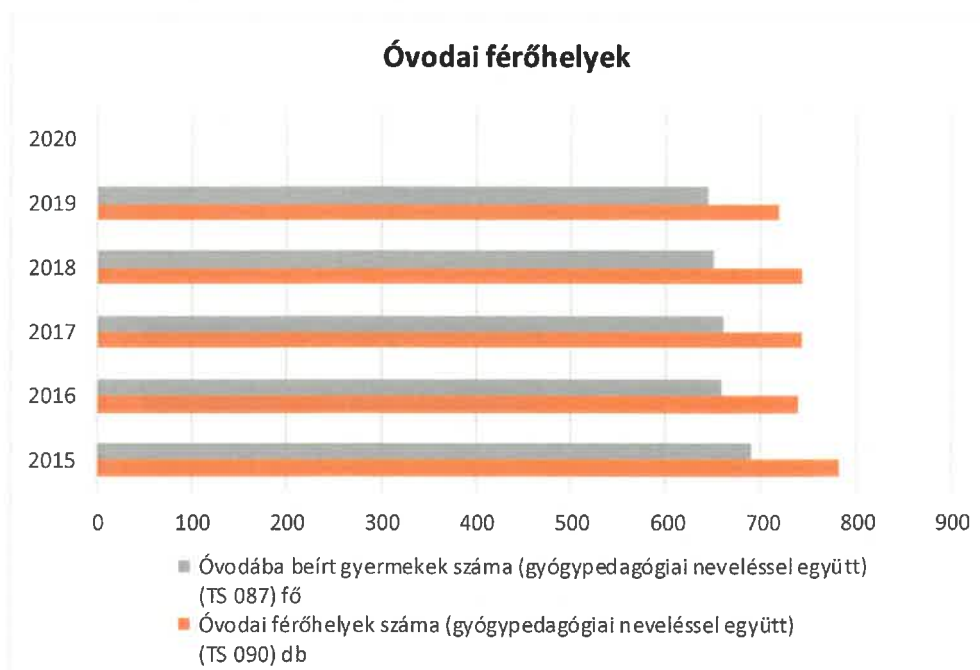

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	585	33	784	9	690	2	16	21
2016	570	31	740	9	659	2	12	21
2017	515	31	744	9	660	2	16	21

2018	519	31	743	9	651	2	18	21
2019	543	31	719	9	643	2	18	21
2020	522	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	18	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Váralotán évente több, mint 1600 gyermek tanul a város általános iskoláiban. Az általános iskolások száma az elmúlt 2 tanévben csökkenő tendenciát mutat. Az iskolások közel fele alsó

tagozatos, közel fele felső tagozatos, közel 50%-ban veszik igénybe az iskola nyújtotta napközi szolgáltatását is.

A Veszprémi Tankerületi Központ által fenntartott általános iskolákban a tanulók létszáma 2017. szeptember 1-jén: 1194 fő

Bán Aladár Általános Iskola 337 fő

Bán Aladár Általános Iskola Rákóczi Telepi Tagiskolája 150 fő

Várkerti Általános Iskola 393 fő

Várkerti Általános Iskola Vásárhelyi András Tagiskolája 148 fő

Várkerti Általános Iskola Inotai Tagiskolája 166 fő

Nepomuki Szent János Római Katolikus Általános Iskola: 247 tanuló

Bartos Sándor Óvoda, Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola (sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása): 103 fő, ebből 16 óvodás és 87 általános iskolás.

A hátrányos helyzetű gyerekekre, családokra az általános iskolák pedagógusai osztályfőnökei, valamint az óvodák óvodapedagógusai kiemelt figyelmet fordítanak.

Ez megnyilvánul a tehetségesek, ill. a tanulási nehézséggel küzdők számára szervezett felkészítések, korrepetálások szervezésében, az óvodai fejlesztő foglalkozások szervezésében. A versenyekre való nevezési díjat, útiköltséget az iskolák a legtöbb esetben átvállalják.

Az SNI-s és BTMN-es gyerekek számára a köznevelési törvény értelmében fejlesztő foglalkozásokat kötelesek az iskolák biztosítani, vagy egyéni, vagy kiscsoportos formában.

A fejlesztő foglalkozást részben a pedagógusok, megbízott gyógypedagógus és a Várpalotai Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

A szociális hátrányokkal küzdő – a fejlődésben gátolt gyermekek felzárkóztatása, egészséges személyiségfejlesztése az iskolai és óvodai nevelés fő feladatai közé tartozik. Ezért a gyermeknek egyéni törődést, a családnak erkölcsi és érzelmi – ha kell anyagi támogatást igyekeznek intézményeink biztosítani. Ennek következtében a gyermekvédelmi felelősök munkája mindenütt kiemelt jelentőségű. Gyakran szakemberek segítségét is igénybe veszik.

Városunk iskolái, óvodái nem rendelkeznek gyógypedagógussal és iskolapszichológussal, ezért megbízási szerződéssel alkalmaznak gyógypedagógust.

Több esetben kéri a Várpalotai Pedagógiai Szakszolgálat a pszichológus, logopédus segítségét, vagy az iskolaorvost – természetesen a szülővel való egyeztetés után. Elmondható, hogy a pedagógusok jó munkakapcsolatot ápolnak a szakszolgálat szakembereivel. Tanév eleji állapotfelmérésekkel, folyamatos konzultációkkal egészítik ki és erősítik meg az óvodai és iskolai oktatás-nevelési folyamatot.

A hátrányos helyzetű gyerekek között is sok a tehetséges, jó eredményt elérő, akikkel a pedagógusok külön foglalkoznak. Hátrányos megkülönböztetés az oktatás, képzés területén nem tapasztalható.

A középfokú oktatást 3 gimnáziumi feladathely, 2 szakközépiskola, illetve 2 szakiskola biztosítja. Várpalotán felsőfokú oktatási intézmény nem működik.

A középiskolákban a 2017. évben a tanulók létszáma a következőképpen alakult:

Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium: 296 fő (90 ált. isk. + 114 gimnázium + 51 szakiskola). Ide tartozik a jársdi általános iskola, mely 41 fős létszámmal működik.

Pápai Szakképzési Centrum Faller Jenő Szakképző Iskolája és Kollégiuma: 646 fő

Ebből: szakgimnázium: 150 fő

szakközépiskola: 278 fő

technikus képzés: 46 fő

Hídprogram:22 fő

esti tagozat (felnőttképzés):150 fő

Thuri György Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola: 275 tanuló, valamint 263 hallgató vesz részt alapfokú művészetoktatásban.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

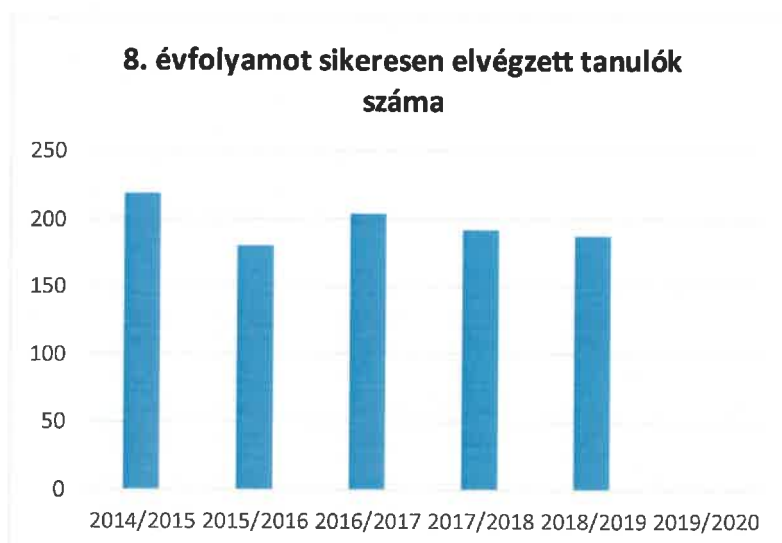
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	8	88	8	19	-
2015/2016	8	86	8	19	12,71%
2016/2017	8	85	8	19	12,17%
2017/2018	7	82	8	20	11,98%
2018/2019	8	82	8	19	13,22%
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	13,84%

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	218
2015/2016	180
2016/2017	203
2017/2018	191
2018/2019	187
2019/2020	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről nem érkeztek jelzések, a szakemberek igyekeznek jól kezelni és kompenzálni a felmerülő problémákat. Tudomásunk szerint az intézmények között és azokon belül sincsenek szegregációs jelenségek.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs pontos adat, azonban egyre erősebben tapasztalhatjuk, hogy a gyerekek olvasása és szövegértése nem javul, sőt inkább romlik. Ez a tényező valószínűleg az internetezéssel töltött időnek tudható be, amelyet sokan az olvasástól elrabolt idővel azonosítanak. Szakvélemények sora bizonyítja, hogy az internet előtt töltött idő az olvasás egyik ellensége, ugyanis megfosztja a gyereket az olvasással megszerezhető általános műveltségtől. A gyermeknek többféle motivációra van szüksége ahhoz, hogy kezébe könyvet vegyen és olvasson.

Elsősorban a családnak kellene jó példával előjárni, de napjainkban ez egyre ritkább. Pedig az „alapok” lerakása nagyon fontos, hiszen ha ez elmarad, a gyermek nem látja maga előtt a helyes példát és maga sem fog könyvet venni a kezébe. Másrészt koncentrációs képessége sem fejlődik, szókincese és fantáziája ellaposodik, szövegértése hiányos lesz, ezáltal a tanulás is jóval lassabban megy.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

A fentiekben igen sokrétű hátránykompenzáló juttatásról számoltunk be, amelyek csak a jó utat mutatják, azonban korántsem képesek az egyre súlyosodó problémákat megoldani.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	n.a.	25
2017	0	0	602	25
2018	0	0	1 198	45
2019	0	0	1 310	49
2020	0	0	907	40

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére	Egészséges életmódra való nevelés, preventív és interventív szempontból gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok szervezése.
A gyermekjóléti szolgáltatás térségi szolgáltatásként működik, központja Várpalotán van. A döntően alacsony státuszú és alacsony iskolázottsággal rendelkező szolgáltatást igénybevevők helyzete és szociális kilátásaik nagy ütemben romlanak.	A város szakembereinek és döntéshozóinak újra kell gondolni a térségben alkalmazott, gyermekjóléti szakmai programjukat, és a gyermekek életfeltételeinek jobbá tétele mellett a szülők foglalkoztatási esélyeit növelő szolgáltatásokra is hangsúlyt kell helyezniük.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, a kérelmezők számának emelkedése ellenére még többen vehetnék igénybe.	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó támogatásokról.
Bűnmegelőzési programok	A gyermekek számára olyan programok szervezése, amely felkészíti őket a bűnmegelőzésre.
Hiányként jelentkezik a helyettes szülő, mint ellátási forma megléte. A Gyermekjóléti Szolgálat a megnövekedett esetszám miatt már nem tud minden esetben megfelelő megoldást találni.	Ez a szolgáltatás kistérségi szinten megoldható lenne, mivel Ósi községben eddig is tevékenykedett egy olyan helyettes szülő, aki vállalná ezt a megnövekedett feladatot is.
A szociális szolgáltatást nyújtó intézmények személyi feltételei nem kielégítőek: lényegesen több szakember munkájára lenne szükség a megnövekedett gondozotti létszám miatt.	Az anyagi lehetőségek függvényében létszámbővítéssel, munka-átcsoportosítással, önkéntesek bevonásával, közhasznú-, illetve közcélú munkások alkalmazásával kezelhető a probléma.

További javaslatok:

- A munkanélküliség témakörénél említettekhez kapcsolódva a bűnelkövetés gyakoribb azokon a helyeken, ahol nagyobb a munkanélküli ráta, és a családtagok létszáma, a szociális olló szélesebbre való nyílása s az egyre nagyobb számban előforduló, s egyidejűleg a tartós szegénység egyre mélyülő színvonalára lecsúszók létszáma. A Gyermekjóléti Szolgálat bemutatásánál említett adatokból egyértelműen kiderül, hogy kevesebb bűnelkövető van azon fiatalok körében, akik gondozás alatt állnak, tehát nagy szükség van a külső segítségre, így egy olyan projekt, amely célt és értelmet adna a gyermekeknek és családjaiknak, egyfajta támaszként működhetne. A kielmzett mutatók sajnos az átlagosnál kedvezőtlenebbek, így az utóbbi években – kis mértékben ugyan, de

növekedett a mélyszegénységben élő, bűnelkövetés szempontjából is veszélyeztetett lakosok és azon belül a fiatalok száma.

- Kívánatos lenne megszervezni az utcai, illetve iskolai szociális munkát és ifjúsági, valamint a felnőtt lakosság részére is elérhető lelki segélytelefont (vagy csatlakozni egy már meglévő szolgáltatóhoz).
- A szociális területen dolgozók szupervízióját havonta biztosítani kellene a kiégési szindróma (burnout) kivédése érdekében (burnout: tünet együttes, amely hosszú távú fokozott érzelmi megterhelés, kedvezőtlen stressz hatások következtében létrejövő fizikai-, érzelmi-, mentális kimerülés).
- Az intézmények közötti gyakori egyeztetések, szakmaközi esetmegbeszélések mellett összehangolt működésre és „Kerekasztal” beszélgetések lefolytatására van szükség a szakemberek között.
- Tervbe kéne venni, hogy az oktatási intézményekben - amennyiben ehhez az érintett vezetők is hozzájárulnak - havonkénti rendszerességgel és megfelelő szakmabérgárda biztosításával megbeszélésre kerül sor az alsó- illetve felső tagozatos pedagógusokkal, közösen törekedve megoldást találni a problémákra. Elengedhetetlen egy új, az intézmények együttműködésével kialakításra kerülő koncepció létrehozása az évek óta gyarapodó problémák megoldására.
- A gyermekek ismeretterjesztési előadásokon való minél nagyobb részvételi arányának biztosítása érdekében az iskolák biztosítsanak lehetőséget arra, hogy az előadások a tanítás után, helyben kerüljenek megtartásra. Pl.:
- Tervezzenek olyan foglalkozásokat, amelyek a családi életre neveléssel, a felelősségteljes párválasztással foglalkoznak, különös tekintettel az egyre nagyobb arányt képviselő fiatalok terhesekre.
- A hatékony prevenció érdekében előadássorozatok szervezése javasolt a gyermekek és szüleik részére egyaránt, pszichológus és más szakemberek bevonásával. Jogi felvilágosítást is szükséges tartani az esetleges bűncselekmények következményeiről.
- Olyan pszichológus alkalmazása is javasolt a településen, aki egyben iskola-pszichológusi feladatokat is ellátna.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ma már a nők döntő többsége dolgozik, aktívan részt vesz a családfenntartásban, mivel mindkét szülő keresete szükséges a megélhetés biztosításához. A nők számára a legfontosabb probléma a munka és a családi élet összeegyeztetése. Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Míg a férfiak 62 éves kor felett a városban 1760-an vannak, a nők száma ebben a korosztályban 2739 fő.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

Nyilvántartott álláskereső nők száma és aránya		
	17-59 év közötti női lakónépesség	nyilvántartott álláskereső nők aránya
		%
2013	8186	8,31
2014	7921	7,96
2015	7783	5,58
2016	7606	5,29
2017	7503	4,02

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

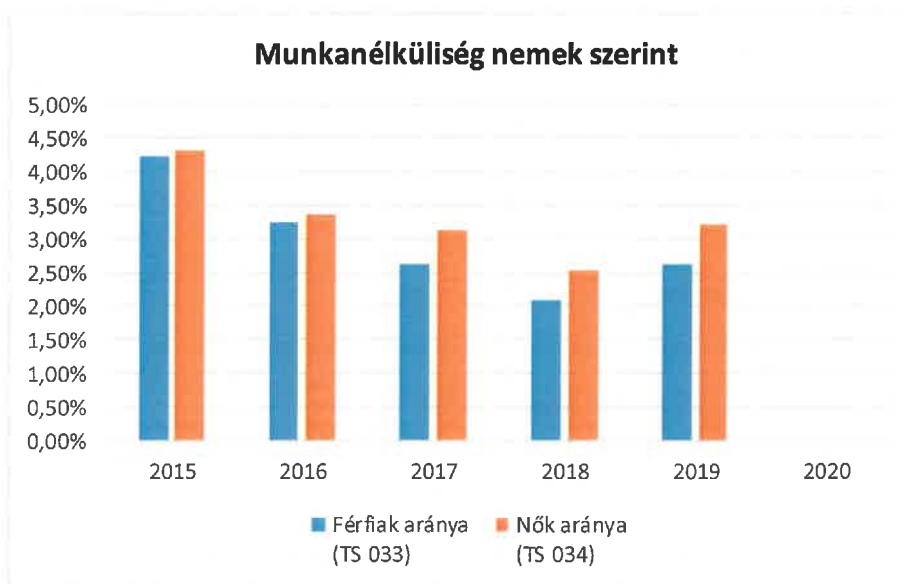
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A fenti táblázatban részleteztük a nők foglalkoztatásával kapcsolatos adatokat, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a munkanélküliséget tekintve minden esetben magasabb a számuk, mint az ugyanabban az időben és kategóriában nyilvántartott férfiaké. Különösen igaz ez a tartós munkanélküliség esetében.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%

2015	4,22%	4,33%	4,28%
2016	3,25%	3,38%	3,32%
2017	2,63%	3,12%	2,88%
2018	2,10%	2,52%	2,31%
2019	2,63%	3,23%	2,93%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

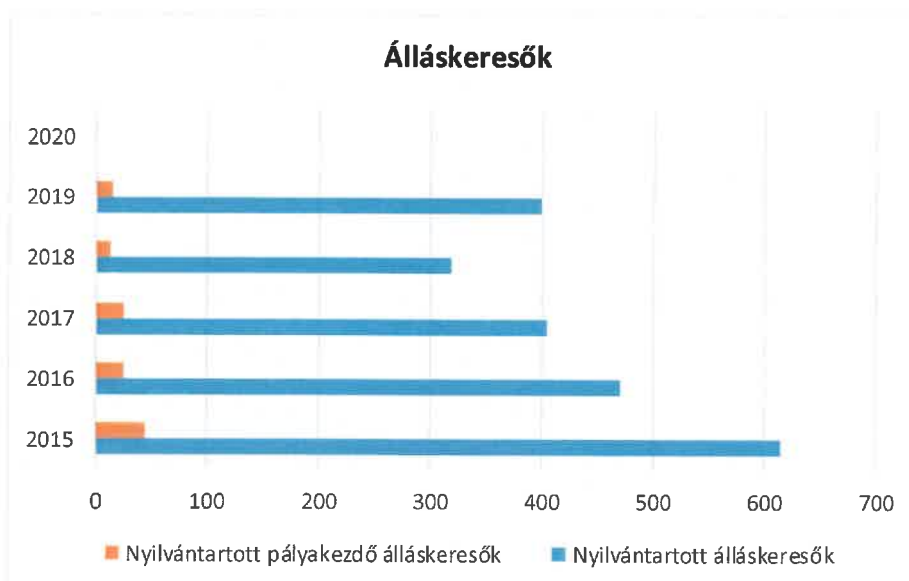
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	40,65%	54,00%
2016	41,40%	52,82%
2017	47,16%	54,45%
2018	43,44%	55,40%
2019	40,85%	62,58%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	615	46
2016	471	26
2017	405	27
2018	320	14
2019	399	16
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs pontos adatunk, azonban helyileg többnyire nem megoldott a foglalkoztatást segítő képzési lehetőség, valamint arról sem, hogy Várpalotán, ill. a közeli nagyobb településeken hányan vesznek részt ilyen képzéseken.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mint az ország más területein is tapasztalható, Várpalotán és annak környezetében is nagyon nehéz elhelyezkedni azoknak a nőknek, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Nyilvánvalóan ez a körülmény is befolyásolja azt a tényt, amely szerint sokkal magasabb az egy évnél régebb óta munkát kereső nők, mint férfiak száma.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Országos jelenség, így itt is elmondható az a tény, hogy az ötven év feletti nők mindenképpen hátrányos helyzetben vannak a foglalkoztatás terén. Egyidejűleg az is igaz, hogy - függetlenül attól, milyen korú - számos esetben, ugyanolyan munkakörben alkalmazott nők kevesebb bérért dolgoznak.

A fent felsoroltak miatt A „Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása Várpalotán” projekt Várpalota Város Polgármesteri Hivatalának kezdeményezésére született abból a célból, hogy a városban és térségében kialakuljon egy olyan központ, amely a helyi megoldásokra és együttműködésekre alapozva megkönnyíti az atipikus munkavállalást és a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű nők munkaerő-piacra való gyorsabb visszatérését. Csakis e célok elérése által javulhat az aktív korú nők munkaerő-piaci helyzete, ezáltal fenntartható módon a családok anyagi helyzete, illetve a kisgyermekes anyák társadalmi presztízse, mentálhigiénés állapota és önbecsülése is. A Kormány célkitűzéseivel összhangban a projekt költségvetési szerv(ek) és nonprofit szervezet(ek) szoros együttműködésében valósul meg. Jelen projekt keretében a Várpalota Polgármesteri Hivatal vezette konzorcium másik tagja a fiatal családok felkarolására és képviselőit alakult, valamint a nőket, a család központi támaszait aktívan támogató Fiatal Családok Klubjának Egyesülete (továbbiakban FICsak).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti a bölcsődei és óvodai szolgáltatások teljes körű elérése.

Jelen információink szerint rugalmas munkaidőt nem tudnak sehol sem biztosítani a gyermeket nevelő nők számára. A gyermekellátási intézmények azonban elegendő férőhellyel rendelkeznek. Családbarát munkahelyi megoldások terén nincs információnk.

Helyben nincs munkalehetőség, különösen az alacsonyabb végzettségűek számára. Csak utazással lehet elérni a több műszakban működtetett „multi” cégeket. Ezek időbeosztása egyáltalán nem alkalmazkodik a családok igényeihez. A gyermekeket többnyire nem tudják senkinél sem elhelyezni, csak igen magas összegekért, de ezt nem tudják megfizetni. Ezen okból a nők inkább otthon maradnak és egyre nehezebb anyagi körülmények között kénytelenek gyermekeiket nevelni.

Családi napközit egy székesfehérvári alapítvány működtetett a Kálvária lakótelepen, azonban ezt megszüntették. Tudomásunk szerint a testület már felvetette, hogy pályázati támogatás segítségével helyben hozzanak létre egy ehhez hasonló intézményt.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	10	518	51,8
2016	10	541	54,1
2017	10	547	55
2018	10	502	50,2
2019	10	489	48,9
2020	10	488	48,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

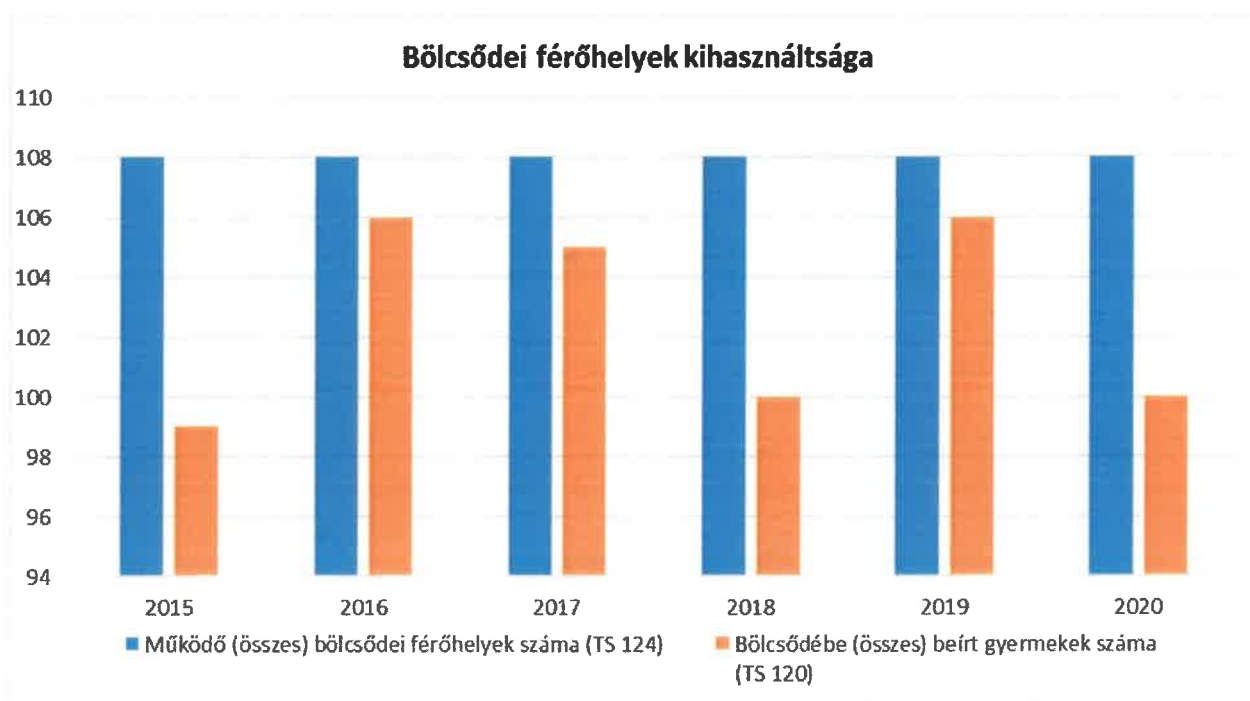
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	108	99
2016	108	106
2017	108	105
2018	108	100
2019	108	106
2020	108	100

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	99
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	106
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	105
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	100
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	106
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	108	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya és gyermekgondozás feladatát az egészségügy, illetve a Térségi Népjóléti Gondozási Központ látja el.

Az alábbi szolgáltatásokról számolhatunk be:

Várandós anyák gondozása

A védőnők rendszeresen látogatják a veszélyeztetett kismamákat, segítik őket felkészülni a gyermek érkezésére, tanácsokkal látják el a gyermekvállalás felelősségével kapcsolatban. Tanácsot adnak az egészséges életmód kialakítását illetően. Felvilágosítják a várandós anyákat arról, hogy a helytelen életmód milyen veszélyeket rejt, és milyen kihatással lehet a magzat fejlődésére.

Rendkívüli esetben a várandós anya számára a védőnők segítyt kérnek az önkormányzattól. Szükség esetén jelzéssel élnek a Család és Gyermekjóléti Szolgálat felé, és a családgondozókkal közösen keresnek megoldásokat a veszélyeztetettség megszüntetésére, megelőzésére. A védőnők az általuk szervezett programokról tájékoztatják a Szolgálatot, így az intézményt felkereső érintett ügyfelek is tudomást szerezhhetnek az előadásokról.

Családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

A családgondozás során kiemelt figyelmet kell szentelni a szülők gondozására. A cél az, hogy képessé tegyük őket a gyermekük/gyermekük megfelelő nevelésére. Rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülővel, ha szükséges pszichológushoz vagy más szakemberhez kell irányítani. Szorgalmazni kell, hogy mind gyakrabban vegye igénybe a családgondozójával történő egyéni beszélgetések lehetőségét, valamint, hogy vegyen részt a szervezett programokon. Figyelemmel kell kísérni a szülő-gyermek kapcsolatának alakulását, valamint kapcsolatot kell tartani a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, a gyermekgondozási helyével, és lehetőség szerint a gyermekkel is.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A Városi Rendőrkapitányság elmúlt évi beszámolója szerint a házasság- család- ifjúság elleni bűncselekmények elkövetése a városban nem jellemző. A nőket érő, valamint családon belüli erőszak látens probléma, így számuk nem felmérhető.

A családon belüli erőszak elleni fellépés kiemelt feladata a rendőrség bűnmegelőzési tevékenységének. Ezen tevékenység sikere nem képzelhető el a hatósági, szociális illetve gyermekvédelmi szférában dolgozó szervezetek rendszeres, gyors, kölcsönösségen alapuló információcseréje nélkül.

Ez alapján 2017-ben 7 adatlap került kitöltésre és megküldésre a várapotai Család és Gyermekjóléti Szolgálathoz kiskorú veszélyeztetettségének gyanúja miatt, ahol a szükséges, nem büntetőjogi intézkedéseket megtették.

A családon belüli erőszak körébe sorolt legjellemzőbb bűncselekmények, előfordulásuk arányában, a kiskorú veszélyeztetése, zaklatás, tartás elmulasztása.

A kiskorú veszélyeztetése miatt folytatott nyomozások jellemzően a Család és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya munkatársainak jelzése, rendőri észlelés, illetve a törvényes képviselő feljelentése alapján indultak, szülők, gondviselők, nevelő szülők jogsértő cselekményei miatt.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatban kiemelt figyelmet fordítottunk az ideiglenes megelőző távoltartás intézkedés alkalmazása lehetőségének vizsgálatára, illetve az intézkedés alkalmazására. Ideiglenes megelőző távoltartást 2 esetben rendelt el a Várapotai Rendőrkapitányság, a bíróság fenntartotta mindkettő esetben azt, illetve büntetőeljárásban 2 esetben történt bűnügyi távoltartás, melyet a bíróság egy esetben elrendelt.

Az áldozatvédelemmel kapcsolatban a 2017-ben várapotai sértettek részére 21 esetben nyújtottunk segítséget, állítottunk ki igazolást.

Az áldozatokat tájékoztattuk a segítségnyújtás lehetséges módjairól, helyeiről, az ügyintézéshez szükséges dokumentumokról. Folyamatos kapcsolatot tartottunk a Veszprém Megyei Kormányhivatal illetékes osztályával.

Áldozatvédelmi tevékenységünk kiemelt területe a fiatalok, illetve az időskorúak, állapotuknál fogva korlátozottan védekező képes személyek csoportja.

A kiemelt csoportok hatékonyabb elérése érdekében működtettük a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum keretében az Ifjúságvédelmi, illetve az Idősügyi Munkacsoportot.

Az idős, egyedül, illetve fogyatékossgal élő személyek áldozattá válásának megelőzése érdekében a társasházi közös képviselők bevonásával, a Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum Idősügyi Munkacsoportja tagjainak segítségével rendszeresen tájékoztató kiadványokat tettünk közzé, amelyben felhívtuk a figyelmet az áldozattá válás megelőzésének lehetőségeire.

Több alkalommal tartottunk idős vagy fogyatékkal élő személyek közösségei részére (Vakok és Gyengénlátók Egyesülete, Pütkösdí Egyházközség, Fogyatékkal Élők Napközi Otthona, Nyugdíjas Klub, Kertbarát Kör, Lakossági fórum) a bűnmegelőzés témakörében előadásokat.

2017-ben két helyszínen szervezett rendezvény keretében - Várpalotai Napok, Rákóczi Telepi Általános Iskola prevenciós nap - hajtottuk végre a „Házhoz megyünk!” programban meghatározott feladatokat és tartottunk bűnmegelőzési, vagyonvédelmi tanácsadást az érdeklődők részére.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából áll.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunkban aktívan vesznek részt a nők a helyi közéletben. A város polgármestere is hölgy. Várpalotán a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A Várpalota Város Polgármesteri Hivatalának dolgozói létszáma 53 fő, ebből 42 nő, akik közül 3 vezető beosztású.

A nők által létrehozott ÍRISZ Egyesület Várpalotán az a civil szervezet, amely harcol a nők esélyegyenlőségéért. Itt örömmel fogadják, programjaikra elvárják és segítik a környező települések lányait/asszonyait. Karitatív tevékenységük mellett gondoskodnak a nők szabadidejének hasznos eltöltéséről is. Mindezen tevékenységükkel hozzájárulnak a női érdekvédelem és esélyegyenlőség elősegítéséhez, nemük tehetségének, képességeinek bemutatáshoz, társadalmi elfogadásához.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

1./ A munkavállalók jó egészségi állapotának, biztonságának és jó közérzetének megtartására érdekében a munkáltató prevenciós szűrővizsgálatokat szervez önkéntes részvétellel a

legtipikusabb betegségekre való figyelemmel (pl. szemészet, vérnyomásmérés, cukorbetegség szűrés, érrendszeri szűrés).

2./ A családos munkavállalók számára biztosított kedvezmény:

- a) biztosítja a rendkívüli családi események (gyermekszületés, gyermek oktatásával kapcsolatos kötelezettségekre, ballagása stb.) esetére a szabadságot (a rendes szabadságkeret terhére).
- b) biztosítja a munkavállalók gyermekei számára szakmai gyakorlat, diplomamunka konzultáció lehetőségét,

gyermekes munkavállaló munkaidő beosztásánál figyelembe veszi a gyermekgondozó és az oktatási intézmények nyitvatartását, amennyiben ezen az időszakon túli munkavégzést rendel el, a munkavállalót legalább 24 órával előbb tájékoztatja.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelete	Időszakos gyermekfelügyelet bevezetése a bölcsődében
Nincs megfelelő hely a játszócsoport működéséhez	Játszószoba kialakítása
A női munkavállalók szezonon kívüli foglalkoztatása nem megoldott	Atipikus munkavállalási módok bevezetése, Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása
Hátrányos helyzetű női munkavállalók foglalkoztatása	Uniós pályázatokban esélyegyenlőségi vállalások női munkavállalók foglalkozására

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A mai magyar társadalomban az idősek aránya a népességben belül több mint 20 %, s lényeges probléma az idősek életében az elmagányosodás, az izoláció, az egészségi állapot romlása. A testi egészség romlásával párhuzamosan fokozottan megjelennek a mentális és a szociális problémák.

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2013	2384	3548	5932
2014	2325	3490	5815
2015	2206	3473	5679
2016	2126	3449	5575

2017	2094	3406	5500
------	------	------	------

2050-re a 65 év feletti európai polgárok száma várhatóan 70%-kal, a 80. életévüket betöltött uniós lakosoké pedig 170%-kal lesz magasabb a mainál. Ez a jelenség komoly kihívások elé állít bennünket: egyrészt eleget kell tennie az egészségügyi ellátás iránt jelentkező megnövekedett igényeknek, másrészt oly módon kell egy előregedő társadalom szükségleteihez igazítani az egészségügyi rendszereket, hogy azok az aktív munkaerő létszámának csökkenése ellenére megőrizték fenntarthatóságukat.

A legfontosabb feladat az egészséges és aktív időskor támogatása. A jó egészség kihat az életminőségre: minél tovább maradunk egészségesek, annál nagyobb eséllyel őrizhetjük meg önállóságunkat, függetlenségünket és aktivitásunkat. Ha az előregedő társadalom tagjai egészségesek maradnának, csökkenne az egészségügyi rendszerekre nehezedő teher, és kevesebben vonulnának betegség miatt nyugállományba.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Várpalotán az időskorúak szociális ellátásáról két otthon gondoskodik, amiből egy a nappali ellátást biztosító intézmény. A működő férőhelyek száma 40. Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 3 található a városban, ezek kapacitása 100 fő.

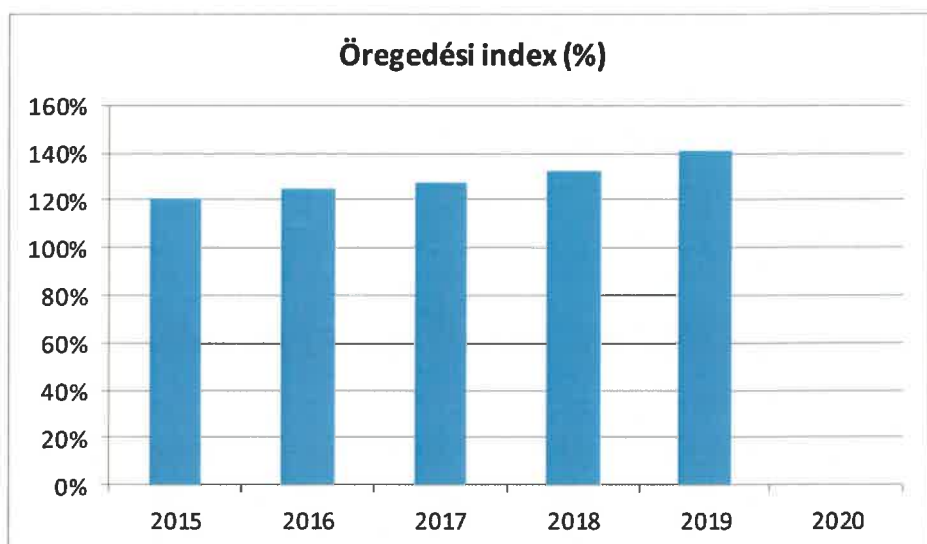
Az idősek egy része a család aktív, segítő tagja. Azonban közülük egyre többen egyfajta bezártságban élnek. A pszichés állapotra vonatkozó a magány, az egyedüllét érzése sokkal jellemzőbb probléma, mint az, hogy nincs kivel megvitatni a világ dolgait. Elmondható, hogy általában ismerik a helyben igénybe vehető szociális alapszolgáltatásokat, de nem minden esetben használják azokat ki (számos esetben szégyellik bevallani nehéz anyagi helyzetüket).

A rendelkezésünkre bocsátott, legutóbbi adatokból megállapítható, hogy a város lélekszáma a rendszerváltozást követő években stagnált, illetve kismértékű, de csökkenő tendenciát mutat. Az állandósult természetes fogyás velejárójaként a népesség korösszetétele ugyan lassan eltolódik az idősebbek fokozódó aránya felé, ennek ellenére korösszetétele még mindig viszonylag „fiatalos”.

Az időskorúak jelentős része valamilyen fogyatékkal él, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	3 450	2 855	120,84%
2016	3 526	2 820	125,04%
2017	3 576	2 801	127,67%
2018	3 677	2 769	132,79%
2019	3 817	2 709	140,90%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

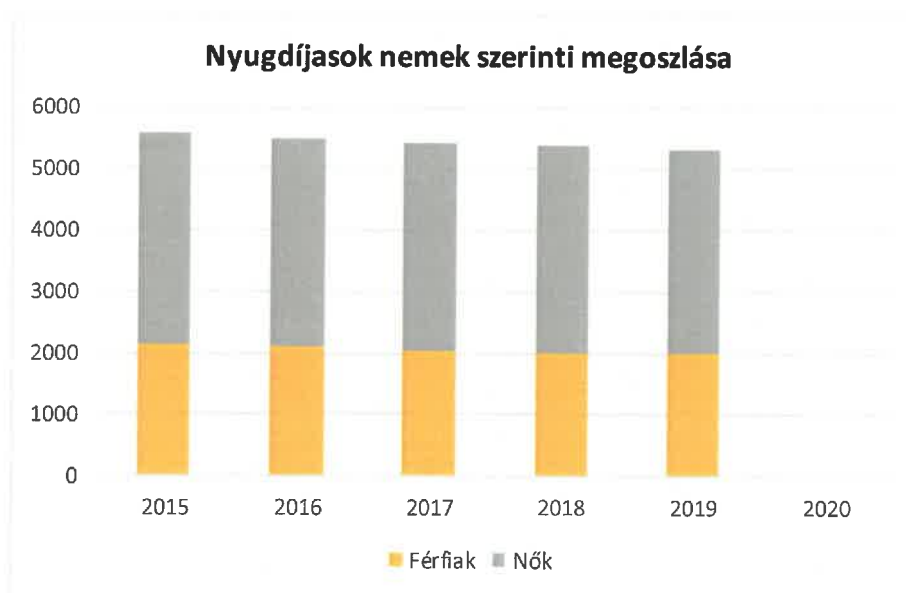

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	2126	3449	5575
2016	2094	3406	5500
2017	2041	3376	5417
2018	1992	3387	5379
2019	2006	3324	5330
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

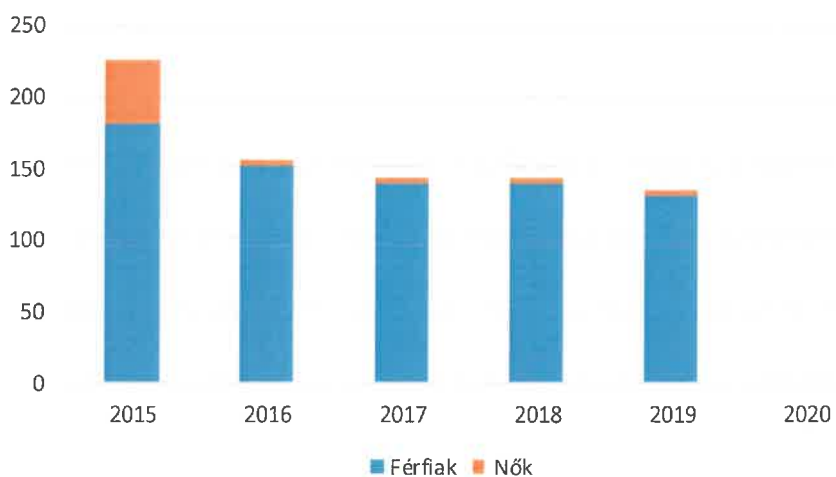

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	181	44	1515	2791	6	129	n.a.
2016	152	4	1545	2808	5	131	n.a.
2017	139	4	1530	2829	5	110	10
2018	139	4	1497	2864	7	94	12
2019	131	3	1549	2843	6	81	5
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

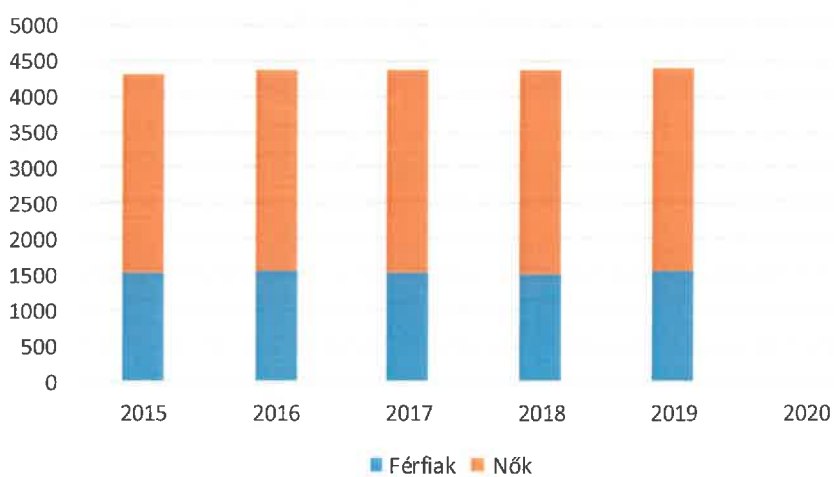
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek, pld. az orvosok.

A tartósan nyilvántartott álláskeresők jelentős része a munkaerő-piaci szempontból idősebb, 50 év feletti korcsoportokból kerül ki. Életkoruk mellett, elhelyezkedési esélyeiket csökkenti az alacsony iskolázottság, (nagy részük legfeljebb nyolc általánost végzett) és a kevésbé piacképes szakma is.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	615	471	405	320	399	0
41-45 év (TS 042)	Fő	61	46	46	33	42	n.a.
	%	9,92%	9,77%	11,36%	10,31%	10,53%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	62	58	41	34	38	n.a.
	%	10,08%	12,31%	10,12%	10,63%	9,52%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	74	59	46	30	42	n.a.
	%	12,03%	12,53%	11,36%	9,38%	10,53%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	99	77	51	38	50	n.a.
	%	16,10%	16,35%	12,59%	11,88%	12,53%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	57	63	63	62	50	n.a.
	%	9,27%	13,38%	15,56%	19,38%	12,53%	-

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az élettartam hosszabbodásával a modern társadalmakban, így Magyarországon is egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, a mai magyar társadalomban az idősek aránya a népességen belül több mint 27 %. Lényeges probléma az idősek életében az elmagányosodás, az izoláció, az egészségi állapot romlása. A testi egészség romlásával párhuzamosan fokozottan megjelennek a mentális és a szociális problémák.

Várpalotán az időskorúak szociális ellátásáról a Térségi Népjóléti Központ gondoskodik, mely az alábbi szolgáltatásokat nyújtja.

Étkeztetés: A szociális törvény szerint a települési önkormányzatnak kell gondoskodnia azoknak a szociális rászorulóknak a legalább egyszeri étkezéséről, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaik részére tartós, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Ide tartoznak az idősek, hajléktalan, fogyatékos személyek, pszichiátriai, és szenvedély-betegek csoportja is.

Az egyre jobban megszűnőben lévő generációk közötti együttélés a családokban, az idős korúak gondozásában való részvételt már egyre ritkábban teszi lehetővé. Ennek hatására meg nőtt az étkeztetést a 65 év feletti egyedülálló korosztály, illetve az aktív korúak ellátásában, az ápolási díjban, valamint a rokkantsági és rehabilitációs ellátásban és baleseti járadékban részesülő szociálisan rászoruló személyek körében. A korosztályok jövedelmi viszonyai és szociális jellemzői igen eltérő képet mutatnak. Szükségletük elsősorban a napi egyszeri meleg étkezés biztosítására irányul. A térítési díjak jövedelemhez igazodnak, megállapításuk a hatályos jogszabályokon alapul. Az ellátást igénybe vevők részére a napi egyszeri meleg étkezés biztosításával az életminőség javítását, a rászoruló lakosság egészségügyi és fizikai állapotának szinten tartását, valamint romlásának megelőzését szeretné elérni. Az ellátotti korosztály megoszlására jellemző, hogy magas és egyre növekvő tendenciát mutat az idős inaktív korosztály. De ma már növekvő tendenciát mutat az aktív korú valóban munkából származó jövedelemmel bíró lakosság aránya is. Ennek oka a létesülendő munkahelyek aránya. Ennek hatására a szociális étkeztetést igénybe vevők száma az elmúlt évek során 60%-kal csökkent.

Az étkeztetés igénybevétele önkéntes, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy szükség áll fenn, vagy hatósági intézkedés történik.

A személyes szükségleteknek megfelelő segítségnyújtás biztosítása során, annak jellegétől függően, az illetékes szakemberek (házi orvos, szakorvos, egyéb egészségügyi szakember) javaslatait is figyelembe veszi az intézmény.

Az étkeztetés biztosítása az intézménnyel szerződésben álló főzőhelyről: a **Rendezvényterem** 12 Kft., a **Szociális Konyhán** éthordóban történő elvitellel és helyben fogyasztással, valamint a nappali ellátást nyújtó szociális intézményekben történik. Diétás **étkezés** a Szent Donát Kórház bevonásával biztosított.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A területi szociális gondozó feladatainak ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy kliensének fizikai, mentális és szociális szükséglete kielégítése biztosított legyen.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodunk:

- azokról az idős korú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,

- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához,
- azoknak az alapvető gondozási, ápolási feladatoknak, az önálló életvitel fenntartásában az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, valamint a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás is. A házi segítségnyújtás szolgáltatásunkat 2012. évben a városban 68 fő vette igénybe.

Nappali ellátást nyújtó intézmények: Fekete Gyémánt Foglalkoztató Klubja, Bóbita Ház, Ápoló Otthon, Idősek Gondozóháza.

A házi segítségnyújtást, az idősek nappali ellátását és a szociális étkeztetést is az 1993-as szociális törvény nevesítette és tette az önkormányzatok számára kötelező feladattá.

A szociális szolgáltatásokat és ellátásokat differenciáltan kell nyújtani annak érdekében, hogy mindenki olyan szolgáltatásban és ellátásban részesüljön, amit szükségletei indokolnak.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a város valamennyi idős polgára részére biztosított, egy része kor alapján kifejezetten az időskorúak részére szerveződik.

Az Fekete Gyémánt Foglalkoztató Klub a saját otthonukban élők idős, demens, fogyatékos, pszichiátriai betegek részére biztosít hétfőtől-péntekig napközbeni tartózkodást, étkezést, társas kapcsolatokat, szabadidős programokat, foglalkoztatást lehetőséget az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A nappali tartózkodás lehetősége mellett a klub lehetőséget biztosít a pihenésre, a szabadidő hasznos eltöltésére, a kulturális programokon való részvételre, az azokon való aktív közreműködésre, társas kapcsolatok kiépítésére. A klub dolgozói segítséget nyújtanak az ellátottak hivatalos ügyeinek intézésében is. Az ellátásban részesülők gondozása egyénre szabottan, a vonatkozó jogszabályokban előírt gondozási terv alapján történik.

Biztosított a családi légkör, a hiányzó vagy hiányos családi gondoskodás pótlása. Egyénre szabott vagy csoportos segítő beszélgetések eredményeként az ellátottak képessé váltak arra, hogy a felkínált lehetőségeket kihasználva, az egészségi állapotuknak megfelelő foglalkozásokat, szabadidős tevékenységeket válasszanak (szalvétahajtogatás, séta a városban, felolvasás, kézműves tevékenység, szellemi torna stb.) mindezzel hozzájárulva a meglévő képességeik önállóságuk szinten tartásához, fejlesztéshez, növelve hasznosság tudatukat. A hasonló sorsú személyek közelsége erősíti a csoportkohéziót, illetve annak tudatát, hogy betegségeikkel, akadályozottságukkal nincsenek egyedül. Az ünnepnapokra történő készülődéskor

csoportfoglalkozásokat szervezünk. Az ellátottak együttműködése a csoportfoglalkozásokon eltérőnek volt mondható, a motiváltságot kialakítani és fenntartani folyamatos szakmai kihívást jelent. Tapasztalataink szerint az ellátottak bevonhatósága a közös tevékenységekbe maghatározóan az egészségi állapotuk szerint alakult.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, azonban a foglalkoztatás területén hátrányos helyzetben lesznek mindaddig az idősebb korosztályok, amíg a fiatalabbak körében is jelentős munkanélküliségről számolhatunk be.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A házi orvosnak szerepe van az étkeztetés, a nappali ellátás és a házi segítségnyújtás igénylésének elbírálásában, amelyeket a fentiekben részletesen kifejtettünk. Az ellátás igénylésekor a kérelmezőnek fel kell keresnie a házi orvosát az ún. „B” lappal, amelyet az orvosa tölt ki, arra vonatkozóan, hogy az igénylő milyen mértékben képes az önálló életvitelre. (Emellett a szociális szolgáltató részéről meg kell történnie a gondozási szükséglet felmérésnek is az ellátandó otthonában). Abban az esetben, ha a gondozási szükséglet alapján az igénylő nem éri el a napi egy óra gondozási óraszámot, és/vagy az orvosa úgy nyilatkozik, hogy önálló életvitelre képes, akkor a házi gondozás iránti kérelem elutasításra kerül, amelyről a kérelmezőt az intézményvezető írásban értesíti.

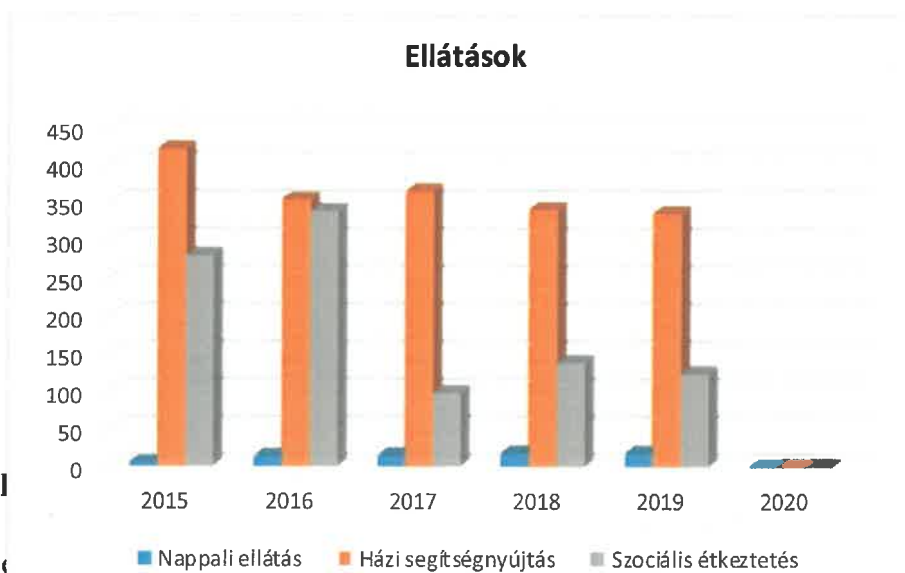
A fentiekben részletesen leírtuk a város idősek részére fenntartott egészségügyi és szociális szolgáltatásait.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	2126	3449	5575
2016	2094	3406	5500
2017	2041	3376	5417
2018	1992	3387	5379
2019	2006	3324	5330
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	3 450	6	422	281
2016	3 526	14	355	340
2017	3 576	15	366	99
2018	3 677	18	342	139
2019	3 817	18	337	124
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturál

Kulturális (rt személyek kedvezményben részesülnek.

b) idősek informatikai jártassága

Az idős emberek részéről igény mutatkozik informatikai tudásuk fejlesztésére, erre alapozva a városi könyvtár már több alkalommal szervezett számítógépes alaptanfolyamot, melyen szép számmal vettek részt az idősebb korosztály képviselői.

Mind többen kerülnek közel az informatikához, ami közelebb hozza számukra a világot és kis mértékben segíthet az egyre fokozódó magányukon is.

d) a generációk közötti programok

Váralota Város Önkormányzata programszervezései során kiemelt figyelmet szentel arra, hogy az egészen kicsi gyerekektől a szépkorúakig minden korosztály megtalálja a számára ideális kikapcsolódást biztosító rendezvényeket. Minden évben Idősek Napján városi ünnepség keretében köszöntik a szépkorúakat. Karácsonykor – az inotai városrészben – a helyi iskolások alkalomhoz illő műsorral kedveskednek az ott élő, főként idős lakosságnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programok szervezésében közreműködik a Térségi Népjóléti Gondozási Központ.

A településen működő nyugdíjas klubok rendszeres lehetőséget nyújtanak arra, hogy az idősek megtalálják a saját érdeklődésüknek megfelelő szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget. A város minden programján aktívan részt vehetnek (és vesznek is). A településen található művelődési házak, intézmények (Inotai Faluház, Thury-Vár) is számos programmal, kikapcsolódási lehetőséggel szolgálnak e korosztály számára.

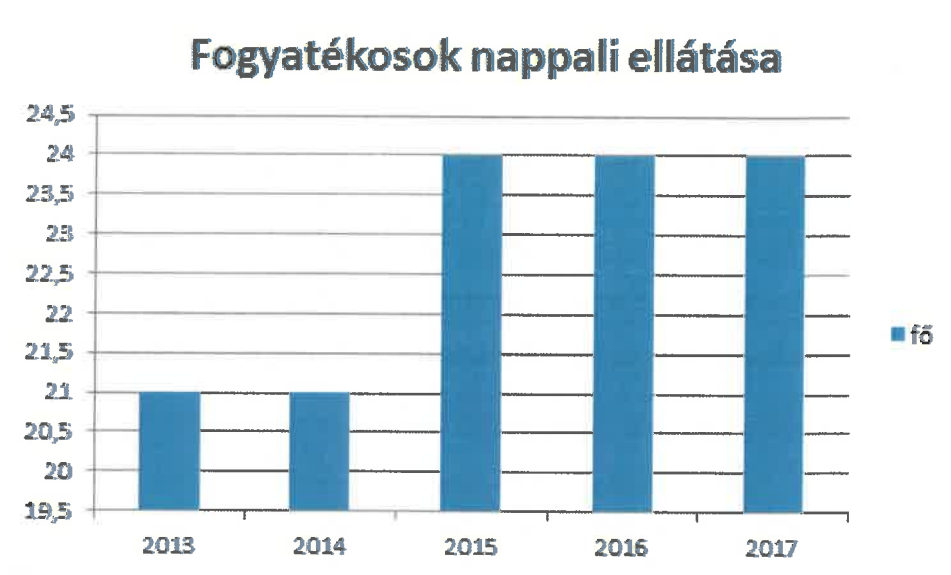
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a szociális jelzőrendszer működése nem tökéletes	kívánatos a szociális jelzőrendszer működésének tökéletesítése, hatékonyságának növelése annak érdekében, hogy minden esetben fény derüljön a nehéz anyagi helyzetben lévő idős emberekre
az idősek számára kevés lehetőség nyílik az önfejlesztésre	az idősek számára az „élethosszig tartó tanulás” jegyében- helyben továbbképzési lehetőségeket ajánlott biztosítani

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

Várpalotán, a Körnöcbánya utcában működik a Bóbita Ház, ahol a fogyatékos személyek részére nappali ellátást, gondoskodást és fejlesztő foglalkoztatást biztosítanak. Az intézmény ez évtől nem csak a Várpalotáról, hanem a Kistérség más településéről érkező fogyatékos személyek ellátását is biztosítja.

A fogyatékosokkal élők saját otthonukban történő ellátását, segítségét a Támogató Szolgálatok voltak hivatottak végezni. Ilyen ellátási formából 2012. január elsejét megelőzően kettő is működött Várpalotán. A Vöröskereszt Veszprémi Támogató szolgálata látja el a szállítási feladatok egy részét (pl.: fogyatékos gyermekek oktatási intézménybe szállítását), azonban ebből a távolságból már nem szívesen járnak minden esetben át Várpalotára. Minden más feladatot - a Térségi Népjóléti Gondozási Központ mellett - az egyre sokasodó házi gondozó szolgálatok látják el (pl.: Pünkösdi Gyülekezet, Református Egyház, Katolikus Egyház, Pétfürdőn kismamák bevonásával is indult egy, és nem kizárt, hogy olyan is van, amiről még nincs tudomásunk.).

A fogyatékosokat elsősorban valamilyen tartós betegség idézi elő (53,8 %).

A közölt adatfelvételek - a KSH szerint is - alulbecsülik a fogyatékkal élő népesség adatait, így a létszám kb. 600 ezer főre becsülhető. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 %, több mint kétszerese a népesség egészében képviselt arányhoz viszonyítva.

A fentiekből kitűnik: a fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy jelentősebb számban vannak közöttük időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem

születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A városi könyvtár már több alkalommal szervezett számítógépes alaptanfolyamot, melyen vettek részt fogyatékkal élők is. Közülük már sokan érdeklődnek az informatika iránt, ami közelebb hozza számukra a világot, kis mértékben segíthet elszigeteltségükön és rossz anyagi helyzetükön azzal is, hogy megnyílhatnak a kapuk egy esetleges otthoni foglalkoztatás – távmunka - irányába. A Várpalotán élő fogyatékos emberek létszámára és fogyatékoságuk mértékére statisztikai adat nem áll rendelkezésre, arra csak a fogyatékosági támogatás kapcsán lehet következtetni. Lényeges megjegyezni, hogy a látásfogyatékosok egy része fogyatékosági támogatásban, más részük vakok személyi járadékában (még alacsonyabb összegű) részesül.

A sajátos nevelési igényű gyermekek között arányaiban kevés a fogyatékosággal élő, inkább a tartós beteg vagy tanulási zavaros gyermekek határozzák meg ezt a csoportot.

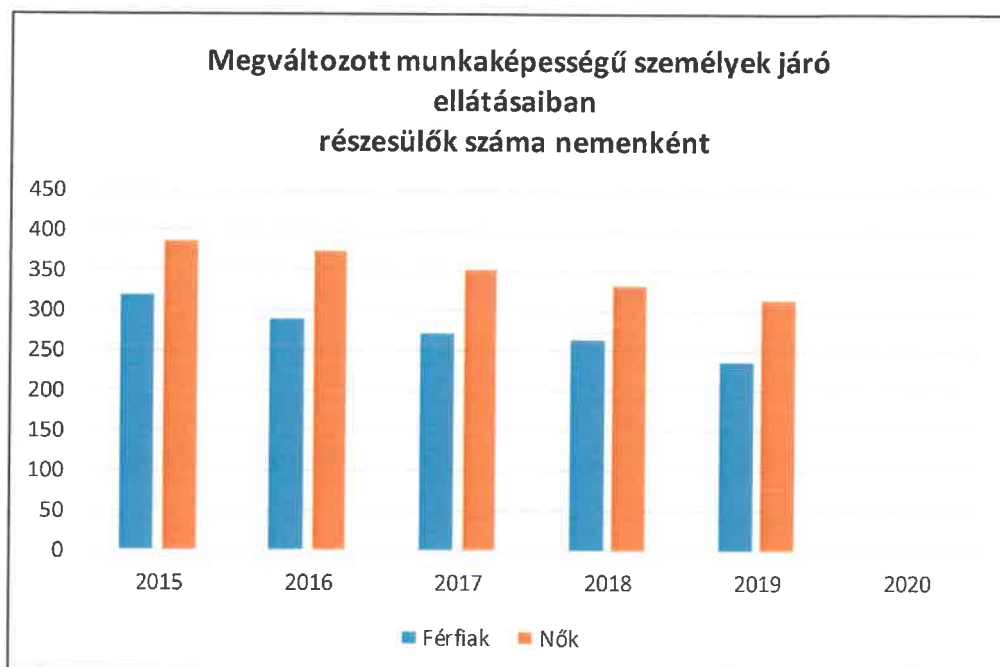
A látás és mozgásfogyatékosok körében jellemzően az idősek vannak nagyobb számban, mivel a kor előrehaladtával az időskori diabetes problémák miatt a látásfogyatékosok száma, míg a balesetek és időskori demens betegségek miatt a mozgássérültek köre gyarapszik.

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak a fogyatékosággal élő személyek is. Számukra elérhető a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Az idősek nappali ellátását is igénybe veszik fogyatékos személyek.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	319	387	706
2016	290	373	663
2017	272	351	623
2018	263	331	594
2019	236	313	549
2020	n.a.	n.a.	-

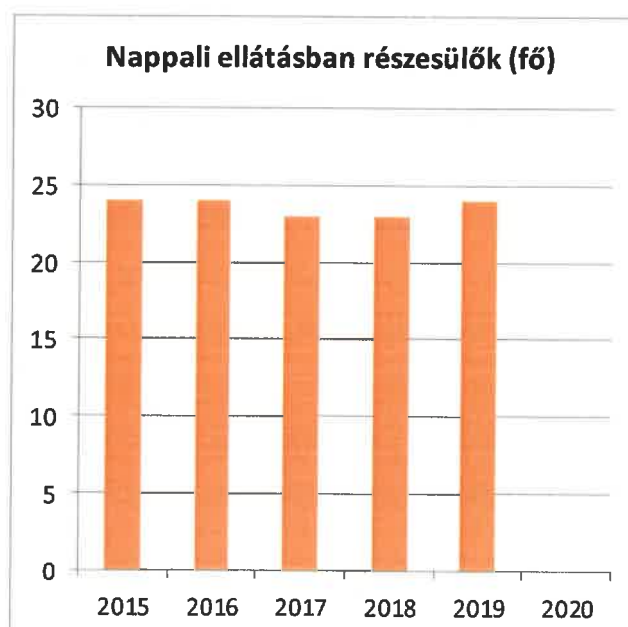
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	24
2016	24
2017	23
2018	23
2019	24
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzete Magyarországon az EU-hoz képest rendkívül rossz: becslések szerint csak egytizedük kerül be a munkaerő piacra - az EU: százalékaival szemben - annak ellenére, hogy a 20 fő felett foglalkoztató munkáltatókat törvény kötelezi a megváltozott munkaképességűek legalább 5 %-os arányú alkalmazására.

Képzetségi szintjük általában nem éri el az átlagot, gazdasági aktivitásuk csupán egy hatoda a teljes népességhez mérten. Foglalkoztatási rehabilitációjukat megnehezíti, hogy az orvosi minősítő rendszer célja nem elsősorban a meglévő vagy fejleszhető képességek és készségek megállapítása, hanem a passzív ellátás alátámasztása.

Egyértelműen megállapítható, hogy a fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik: munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a társadalom nem fogyatékos tagjaié, így a foglalkoztatásuk és munkába állásuk – a jelenleg egyébként is elégtelen munkaerő-piaci kínálatot figyelembe véve - szinte lehetetlen.

Sokkal nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korban válik fogyatékossgal, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén tovább foglalkoztatják.

A fogyatékossgal élők (különösen a látás- és hallásfogyatékosok) a munkavállalók leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik. Alig van példa rá, hogy fogyatékossgal élő személy tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet találjon a nyílt munkaerő-piacon, de ma már a védett munkahelyek is veszélyben vannak.

A foglalkoztatás a rehabilitáció, az egyenlő esélyű hozzáférés, a társadalmi integráció szempontjából kulcsfontosságú terület. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását, a társadalomba való beilleszkedést. A dolgozó fogyatékos emberek fizetést kapnak, személyi jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot fizetnek, hasznos tagjai a társadalomnak.

A fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének lehetőségei elsősorban a fogyatékossgal ténye, másodsorban a kísérő betegségek jelenléte, harmadsorban az iskolai végzettségük alacsony mivolta miatt igen nehézkes. A jelenlegi törvényi szabályozás kifejezetten arra ösztönzi a fogyatékos embert, hogy elégedjen meg csekély rokkantsági ellátásával.

Látássérültek tekintetében alig van néhány fő, akik munkahellyel rendelkeznek. Ők a nyílt munkaerőpiacon, illetve bedolgozói jogviszonyban védett munkahelyen dolgoznak. A munkájukért kapott járandóság azonban nem biztosít elég jövedelmet a megélhetésükhöz.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A Térségi Népjóléti Gondozási Központ rendszeres kapcsolatot tart fenn a MAN AT WORK munkaerő közvetítő Kft-vel, akik az intézményben tájékoztatást nyújtanak a megyében fellelhető álláslehetőségekről. Az ügyfeleket tájékoztatják a munkaerő közvetítő érkezéséről, lehetőséget biztosítanak telefonos kapcsolatfelvételre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén - a nőkhöz hasonlóan - elmondható, hogy országos és helyi szinten is tapasztalható megkülönböztetés. A munkáltatók még ma is sokszor a hirdetésekben is közzéteszik erre vonatkozó kívánságaikat.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fentiekben már részleteiben kifejtett TÁMOP 1.1.1 projekt szolgáltatásai is ezt a célt szolgálják.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A kistérség Munkaügyi Központjában nyilvántartott, rehabilitációs járadékban részesülők létszámáról kistérségi szinten kaptunk adatokat, amelybe a váraplotai lakosok is beletartoznak.

2011-ben a Munkaügyi Központ Váraplotai Kirendeltségén nyilvántartott rehabilitációs járadékban részesülők létszáma összesen 66 fő (26 férfi és 40 nő) volt, és mindösszesen 39 fő (15 férfi és 24 nő) fogyatékkal élőt tartottak nyilván. Köztudott, hogy ezek az adatok koránt sem egyenlők az összes fogyatékkal élők létszámával, mert ők csak egy kis szeletét képezik a Kistérség hasonló sorsú embereinek.

A *TÁMOP 1.1.1* „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése” című program keretében a FMKMK Váraplotai Kirendeltségén 2012. január elsejéig rehabilitációs mentort foglalkoztattak, akinek az volt a feladata, hogy segítse a rehabilitációs járadékban, illetve a rendszeres szociális járadékban részesülő, fogyatékkal élő személyek életvitelét, munkaerő-piaci reintegrációját. Ennek érdekében többek között képzési lehetőségek, új potenciális munkáltatók felkutatásában, valamint mentális téren is segítséget nyújtott. Képességfejlesztő és motivációs tréningek szervezésével azon személyek is esélyt kaphattak, akik kevésbé tudtak felzárkózni az előzőekben.

A TÁMOP 1.1.1 program keretében nyújtható támogatással, több fogyatékkal élő is el tudott helyezkedni: határozott időtartamú munkaszerződések keretén belül munkakipróbáláson, valamint munkagyakorlaton vehettek részt. Munkaszerződésükben továbbfoglalkoztatás vállalása is szerepelt, a foglalkoztatók többsége azonban csak a szerződés szerinti időtartamra alkalmazta ezen

munkavállalókat, mert a támogatások lejártával nem tudták tovább finanszírozni foglalkoztatásukat.

Nehezíti a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását a jelenlegi törvényi szabályozás is. Jellemző, hogy a munkáltatók kimondottan csak annyi fogyatékkal élőt foglalkoztatnak, amennyit a törvényi előírás leszabályoz: az egészséges és a fogyatékkal élő munkavállalók arányára odafigyelnek, mert ha ez a szám nem teljesül, az államnak ún. "rehabilitációs támogatást" kell befizetniük, minden hiányzó létszám esetén (jelenleg ez az összeg megközelítően 1 millió forint).

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.):

Fogyatékkal élők számára lehetőséget biztosít a "Fekete Gyémánt" Foglalkoztató Klub napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatok kialakítására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A fogyatékkal élő emberek gyakran érzik magukat kirekesztett embereknek, olyanoknak, akik nem „hasznos” tagjai a társadalomnak. Számukra a Klub biztosítja az aktivitást segítő fizikai tevékenységet, az integrációt, hiszen a Klub többi tagjával közösen részt vehetnek a nagycsoportos foglalkozásokon, kirándulásokon, közösen az étkezések és a többi aktivitást segítő foglalkozások is. Az integráció során a fogyatékos személyek családi környezetben tudják önálló képességüket, szociális kompetenciájukat fejleszteni. Ez által elkerülhetővé válik a sérült ember elszigetelődése a társadalomtól, embertársaitól.

A Térségi Népjóléti Gondozási Központ az intézmény fenntartója, Várpalota Kistérség Többcélú Társulása megbízásából biztosítja arra rászoruló, fogyatékkal élő gyermekeknek oktatási intézménybe történő rendszeres szállítását.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat hivatala csak részben akadálymentes. Igyekeztek a problémát úgy megoldani, hogy a szolgáltatásokat vitték le az alsó szintre, így az épület földszintje akadálymentesített: amennyiben az emeleti szinten van a fogyatékkal élőknek elintéznivalója, az illetékes ügyintéző lemegy hozzá.

Az egyéb közintézmények közül az orvosi rendelők, az idősek napközi otthona részben akadálymentesítettek.

Általánosságban elmondható, hogy a városban a közintézmények akadálymentesítése csak csekély mértékben megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Csak bizonyos mértékben megoldott: a posták és egyes üzletek többnyire akadálymentesen megközelíthetők, amit sajnós a művelődési házakról nem lehet elmondani: ezek sehol sem akadálymentesek. Vakok szempontjából egyedül a Belvárosi Patika lenne akadálymentes, ha nem lenne annyira zsúfolt.

A Mozgássérültek Egyesülete felvállalta a településen egyénekenként végzendő akadálymentesítési teendők szervezését.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Jelen információink alapján kis mértékben megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Várpalotán a közterületek akadálymentesítése nincs megoldva, különösen a látássérültek szempontjából (egyetlen veszélyt, illetve haladási irányt jelző taktilis jelzés sem található). Az alsó és felső városrészt elválasztó 8-as főúton két lámpa segíti a közlekedést, de egyik sem ad ki hangot, így a látássérült személy segítségre szorul az úton történő átkelésnél. Egyetlen próbálkozás az akadálymentesítésre a járdák széleinek letörése volt, - amivel igyekeztek a kerekesszékesek és a babakocsit toló kisgyermekesek számára segítséget nyújtani -, illetve a gyengén látók kérésére bizonyos forgalmasabb helyeken az alsó és felső lépcsőfokokat festékekkel jelölték meg.

Összességében megállapítható, hogy a közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége csak részlegesen megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.)

Fogyatékkal élők számára biztosítottak helyet az Idősek Napközi Otthonában.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat elmondhatja, hogy támogatja a fogyatékos személyek társadalmi integrációját előmozdító kezdeményezéseket.

A Vakok és Gyengén látók Veszprém Megyei Egyesületének helyi csoportja Civil napokon, gyermekprogramokon, iskolákban tanóra keretében igyekszik ráirányítani a gyermekek és az

érdeklődő felnőtt korosztály figyelmét a látás hiányából adódó nehézségekre, a kapcsolatteremtés és a segítségnyújtás módjaira.

Régebben a civil szervezetekből csoportokat alakítottak, és a képviselőjük értesítést kapott minden képviselő testület elé vitt indítványról, melyet véleményezhetett a bizottságokban, szavazati joguk ezeknek a képviselőknek nem volt.

Az Önkormányzat több közalapítványt hozott létre, melyekkel hozzájárul az esélyegyenlőtlenségek csökkentéséhez.

- Váralota Város Váralotáért Közalapítványa pályázatok útján, illetve céltámogatások formájában pénzügyi támogatást nyújt a városban működő, sporttevékenységet folytató közösségek (sportegyesületek, sportkörök, sportklubok, csapatok, szakkörök) és egyének, valamint a város kulturális életét szervező, a közművelődési ellátást nyújtó intézményeinek, egyesületeinek, közösségeinek számára.
- 2001 “Egy Mosolyért” Közalapítvány célja és feladata a város szociális és gyermekjóléti intézményeinek (Ápoló Otthon, Ringató Bölcsőde, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Fekete Gyémánt Idősek Klubja, Fogyatékosok Napközi Otthona, Házi Segítségnyújtás, Szociális Konyha, Támogató Szolgálat, Kistérségi Népjóléti Gondozási Központ, Védőnői Szolgálat) támogatása és fejlesztése, valamint a város szociálisan hátrányos helyzetű lakosainak segítése.

A városban megindult akadálymentesítési munkálatokon kívül hátránykompenzáló szolgáltatásokat is találhatnak: Többek között pl.: az **Egészséges Palotáért Egyesület** a Váralotai Napok rendezvénysorozat keretében **2012. szeptember 02-án Trail-O népszerűsítő, bemutató versenyt, valamint kupaversenyt rendezett, amely új, korábban még soha nem volt.** A verseny célja a sportág megismertetése, népszerűsítése a váralotai lakossággal, felhívva a figyelmet az esélyegyenlőségre. A sportág a precíz tájékozódáson alapul, több kihelyezett bója közül kell kiválasztani a leírás szerinti helyes megoldást. Mozgássérültek (külön paraolimpiai kategóriával) és egészségesek egyaránt részt tudtak venni rajta, az értékelés kategóriánként külön történt. A pálya gyalogosan és kerekesszékekkel is teljesíthető volt, nem igényelt különleges fizikai felkészültséget. A helyszínek tömegközlekedéssel elérhetőek voltak. A bemutató pályája, feladatai egyszerűek voltak: bárki különösebb előképzettség nélkül, kényelmes gyalogló tempóban teljesíteni tudta. Akik kedvet kaptak e sportághoz, az inotai kupaverseny keretében egy komoly versenypályán is lemérhették tudásukat.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A városban 2022. év novemberétől várhatóan havi szinten elérhető lesz a Térségi Népjóléti Gondozási Központ épületében a Fogyatékoságügyi tanácsadás.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a városban fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Azon fogyatékkal élőkre, akik az intézmények látókörébe kerülnek egyéni szükségletük alapján igyekszünk az ellátásokat szervezni.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása kis mértékű, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem a munkaerőpiaci lehetőségek miatt. Új lehetőségként figyelemmel kísérjük az Érték Vagy! Portál szolgáltatásait, hogy amennyiben álláskeresési igény merül fel fogyatékossgal élő személy részéről a portál segítségével megkönnyítsük számukra az álláskeresést.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a fogyatékkal élő embereknek nincs lehetősége a helyzetük javításában aktívan részt venni	a fogyatékossgal élő személyeknek és szervezeteiknek is aktív szerepet kellene vállalni, így a fogyatékos emberek is érdemben hozzátehetnének a hátráltató akadályok elhárításához
a fogyatékkal élők az akadálymentesített épületek hiánya miatt nehézségekbe ütköznek	a városban szükséges emelni az akadálymentesített közintézmények számát
a látássérültek nehezen jutnak a számukra elengedhetetlen információhoz a város területén, nehezen tájékozódnak az internetes felületen	biztosítani kell a vakok számára eligazodást segítő, veszélyt, illetve haladási irányt jelző taktilis jelzéseket, az akadálymentes weboldalakat, infokommunikációs lehetőségeket
a beazonosított problémák okán passzívak	a fogyatékossgal élők önálló életvitele és a társadalmi életben való aktív részvételük elősegítése szükséges

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szociális szolgáltatást nyújtó intézmények személyi feltételei nem kielégítőek: lényegesen több szakember munkájára lenne szükség a	Az anyagi lehetőségek függvényében létszámbővítéssel, munka-átcsoportosítással, önkéntesek bevonásával, közhasznú-, illetve

megnövekedett gondozotti létszám miatt.	közcélú munkások alkalmazásával kezelhető a probléma.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakosok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam növekedését eredményezheti.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

A civil szervezetek és tevékenységük a „3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása” pontban részletesen bemutatásra került. A település lakói közel 100 egyesületet, alapítványt és szövetséget hoztak létre, amelyek keretet adnak a társadalmi életnek. Jelentős szervező erő a kultúra, a sport, az oktatás a településen, így a kulturális, népművészeti, valamint sport célú és tevékenységű civil szervezetek integrálják a település társadalmát, és segítséget nyújtanak a fiatalok tehetséggondozásában és a felnőtt lakosság kulturális tevékenységének támogatásában. Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testülete elismeri és anyagilag is támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt civil szervezetek:

	Civil szervezet neve	Tevékenységi kör
Oktatás-nevelés	"2000 Szivárvány Óvodai Gyermekéért" Közhasznú Alapítvány	A korszerű tanulás tárgyi feltételeinek biztosítása. A tanulmányi versenyekre való felkészülés és a versenyztetés költségeinek biztosítása. Sportversenyekre való felkészülés, szabadidősport támogatása
	Adj esélyt Alapítvány	
	Bán Aladár Általános Iskoláért Alapítvány	
	Cseperedőkért Alapítvány	
	Dúdoló Alapítvány	
	Iciri-piciri Óvodáért Alapítvány	

	"Kölyökvár Óvodáért" Alapítvány Várpalota	
	Mosoly Alapítvány	
	Nebuló Alapítvány	
	Várkerti Általános Iskolásokért Alapítvány	
A célcsoport életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, egészségügyi, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások	"A cukorbetegéért Alapítvány" Várpalota	A célcsoport segítése, ismeretterjesztő előadások, megelőzés támogatása
	ÍRISZ Egyesület	Karitatív tevékenység, női esélyegyenlőség segítése
	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	Rászorulóknak segítése
	Magyar Vöröskereszt helyi szervezete	
	Thury György Nyugdíjas Klub	A szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása. Városi rendezvények, iskolai és civil közösségek segítése
	Várpalota Városházi Nyugdíjas Klub	
Örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása kultúra közvetítése, környezetvédelem	"...a zene mindenkié" Alapítvány	
	Bányász Fúvószenekar	
	Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület	Hagyományok ápolása
	Bányász Kórus	
	Cserregő Néptáncgyűttes	
	Loncsosi Baráti Kör Egyesület	Hagyományok ápolása, rendezvényszervezés
	Pueri Castelli Egyesület	Kulturális tevékenység
	Rákóczi telepi Baráti Kör Egyesület	Hagyományok ápolása, rendezvényszervezés
	Városszépítő és -védő Egyesület	Tárgyi emlékek őrzése, kiállítások rendezése, sírfelújítás, megemlékezések, helytörténeti gyűjtemény bemutatása
	Várpalotai Badacsonyi Kertművelő Egyesület	Hagyományok ápolása, rendezvényszervezés
	Várpalotai Bányász Nyugdíjas Klub	Hagyományok ápolása
	Várpalotai Polgári Együttműködés Egyesület	Kulturális tevékenység
	Várpalota Pétfürdő Kertbarát Kör Egyesület	Hagyományok ápolása, rendezvényszervezés
Sport	Crystal Fitness Sportegyesület	Modern tánc
	Flash Dance	
	Marathon Tömegsport és Környezetvédő Egyesület	Tömegsport, állatvédelem
	Thury-vár vitézei Hagyományőrző- és Sportegyesület	Ijászat
	Várpalotai Bányász Sportkör (VBSK)	Labdarúgás, kézilabda, asztalitenisz, kosárlabda
	Várpalotai Modellező és Technika Sportegyesület	Modellezés
	Várpalotai Olimpiai Baráti Kör	Hagyományőrzés, ismeretterjesztés
Közrend, közbiztonság támogatása	Inotai Polgárőr Egyesület	A vagyonvédelem érdekében önkéntes tevékenységet kifejtő lakosok összefogása

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat nagyon szoros kapcsolatot tart fenn mindkét nemzetiségi önkormányzattal. A nemzetiségi önkormányzatok pedig szintén jó partnerségi viszonyt alakított ki úgy az egyházak, mint a civil szektor képviselőivel.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

A térség önkormányzatai között nagyon jól funkcionáló partnerség működik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Várpalotán két nemzetiségi (ukrán és cigány) önkormányzat működik. A Cigány Önkormányzat az alapszabályában is rögzítette az esélyegyenlőségi tevékenységet.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Várpalotán az élet szinte minden területén megtalálhatók a civil szervezetek, amelyek egyházi vonalon, magánkezdeményezéssel vagy intézményi összefogással jöttek létre. A városi regisztráció szerint 88 civil szervezet működik, más források viszont 96 helyben működő civil szerveződésről beszélnek. A civil szervezetek a város egészségügyi, szociális, kulturális és sportéletében fejtik ki a tevékenységüket.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A magánvállalkozók segítőkészsége és lehetősége az őket is egyre nagyobb mértékben sújtó nehézségek miatt csökkenő tendenciát mutat. Ennek ellenére - erejükhez mérten - elsősorban Karácsony környékén járulnak hozzá az adományok gyarapításához, amelyről már az előzőkben is beszámoltunk.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét. Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításáért a jegyző felel. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába ajánlott esélyegyenlőségi szakértő bevonása.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése alkalmával szorosan együttműködött minden érintett partner. Hozzáférést biztosítottak azokhoz a szükséges dokumentumokhoz, amelyek elengedhetetlenül szükségesek voltak a jelen terv elkészítéséhez. Információt szolgáltatottak: személyesen, telefonon, illetve e-mail-en keresztül történt egyeztetések során pontosítottuk a felmerült és még tisztázatlan kérdéseket.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

A helyi esélyegyenlőségi referens 5 évenként, az új Esélyegyenlőségi Program kialakítása előtt, valamint 2 évenként, az előírt felülvizsgálatok alkalmával hívja össze a HEP fórum tagjait. Az Új Program kidolgozása előtti HEP fórumra, a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Nyugat-Dunántúli Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság esélyegyenlőségi mentorát is meghívja. A meghívó mellé az aktuális HEP is csatolásra, megküldésre kerül. Az e-mailen kiküldött meghívókra telefonon, e-mailen, vagy személyesen érkezik visszajelzés. A HEP fórumról jegyzőkönyv készül, amelyet az érintettek is megkapnak. A HEP fórum által kialakított esélyegyenlőségi programot Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testülete megtárgyalja. Az elfogadást követően a honlapján publikálja (www.varpalota.hu).

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. határozza meg az önkormányzatok esélyegyenlőségi programra vonatkozó jogszabályi előírásait,

amelynek IV. fejezet 31.§ (1) bekezdése szerint a település önkormányzatának ötévente öt évre szóló esélyegyenlőségi programot kell elfogadnia. Jelen terv II.1.1. „A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása” című fejezetben a törvény erre vonatkozó előírásait pontosan idéztük.

Az önkormányzatok és intézmények fejlesztését szolgáló további uniós pályázatokhoz a **települési esélyegyenlőségi program** törvény szerinti elkészítése szükséges. Az önkormányzati esélyegyenlőségi intézkedési tervek megléte és felülvizsgálata előfeltétele annak, hogy a helyi önkormányzat **hazai vagy uniós pályázaton** vehessen részt.

Várpalota település képviselő-testületének javasolt elfogadni az alábbiakat:

1. Az esélyegyenlőség biztosítása egyidejűleg megillet mindenkit nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai és nemzeti hovatartozástól, vallástól, valamint családi állapottól függetlenül.
2. Fontos cél az esélyegyenlőség biztosítása még jelenleg fennálló akadályainak elhárítása.
3. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni az esélyegyenlőség biztosításának mértékét, és ugyanakkor törekedni kell az egyenlő bánásmód elvének minden esetben történő érvényesítésére.
4. Az egyes intézkedésekhez kapcsolódóan meg kell határozni a végrehajtás felelősét, határidejét, valamint a költségek forrását.

1. A HEP IT részletei

- 1.) Pontosabb, aktuális helyzetet tükröző, számszerű nyilvántartások vezetése szükséges;
- 2.) Foglalkoztatás terén:
 - hátrányos helyzetű nők,
 - fogyatékkal élőek,
 - hátrányos helyzetű roma lakosság foglalkoztatásának elősegítése érdekében szükséges intézkedések meghatározása;
- 3.) Oktatási, képzési területen:
 - kulcskérdések meghatározása a településen, pontosabb, a jelen helyzetet tükröző, számszerű nyilvántartások készítése;

- oktatás-szolgáltatás felmérése és egyenlő bánásmód követelményei az iskolarendszer szelektivitása, illetve esélyegyenlőség tükrében;
 - oktatási, képzési programokhoz való egyenlő hozzáférés segítése lehetőségeinek vázolója;
 - iskolarendszerű felnőttképzés helyzetének leírása;
- 4.) Szociális területen:
- Szociális ellátórendszer esélyegyenlőségének jelenlegi felmérése;
 - Szociális ellátórendszer fejlesztése céljainak meghatározása a szolgáltatástervezési koncepció alapján;
 - Egyéb szolgáltatások és juttatások fejlesztési céljainak kitűzése; (fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek foglalkoztatása, munkalehetőség biztosítása a nappali ellátás keretein belül.)
 - Támogatási és szolgáltatási igények benyújtásának lehetőségeit, igénybevételét mindenki számára könnyen hozzáférhetővé tenni;
- 5.) Lakhatás, lakóhely lehetőségében:
- Lakhatás esélyegyenlősége helyzetének leírása;
- 6.) Környezet, közlekedés területén érvényesülő esélyegyenlőség megállapítása;
- 7.) Egészségügyi témakörben:
- Egészségügyi szolgáltatások fenntartásának átvilágítása, helyzetének javítása;
 - Alap és szakellátás, sürgősségi ellátás, valamint baleseti ambulancia helyi elérhetősége a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élők számára (is);
 - Jelenleg a város nem rendelkezik egészségtervvel, amit pótolni szükséges;
- 8.) Roma esélyegyenlőségi problémák és azok megoldási lehetőségeinek meghatározása;
- 9.) Kommunikáció terén:
- Információk hozzáférhetővé tétele – kommunikációs akadálymentesítés leírása;
 - Közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés lehetőségeinek biztosítása;
- 10.) Kultúra, sport és szabadidő területen az esélyegyenlőség biztosításának lehetősége;
- 11.) Közművelődési lehetőségek egyenlő hozzáféréshez való biztosítása;

- 12.) Ifjúsági feladatok meghatározása az esélyegyenlőségi témához kapcsolódóan;
- 14.) Idősügyi feladatok meghatározása:
 - Időskorú népesség esélyegyenlőségének biztosítása a közszolgáltatásokban;
 - Életkörülmények, lakáskörülmények, jövedelmek pontos feltérképezése;
 - Fogyasztás szerkezete, időskorúak életminőségének vázolója;
 - Önkormányzat időskorúakat érintő szociális jellegű: egészségügyi, kulturális, szórakozási lehetőségekkel kapcsolatos kiadásainak felülvizsgálata;
- 15.) Civil szervezetek, civil kezdeményezések szerepének, helyzetének meghatározása.
- 16.) A város nem rendelkezik jelenleg friss szociális térképpel, ezért ennek elkészítését javasoljuk;
- 17.) A szociális szolgáltatások nyújtása formájának felülvizsgálatát szükségszerűnek érezzük;
- 18.) A szociális tevékenységi koncepció felülvizsgálatát szükségesnek tartjuk;
- 19.) Pontosabb nyilvántartások vezetése javasolt, amelyekből a későbbiek folyamán az esélyegyenlőségi mutatók részletesebben vizsgálhatók;
- 20.) Több, konkrét információra van szükség a romákról és hátrányos helyzetben élőkről;
- 21.) A foglalkoztatási és a lakhatási helyzet feltérképezését is pontosítani szükséges;
- 22.) A nem városi szinten, hanem törvényileg megszüntetett kényszer-gyógykezelések miatt (pl. pszichiátriai betegek, vagy hajléktalanok esetében) nehéz segítő intézkedéseket végrehajtani, az ÁNTSZ is tehetetlen: a mentős tud csak egyedül rendőrt hívni, ami alapján beutalható a rászorult, feltéve, ha a háziorvos is megadja a beutalót;
- 23.) A hajléktalanok, romák, és mélyszegénységben élők körében gyakrabban fordul elő a TBC, valamint az élőködők által okozott fertőzések (tetű, rüh), amelyek kezelése hosszadalmas, érinti a közvetlen közösséget is;
- 24.) Az egyének, illetve családok egyre rohamosabb és szélesebb körben terjedő elszegényedése, a nyilvántartott halálozási és születési adatok és a természetes szaporodás lassú ütemű, de folyamatos csökkenése fölveti a helyi családbarát politika további fejlesztésének szükségességét;
- 25.) A szociális szolgáltatásokat a döntően alacsony státuszú és alacsony iskolázottsággal rendelkező városlakók veszik igénybe, akik helyzete és egyben szociális kilátása rohamos ütemben romlik, így a családsegítő szakembereknek újra kell gondolniuk szakmai

programjukat, és a foglalkoztatási esélyeket növelő szolgáltatások nyújtására kell nagyobb hangsúlyt fektetni;

- 26.) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (3) b) pontja alapján Várpalota Város Önkormányzatának kötelező feladata lenne a családok átmeneti otthonának működtetése, hogy a gyermekeket ne kelljen a szülőktől elválasztani;
- 27.) Hiányként jelentkezik a helyettes szülő, mint ellátási forma megléte. A Gyermejjóléti Szolgálat a megnövekedett esetszám miatt már nem tud minden esetben megfelelő megoldást találni. Ez a szolgáltatás kistérségi szinten megoldható lenne, mivel Ősi községben eddig is tevékenykedett egy olyan helyettes szülő, aki vállalná ezt a megnövekedett feladatot is;
- 28.) A munkanélküliség témakörénél említettekhez kapcsolódva a bűnelkövetés gyakoribb azokon a helyeken, ahol nagyobb a munkanélküli ráta, és a családtagok létszáma, a szociális olló szélesebbre való nyílása s az egyre nagyobb számban előforduló, s egyidejűleg a tartós szegénység egyre mélyülő színvonalára lecsúszók létszáma. A Gyermejjóléti Szolgálat bemutatásánál említett adatokból egyértelműen kiderül, hogy kevesebb bűnelkövető van azon fiatalok körében, akik gondozás alatt állnak, tehát nagy szükség van a külső segítségre, így egy olyan projekt, amely célt és értelmet adna a gyermekeknek és családjaiknak, egyfajta támaszként működhetne. A kielemezett mutatók sajnos az átlagosnál kedvezőtlenebbek, így az utóbbi években – kis mértékben ugyan, de növekedett a mélyszegénységben élő, bűnelkövetés szempontjából is veszélyeztetett lakosok és azon belül a fiatakorúak száma;
- 29.) Kívánatos lenne megszervezni az utcai, illetve iskolai szociális munkát és ifjúsági valamint a felnőtt lakosság részére is elérhető lelki segélytelefont (vagy csatlakozni egy már meglévő szolgáltatóhoz).
- 30.) A szociális területen dolgozók szupervízióját havonta biztosítani kellene a kiegészítő szindróma (burnout) kivédése érdekében (burnout: tünetegyüttes, amely hosszú távú fokozott érzelmi megterhelés, kedvezőtlen stressz hatások következtében létrejövő fizikai-, érzelmi-, mentális kimerülés).
- 31.) Az intézmények közötti gyakori egyeztetések, szakmaközi eszmecsere mellett összehangolt működésre és „Kerekasztal” beszélgetések lefolytatására van szükség a szakemberek között.

- 32.) Tervbe kellene venni, hogy az oktatási intézményekben - amennyiben ehhez az érintett vezetők is hozzájárulnak - havonkénti rendszerességgel és megfelelő szakembergárda biztosításával megbeszélésre kerüljön sor az alsó-, illetve felső tagozatos pedagógusokkal, közösen törekedve megoldást találni a problémákra. Elengedhetetlen egy új, az intézmények együttműködésével kialakításra kerülő koncepció létrehozása az évek óta gyarapodó problémák megoldására.
- 33.) A gyermekek ismeretterjesztési előadásokon való minél nagyobb részvételi arányának biztosítása érdekében az iskolák biztosítsanak lehetőséget arra, hogy az előadások a tanítás után, helyben kerüljenek megtartásra. Pl.:
- Tervezzenek olyan foglalkozásokat, amelyek a családi életre neveléssel, a felelősségteljes párválasztással foglalkoznak, különös tekintettel az egyre nagyobb arányt képviselő fiatalok terhesekre.
 - A hatékony prevenció érdekében előadássorozatok szervezése javasolt a gyermekek és szüleik részére egyaránt, pszichológus és más szakemberek bevonásával. Jogi felvilágosítást is szükséges tartani az esetleges bűncselekmények következményeiről.
- 34.) A gondozási-nevelési tervben foglaltak be nem tartása esetén szigorúbb és gyorsabb szankcionálási eljárás bevezetése szükséges.
- 35.) Kívánatos lenne olyan, a közelben elérhető bentlakásos intézmények létrehozása, ahol a súlyos magatartászavaros, drog problémával küzdő, SNI, BTM, agresszív gyermekek nevelése megoldható lenne, anélkül, hogy a családjából kiemelnék.
- 37.) Olyan pszichológus alkalmazása is javasolt a településen, aki egyben iskola-pszichológusi feladatokat is ellátna.
- 38.) Feltétlenül szükségesnek látjuk - pontos igényfelmérés elvégzése után - egy olyan családi napközi létrehozását, amelyben a három műszakban dolgozó nők is el tudnák helyezni gyermekeiket, mert igazodna a munkabeosztásukhoz.
- 39.) Felmerült anyaotthon, ill. családok átmeneti otthona létrehozásának szükségessége;
- 40.) A nők számára több felzárkóztató/átképző oktatást lenne szükséges indítani
- 41.) Kívánatos a szociális jelzőrendszer működésének tökéletesítése, hatékonyságának növelése annak érdekében, hogy minden esetben fény derüljön a nehéz anyagi helyzetben lévő idős emberekre; (házi orvosok bevonása, eü. ellátó intézmények bevonása)
- 42.) A megszűnt támogató szolgálatokat helyettesítő szolgáltatás pótlása szükséges;

- 43.) Az idősek számára – az “élethosszig tartó tanulás” jegyében – helyben továbbképzési lehetőségeket ajánlott biztosítani
- 44.) A fogyatékossgal élő személyeknek és szervezeteiknek is aktív szerepet kellene vállalni, így a fogyatékos emberek is érdemben hozzátehetnének a hátráltató akadályok elhárításához;
- 45.) A városban szükséges emelni az akadálymentesített közintézmények számát; az akadálymentes infokommunikációs lehetőségeket, pl. weboldal működtetése
- 46.) Biztosítani kell a vakok számára eligazodást segítő, veszélyt, illetve haladási irányt jelző taktilis jelzéseket;
- 47.) Javasoljuk, hogy ismét alakítsanak a civil szervezetekből csoportokat, akik kapjanak értesítést minden képviselő testület elé vitt indítványról, melyeket véleményezhessenek a bizottságokban;
- 48.) A fogyatékossgal élők önálló életvitele és a társadalmi életben való aktív részvételük elősegítése szükséges;

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, ami különösen az aluliskolázottakra jellemző.	Munkahelyteremtés tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.

ségben élők	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
	A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráció, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.
	A lakosok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
	A romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az országos médiák közvetítésével.	Helyi médiában „jó példák” megjelenítésének kezdeményezése. Az intézményekben és a közösségekben közös akciók a Roma Kisebbségi Önkormányzattal közösen.
	A digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körében. Szociális rászorultság mértékében a nappali képzésben felsőfokú tanulmányokat folytatók internet előfizetési díjának átvállalása.
	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai lehetetlenné tették mérhető teljesítménykövetelmények rögzítését, és ezekre épített monitoring rendszer létrehozását. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	Jelzés a jogalkotók felé. Megfelelő módszer megtalálása, kezdeményezése a Roma Kisebbségi Önkormányzattal közösen.
Gyermekek	Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére	Egészséges életmódra való nevelés, preventív és intervenció szempontból gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok

		szervezése.
	A gyermekjóléti szolgáltatás térségi szolgáltatásként működik, központja Várpalotán van. A döntően alacsony státuszú és alacsony iskolázottsággal rendelkező szolgáltatást igénybevevők helyzete és szociális kilátásaik nagy ütemben romlanak.	A város szakembereinek és döntéshozóinak újra kell gondolni a térségben alkalmazott, gyermekjóléti szakmai programjukat, és a gyermekek életfeltételeinek jobbá tétele mellett a szülők foglalkoztatási esélyeit növelő szolgáltatásokra is hangsúlyt kell helyezniük.
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, a kérelmezők számának emelkedése ellenére még többen vehetnék igénybe.	Szülők tájékoztatása a kedvezményrel járó támogatásokról.
	Bűnmegelőzési programok	A gyermekek számára olyan programok szervezése, amely felkészíti őket a bűnmegelőzésre.
	Hiányként jelentkezik a helyettes szülő, mint ellátási forma megléte. A Gyermekjóléti Szolgálat a megnövekedett esetszám miatt már nem tud minden esetben megfelelő megoldást találni.	Ez a szolgáltatás kistérségi szinten megoldható lenne, mivel Ősi községben eddig is tevékenykedett egy olyan helyettes szülő, aki vállalná ezt a megnövekedett feladatot is.
	A szociális szolgáltatást nyújtó intézmények személyi feltételei nem kielégítőek: lényegesen több szakember munkájára lenne szükség a megnövekedett gondozotti létszám miatt.	Az anyagi lehetőségek függvényében létszámbővítéssel, munka-átcsoportosítással, önkéntesek bevonásával, közhasznú-, illetve közcélú munkások alkalmazásával kezelhető a probléma.
Idősek	a szociális jelzőrendszer működése nem tökéletes	kívánatos a szociális jelzőrendszer működésének tökéletesítése, hatékonyságának növelése annak érdekében, hogy minden esetben fény derüljön a nehéz anyagi helyzetben lévő idős emberekre
	az idősek számára kevés lehetőség nyílik az önfejlesztésre	az idősek számára az „élethosszig tartó tanulás” jegyében- helyben továbbképzési lehetőségeket ajánlott biztosítani
Nők	A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelete	Időszakos gyermekfelügyelet bevezetése a bölcsődében
	Nincs megfelelő hely a játszócsoport működéséhez	Játszószoba kialakítása
	A női munkavállalók szezonon kívüli foglalkoztatása nem megoldott	Atipikus munkavállalási módok bevezetése, Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása
	Hátrányos helyzetű női munkavállalók foglalkoztatása	Uniós pályázatokban esélyegyenlőségi vállalatok női munkavállalók foglalkozására

Fogyatékkal élők	a fogyatékkal élő embereknek nincs lehetősége a helyzetük javításában aktívan részt venni	a fogyatékosággal élő személyeknek és szervezeteiknek is aktív szerepet kellene vállalni, így a fogyatékos emberek is érdemben hozzátehetnének a hátráltató akadályok elhárításához
	a fogyatékkal élők az akadálymentesített épületek hiánya miatt nehézségekbe ütköznek	a városban szükséges emelni az akadálymentesített közintézmények számát
	a látássérültek nehezen jutnak a számukra elengedhetetlen információhoz a város területén, nehezen tájékozódnak az internetes felületen	biztosítani kell a vakok számára eligazodást segítő, veszélyt, illetve haladási irányt jelző taktilis jelzéseket, az akadálymentes weboldalakat, infokommunikációs lehetőségeket
	a beazonosított problémák okán passzívak	a fogyatékosággal élők önálló életvitele és a társadalmi életben való aktív részvételük elősegítése szükséges
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A szociális szolgáltatást nyújtó intézmények személyi feltételei nem kielégítőek: lényegesen több szakember munkájára lenne szükség a megnövekedett gondozotti létszám miatt.	Az anyagi lehetőségek függvényében létszámbővítéssel, munka-átcsoportosítással, önkéntesek bevonásával, közhasznú-, illetve közcélú munkások alkalmazásával kezelhető a probléma.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
	A lakosok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

Jövőképünk

Várpalota Város Önkormányzatának célja a Várpalotán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmust, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,

- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hasznos tagjai a közösségnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, a többségi társadalomhoz való felzárkóztatásukat elősegítsük. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek kiegyensúlyozott testi-lelki-szellemi fejlődésének, nevelésének elősegítését, egészséges, biztonságos környezet megteremtését számukra. Célunk továbbá a településen a gyermekvállalás ösztönzése, a nagycsaládok segítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök szociális és egészségügyi helyzetének alakulására, támogatjuk és segítjük őket kezdeményezéseikben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a munka és a család közötti összhang megteremtéshez szükséges feltételek biztosítását, a gyermeküket egyedül nevelő anyák megsegítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők feltérképezésére, helyzetük megismerésére, a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak mérséklése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak mérséklése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A teljes elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak mérséklése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés-lakhatás és energiaszegénység-tudatosság
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása, a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése
G	Az intézkedés felelőse	Várpalotai Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 07. 12. (szerda)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A városban az elszegényedett lakosok közül többen munkalehetőséghez jut.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrások, magántőke
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	10 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Munkanélküliség csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	Munkanélküliség a hátrányos helyzetű, az alacsonyan iskolázott és hosszú idő óta a munkából kiesett lakosság körében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közmunka program hatékonyságának növelése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Munka és jövedelem biztosítása, azok számára, akik a munkaerőpiacon egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni
G	Az intézkedés felelőse	Várpalotai Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap) Határidő módosítással folytatva.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közmunkaprogramban foglalkoztatottak száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Az állampolgárok egészségi állapotának javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az állampolgárok egészségi állapota rossz. Az öregedő társadalmunkra jellemző a mozgáshiány, egészségtelen táplálkozás, anyagi okokra visszavezethető egészségtelen táplálkozás
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A város lakosságát érintő minden problémában teljes körű felvilágosítást adnak. Mindenki számára elérhető programok, ingyenes és rendszeres tájékoztatások szervezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az életminőség javítása, az elhalálozás számának csökkentése
G	Az intézkedés felelőse	Térségi Népjóléti Gondozási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap) A TOP 5.2.1-15-VE-1-2016-00006 pályázat nem zárult le
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A résztvevők számszerűsége
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	Egészséges életmódra való nevelés, preventív és interventív szempontból gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok szervezése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészséges, sportos életmódra nevelés. Rendszeres egészségügyi szűrések, sportolással, kapcsolatos programok
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Sportolási lehetőségek biztosítása, egészséges életmódra neveléshez szükséges programok kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 01.01. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Sportnapok, egészségügyi előadások, szűrések indikátorszámai, résztvevőinek száma együttműködő partnereknél történő egyeztetések, programok rendszeres megszervezése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	Egészséges életmódra való nevelés, preventív és interventív szempontból gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok szervezése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészséges, sportos életmódra nevelés. Rendszeres egészségügyi szűrések, sportolással, kapcsolatos programok
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Sportolási lehetőségek biztosítása, egészséges életmódra neveléshez szükséges programok kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. 07. 12. (péntek)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Családokkal folytatott kommunikáció
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Gyermekek szüleinek tájékoztatása a kedvezményekről
B	Feltárt probléma megnevezése	Az érintett családok gyakran nincsenek tisztában azzal, milyen lehetőségeik vannak, jogi értelemben milyen juttatások illetik meg őket egy-egy probléma kapcsán. Pl.: fogyatékos gyermek, cukorbeteg gyermek, stb.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szülők rendszeres tájékoztatása személyre, családra szabottan
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Családokat megillető járandóságok, juttatások
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. 07. 12. (péntek)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Családokkal folytatott kommunikáció
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Bűnmegelőzési programok megvalósítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Veszélyeztetett csoportok számára (kisebbségek, migráció, bűnelkövető családok) bűnmegelőzési programok megvalósítása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészséges, sportos életmódra nevelés. A lakosság szubjektív biztonságérzetének javítása a rendőri intézkedések által. A járás oktatási intézményeibe járó tanulók bűn-és baleset megelőzési prevenció programja
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia „Településbiztonság” fejezete
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Különböző egészséggel kapcsolatos intézkedések, programok megvalósítása. Bűn-és baleset megelőzési tevékenység
G	Az intézkedés felelőse	megbízott egészségügyi és szociális szakemberek, rendőrség
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 01. 01. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szolgáltatásokat igénybe vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek finanszírozása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Óvodai, iskolai, kerekasztal létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	Már az óvodás korosztály körében olyan problémák jelentkehetnek, melyeket csak összefogással, együttműködéssel lehet orvosolni a szociális, egészségügyi, és nevelési tanácsadó szakembereinek bevonásával
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A gyermekek fejlődése érdekében rendszeres egyeztetés, információ átadás. Lehetőség biztosítása az óvodába, iskolába kerülő gyermekkel kapcsolatosan felmerülő fejlesztési szükségletek, kérdések megvizsgálására, teljes körű tájékoztatás az óvodák, bölcsődék és iskolák számára a problémák megoldására
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az éves beiratkozások alkalmával
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kerekasztal résztvevői körének meghatározása, kerekasztal összehívása részletes információk nyújtása a gyermekekről minden irányba. Az esetleges problémák felvetése tekintettel a gyermek személyiségi jogaira és az adatvédelmi jogszabályokra
G	Az intézkedés felelőse	Várpalota Polgármesteri Hivatal Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde, Ringató Bölcsőde, Védőnők
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap) Minden évben folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Óvodai kerekasztalülések száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrást nem igényel
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Fejlődési zavarral küzdő gyermekek támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Várpalotán a 2020/21 tanévben magas a fejlődési zavarral küzdő gyermekek száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fejlődési zavarral küzdő gyermekek fejlesztésekhez való hozzájutásának javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 II. Köznevelés, szakképzési, felsőoktatási rendszer 20. 23. pont
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A fejlesztésre szoruló gyermekek támogatási alapjának létrehozása. Az alap felhasználásának koordinálása a TNGK szociális diagnózist felvevő esetenedzsere által, illetve a Búzavirág Gyermek Világ Fejlesztőház szolgáltatásainak bővítése, színesítése a közös projekt tartalma. A Búzavirág Gyermekekért Egyesület létrehozott egy fejlesztési alapot, amelybe szponzorok, adományozók felajánlásai kerülnek
G	Az intézkedés felelőse	Térségi Népjóléti Gondozási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 01. 01. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A projektben, támogatásban résztvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati támogatás, szociális diagnózist felvevő esetenedzsere, szakemberek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nők részére további esélyegyenlőség biztosítása a Család és KarrierPont által
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Támogató szolgáltatások nyújtása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása Várpalotán szakmai anyag
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	-
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Fejlődik a nők atipikus foglalkoztathatósága, valamint nagymértékben növekszik az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsége Várpalota térségében Fejlődik a munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködése a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében A magánélet és a munka összehangolását segítő támogatást nyújtó szolgáltatások A nőkkel szembeni sztereotípiák megszüntetése
G	Az intézkedés felelőse	Feladat lebonyolítására megjelölt szakmai team
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2021. 05. 28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Női munkavállalók számának növekedése, nők elfogadásának mértéke nő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Munkahelyteremtés, atipikus foglalkoztatási formák bevezetése
B	Feltárt probléma megnevezése	Munkanélküliség a hátrányos helyzetű nők, az alacsonyan iskolázott és hosszú idő óta a munkából kiesett nők körében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Munkahelyteremtés és foglalkoztatás növelése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja. Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása Várpalotán szakmai anyag
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Munka és jövedelem biztosítása azok számára, akik a munkaerőpiacon egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni
G	Az intézkedés felelőse	Várpalotai Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2022. 12. 31. (szombat) A pályázat nem zárult le, így folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Foglalkoztatottak száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Idősek részére számítógépes tanfolyam indítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idős emberek informatikai jártassága hiányos, nem ismerik, nem tudják alkalmazni az internet által nyújtott szolgáltatásokat
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idősek szabadidejének hasznos eltöltése. Informatikai ismeretek megszerzése. Családi kapcsolatok elmélyítésének új lehetőségei.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A városi nyugdíjas klubok programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2010-2022, 2023-2024
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Számítógépes alapok megszerzése, tanulási lehetőségek fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	Thury-Vár Nonprofit Kft. – Krúdy Gyula Városi Könyvtár
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 01. 01. (vasárnap) Határidő módosítással folytatva
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A 60 év felettiiek részvételi aránya
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az oktató költségeinek biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	2 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Rendezvények szervezése az idősek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	Nincs elég program az idősek szabadidejének hasznos eltöltéséhez, az idősek sajátos igényeit kielégíthető programok köre még bővíthető
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek elmagányosodásának és befelé fordulásának csökkentése, szabadidő hasznos eltöltése, közösségi kapcsolatok építése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Térségi Népjóléti Gondozási Központ programjához igazodva
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2010-2022, 2023-2024
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Ismeretterjesztő egészségmegőrző programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Civil szervezetek, klubok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2022. 01. 01. (szombat) Határidő módosítással folytatva
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A 60 év felettiak részvételi aránya
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Civil támogatások, Önkormányzati támogatás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Idősek és hozzátartozóik számára támogató csoport szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A társadalom idősödő korosztályában egyre gyakoribb probléma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szabadidő hasznos eltöltése, támogató közösség biztosítása, információnyújtás, tanácsadás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Térségi Népjóléti Gondozási Központ Szakmai Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2010-2022, 2023-2024
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Alzheimer Café létrehozása
G	Az intézkedés felelőse	Térségi Népjóléti Gondozási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 01. 01. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Érdeklődők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Demenciával, Alzheimer kórral foglalkozó szakemberek, önkormányzati támogatás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Közintézmények és közterületek további akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A közintézmények és közterületek nem teljes mértékben akadálymentesítettek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programja
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program 2015-2025
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az akadálymentesített területek számának növelése
G	Az intézkedés felelőse	Várpalotai Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentes területek számának növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Fogyatékossgal élők foglalkoztatásának javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nehezen kapnak munkát a fogyatékkal élők
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Ne érezzék magukat kirekesztettnek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program 2015-2025
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A fogyatékkal élőknek olyan jellegű munka biztosítása, ami nem okoz nagy igénybevételt, megterhelést részükre
G	Az intézkedés felelőse	Térségi Népjóléti Gondozási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A közmunkában foglalkoztatottak számának növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Közmunkaprogram pályázat
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel
B	Feltárt probléma megnevezése	Az egészségügyi, prevenciós szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat a sérült, mozgásukban korlátozott, fogyatékos személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra eljuttatásuk terén
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Elérni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban vegyenek részt az egészségügyi szűrővizsgálatokon
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Térségi Népjóéti Gondozási Központ Szakmai Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program 2015-2025
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A létszámuk felmérése. A programok lebonyolítása olyan helyen történjen, ahová akár csak kis segítséggel, de el tudnak jutni. Pontos információjuk legyen a szolgáltatásokról. Szükség esetén segítségnyújtás
G	Az intézkedés felelőse	TNGK, Várpalotai Polgármesteri Hivatal, egészségügyi szolgáltatók, házi orvosok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. 12. 31. (vasárnap) Határidő módosítással folytatva
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Részvételi szám
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	-
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos
	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai és stratégiai dokumentumokhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma											
1	Munkanélküliség a hátrányos helyzetű, alacsony iskolázott és hosszú idő óta a munkából kiesett lakosság körében.	A közmunka program hatékonyságának növelése.	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja	Magyar Nemzeti Fejlesztési Stratégia 2030	Munka és jövedelem biztosítása, azok számára, akik a munkaerőpiacon egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni	Váralotai Polgármesteri Hivatal	2023. 12. 31. (vasárnap) Határidő módosítással folytatva.	Közmunkaprogramban foglalkoztatottak száma	Pályázati erőforrások	Folyamatos	--
2	Az állampolgárok egészségi állapotának javítása	A város lakosságát érintő minden problémában teljes körű felvilágosítást adnak. Mindenki számára elérhető programok, ingyenes és rendszeres tájékoztatások	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja	Magyar Nemzeti Fejlesztési Stratégia 2030 VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás	Az életminőség javítása, az elhalálozás számának csökkentése	TNGK	2023. 12. 31. (vasárnap) A TOP 5.2.1-15-VE-1-2016-00006 pályázat nem zárult le.	A résztvevők számszerűsége	Pályázati erőforrás	Folyamatos	---

	táplálkozás,	szervezése.																	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége																			
1	Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak mérséklése	A teljes elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak mérséklése	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés-lakhatás és a energiaszegénység felhalmozódása, a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése	Várpalotai Polgármesteri Hivatal	2023. 07. 12. (szerda)	A városban az elszegényedett lakosok közül többen munkalehetőséghez jut.	Pályázati erőforrások, magántőke	10 év	---									
2	Munkanélküliség csökkentése	A közmunka program hatékonyságának növelése.	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Várpalotai Polgármesteri Hivatal	2023. 12. 31. (vasárnap) Határidő módosítással folytatva.	Közmunkaprogramban foglalkoztatottak száma	Pályázati erőforrások	Folyamatos	---									
3	Az állampolgárok egészségi állapotának javítása	A város lakosságát érintő minden problémában teljes körű felvilágosítást adnak. Mindenki számára elérhető programok, ingyenes és rendszeres tájékoztatások szervezése.	Az önkormányzat 2014-2018. évi gazdasági programja	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás	TNGK	2023. 12. 31. (vasárnap) A TOP 5.2.1-15-VE-1-2016-00006 pályázat nem zárult le.	A résztvevők számszerúsége	Pályázati erőforrás	Folyamatos	---									
II. A gyermekek esélyegyenlősége																			

1	Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére	Egészséges életmódra való nevelés, preventív intervenciók gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok szervezése.	Egészséges, sportos életmódra nevelés. Rendszeres egészségügyi szűrések, sportolással, kapcsolatos programok	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről.	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032	Sportolási biztositása, életmódra neveléshez szükséges programok kialakítása.	Lehetőségek egészséges neveléshez programok	Polgármester	2023. 01. (vasárnap)	01.	sportnapok, egészségügyi előadások, szűrések indikátorszámai, részvevőinek száma együttműködő partnereknél történő egyeztetések programok rendszeres megszervezése,	Pályázati erőforrás	Folyamatos	---
2	Egészségügyi programok biztosítása gyermekek részére	Egészséges életmódra való nevelés, preventív intervenciók gyermekek részére életkorhoz illeszkedő egészségügyi programok szervezése.	Egészséges, sportos életmódra nevelés. Rendszeres egészségügyi szűrések, sportolással, kapcsolatos programok	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről.	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032	Sportolási biztositása, életmódra neveléshez szükséges programok kialakítása.	Lehetőségek egészséges neveléshez programok	Polgármester	2024. 07. (péntek)	12.	családokkal folytatott kommunikáció	szakemberek	---	
3	Gyermekek szüleinek tájékoztatása a kedvezményekről	Az érintett családok gyakran nincsenek tisztában azzal, milyen lehetőségeik vannak, jogi értelemben milyen juttatások illetik meg őket egy-egy probléma kapcsán. Pl.: fogyatékos gyermek, cukorbeteg gyermek, stb.	Szülői rendszeres tájékoztatása személyre, családra szabottan	1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Családokat megillető járandóságok, juttatások.		Polgármester	2024. 07. (péntek)	12.	családokkal folytatott kommunikáció	szakemberek	Folyamatos	---
4	Bűnmegelőzési programok	Veszélyeztetett csoportok	Egészséges, sportos	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről.	Magyar Nemzeti Felzárkózási	Különböző kapcsolatos	egészséges	megbízott egészségügyi	2023. 01. (vasárnap)	01.	Szolgáltatásokat igénybe vevők	szakemberek finanszírozás	Folyamatos	---

	megvalósítása	számára (kisebbségek, migráció, bűnelkövető családok) bűnmegelőzési programok megvalósítása	életmódra nevelés. lakosság szubjektív biztonságérzetén ek javítása a rendőri intézkedések által. A járás oktatási intézményeibe járó tanulók bűn- és baleset megelőzési prevenció programja.	A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia „Településbizton ság” fejezete	Stratégia 2030	intézkedések, programok megvalósítása. Bűn-és baleset megelőzési tevékenység.	és szociális szakemberek, rendőrség	2023. 12. 31. (vasárnap) Minden évben folyamatos.	Óvodai kerekasztal ülések száma	a		
5	Óvodai, iskolai, kerekasztal létrehozása	Már az óvodás korosztály körében olyan problémák jelentkezhetnek, melyeket csak összetett, együttműködéses lehetőségekkel lehet orvosolni a szociális, egészségügyi, és nevelési tanácsadó szakembereinek bevonásával.	A gyermekek fejlődése érdekében rendszeres egyeztetés, információ átadás. Lehetőség biztosítása az óvodába, iskolába kerülő gyermekkel kapcsolatosan felmerülő fejlesztési szükségletek, kérdések megvizsgálására, teljes körű tájékoztatás az óvodák, bölcsődék és iskolák számára a problémák megoldására.	Az éves beiratkozások alkalmával	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Kerekasztal résztvevői körének meghatározása, kerekasztal összehívása részletes információk nyújtása a gyermekekről minden irányba. Az esetleges problémák felvetése tekintettel a gyermek személyiségi jogaira és az adatvédelmi jogszabályokra.	Várpalota Polgármesteri Hivatal Várpalotai Összevont Óvoda és Bölcsőde, Ringató Bölcsőde, Védőnők	2023. 12. 31. (vasárnap) Minden évben folyamatos.	Óvodai kerekasztal ülések száma	Anyagi erőforrást nem igényel	Folyamatos	---
6	Fejlesztési zavarral küzdő gyermekek támogatása	Várpalotán a 2020/21 tanévben magas a fejlesztési zavarral küzdő	A fejlesztési zavarral küzdő gyermekek fejlesztéséhez való	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 II. Köznevelés, szakképzési,	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030 II. Köznevelés, szakképzési,	A fejlesztésre szoruló gyermekek támogatási alapjának létrehozása. Az alap felhasználásának	TNGK	2023. 01. 01. (vasárnap)	A projektben, támogatásban résztvevők száma	Önkormányzati támogatás, szociális diágnóvizist	Folyamatos	---

		nők körében.	létrehozása Várpalotán szakmai anyag	szociális gazdaság	Időközi Stratégia 2022, 2023-2024	Nemzeti 2010- 2024	Számítógépes alpok megszerzése, tanulási lehetőségek fejlesztése	THURY-VÁR Nonprofit Kft.- Krúdy Gyula Városi Könyvtár	2023. 01. (vasárnap) Határidő módosítás sal folytatva.	A 60 év feletti részvételi aránya	Az oktató költségeinek biztosítása	2 év	---
IV. Az idők esélyegyenlősége													
1	Idők számítógépes tanfolyam indítása	Az idős emberek informatikai járatossága hiányos, nem ismerik, nem tudják alkalmazni az internet által nyújtott szolgáltatásokat.	Idők szabadidejének hasznos eltöltése. Informatikai ismeretek megszerzése. Családi kapcsolatok elmélyítésének új lehetőségei.	A városi nyugdíjas klubok programja	Időközi Stratégia 2022, 2023-2024	Nemzeti 2010- 2024	Számítógépes alpok megszerzése, tanulási lehetőségek fejlesztése	THURY-VÁR Nonprofit Kft.- Krúdy Gyula Városi Könyvtár	2023. 01. (vasárnap) Határidő módosítás sal folytatva.	A 60 év feletti részvételi aránya	Az oktató költségeinek biztosítása	2 év	---
2	Rendezvények szervezése az idők részére	Nincs elég az idők szabadidejének hasznos eltöltéséhez, az idők sajátos igényeit kielégíthető programok köre még bővíthető	Az idők elmagányosodás ának és befelé fordulásának csökkentése, szabadidő hasznos eltöltéséhez, az idők sajátos igényeit kielégíthető programok köre még bővíthető	TNGK programjához igazodva	Időközi Stratégia 2022, 2023-2024	Nemzeti 2010- 2024	Ismeretterjesztő egészségmegőrző programok szervezése	Civil szervezetek, Klubok	2022. 01. (szombat) Határidő módosítás sal folytatva.	A 60 év feletti részvételi aránya	Civil támogatások , Önkormányz ati támogatás	Folyamatos	---
3	Idők és hózzátartozók számára támogató csoport szervezése	A társadalom idősödő korosztályában egyre gyakoribb probléma.	Szabadidő hasznos eltöltése, támogató közösség biztosítása, informatíonnyújtá s, tanácsadás	TNGK Szakmai Program	Időközi Stratégia 2022, 2023-2024	Nemzeti 2010- 2024	Alzheimer létrehozása Café	TNGK	2023. 01. (vasárnap)	Érdeklődők száma	Demenciával , Alzheimer kórral foglalkozó szakemberek , önkormányz ati támogatás	Folyamatos	---
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége													
1	Köztérme és közterületek további akadálymentesíté	A közterme és közterületek nem teljes mértékben	Az önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programja	Az önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programja	Országos Fogyatékossgügyi Program 2015- 2025	Az akadálymentesített területek száma növeledése	Várpalotai Polgármesteri Hivatal	2023. 12. 31. (vasárnap)	Akadálymentes területek számának növeledése	Pályázati erőforrások	Folyamatos	---	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

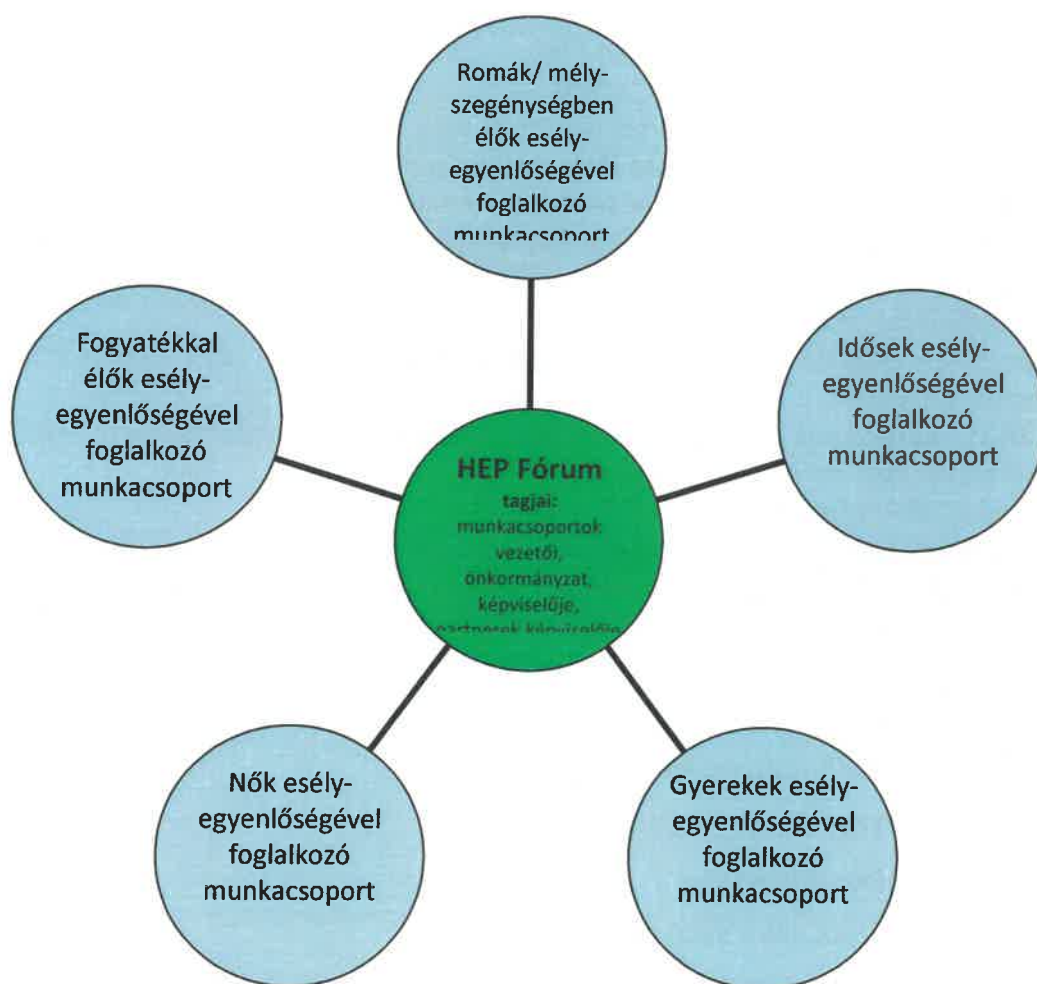
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. A célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Várpalota város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Várpalota Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Várpalota, 2022. október

Campanari-Talabér Márta
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA